

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Małopolska Delegatura w Krakowie

DMK.410.1.1.2026

**Pan
Krzysztof Jan Klęczar
Wojewoda Małopolski
Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie
ul. Basztowa 22
31-156 Kraków**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 85/12 –
województwo małopolskie**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków (MUW lub Urząd)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Krzysztof Jan Klęczar, Wojewoda Małopolski, od 14 grudnia 2023 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Małopolska Delegatura w Krakowie

Kontrolerzy

1. Marcin Stolarczyk, Radca Prezesa NIK, upoważnienie do kontroli nr DMK/32/2026 z dnia 23 stycznia 2026 r.
2. Dominika Stępień, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/16/2026 z dnia 5 stycznia 2026 r.
3. Andrzej Salwiński, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/18/2026 z dnia 5 stycznia 2026 r.
4. Bernard Różański, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/38/2026 z dnia 10 lutego 2026 r.
5. Maciej Sarliński, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/20/2026 z dnia 5 stycznia 2026 r.
6. Małgorzata Potok, Starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/17/2026 z dnia 5 stycznia 2026 r.
7. Paweł Wójcik, Starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DMK/19/20126 z dnia 5 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-14, 16)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2025 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/12 – województwo małopolskie oraz ocena wykonania planu finansowego dysponenta III stopnia funkcjonującego w ramach tej części budżetu państwa.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja dochodów budżetowych Wojewody Małopolskiego,
- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań na poziomie dysponenta głównego,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych², w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/12 – województwo małopolskie.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/12 – województwo małopolskie wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2025 r. Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie³ oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego w Krakowie⁴.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

² Dz. U. z 2025 r. poz. 1483. Dalej: *ufp*.

³ Wystąpienie pokontrolne nr DMK.410.1.2.2026.

⁴ Wystąpienie pokontrolne nr DMK.410.1.3.2026.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 85/12 – województwo małopolskie, w tym wydatków budżetu środków europejskich oraz wykonanie planu finansowego na 2025 r. przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że w 2025 r. dochody budżetu państwa w części 85/12 zostały zrealizowane w wysokości 415 683,1 tys. zł na poziomie 143% planu (290 625 tys. zł) i były wyższe o 23,8% w stosunku do roku poprzedniego (335 887,5 tys. zł). Wynikało to przede wszystkim z wyższych dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa, zwrotów dotacji za lata ubiegłe z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, wpłat od dłużników alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów. Dochody kontrolowanego dysponenta trzeciego stopnia zostały wykonane na poziomie 101% planu.

Badanie pięciu zaległości MUW na łączną kwotę 5 311,3 tys. zł (74,2% zaległości MUW dysponenta trzeciego stopnia) wykazało, że prawidłowo podejmowano czynności zmierzające do ich wyegzekwowania. Ulg w spłacie należności na kwotę ogółem 19,4 tys. zł (79,6% ulg udzielonych na poziomie dysponenta trzeciego stopnia) udzielono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurami wewnętrznymi. Wszystkie objęte szczegółowym badaniem należności z tytułu dochodów budżetowych zostały ustalone i zaewidencjonowane w wysokościach wynikających z dokumentów stanowiących podstawę ich przypisu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zwłoki we wszczęciu postępowania dotyczącego zwrotu należności z tytułu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 132,2 tys. zł oraz dwóch przypadków ujęcia należności na kwotę ogółem 18,8 tys. zł w niewłaściwym okresie sprawozdawczym. Z uwagi na ich niską istotność w odniesieniu do całości dochodów zrealizowanych w części 85/12, nieprawidłowości te nie wpłynęły na obniżenie oceny pozytywnej.

Wydatki budżetu państwa w 2025 r. zostały zrealizowane na poziomie 98,3% planu po zmianach, a wydatki z budżetu środków europejskiej na poziomie 77,8% planu po zmianach. Wydatki budżetu państwa w części 85/12 wyniosły 4 247 604,1 tys. zł⁶ i były o 74 393,3 tys. zł niższe od planu po zmianach, a w stosunku do roku poprzedniego były wyższe o 290 837,9 tys. zł (o 7,4%). W wyniku kontroli 340 064,9 tys. zł wydatków zrealizowanych w części 85/12 (7,9% wydatków ogółem budżetu państwa i z budżetu środków europejskich)⁷ stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w *ufp*. Skontrolowane środki przeniesione z rezerw celowych budżetu państwa (275 767,1 tys. zł, tj. 31,7% środków z cz. 83) zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a objęte kontrolą dotacje z budżetu państwa (285 451,2 tys. zł, tj. 8,3% wydatków na dotacje budżetu państwa i budżetu środków europejskich) wydatkowano na zaplanowane zadania. Udzielone dotacje

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁶ W tym 8 921,2 tys. zł wydatków niewygasających.

⁷ Kontrolą objęto dotacje z budżetu państwa w łącznej wysokości 285 451,2 tys. zł oraz wydatki dysponenta trzeciego stopnia w kwocie 54 613,7 tys. zł, w tym 418,5 tys. zł ze środków z budżetu Unii Europejskiej.

rozliczono rzetelnie i terminowo. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności wynikające z przepisów prawa oraz określone w układzie zadaniowym wydatków. Szczegółowe badanie wszystkich przeniesionych i wykorzystanych środków z rezerwy ogólnej w łącznej wysokości 2 083,4 tys. zł wykazało, że zmiany w budżecie Wojewody, które zostały dokonane na podstawie stosownych decyzji Ministra Finansów, wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe, a środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

W 2025 r. dysponent trzeciego stopnia wykonał wydatki budżetu państwa na poziomie 98,1% planu po zmianach. Skontrolowane wydatki MUW w wysokości 54 195,2 tys. zł (tj. 17% wydatków dysponenta trzeciego stopnia w 2025 r. oraz 44,8% w 2025 r. wydatków pozapłacowych) zostały zrealizowane prawidłowo. Wydatków tych dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki oraz z obowiązującymi przepisami. Szczegółowa analiza postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego wykazała, że zostało one przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁸. Natomiast kontrola dwóch postępowań udzielonych bez stosowania pzp wykazała, że zostały one udzielone zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, z wyjątkiem stwierdzonych nieprawidłowości o charakterze formalnym (niepoinformowanie wykonawców o wynikach postępowania oraz brak wszystkich elementów w zapytaniu ofertowym wymaganych zapisami regulaminu), które nie miały wpływu na wybór wykonawców.

Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli w obszarze wydatków, poza wskazanymi powyżej, dotyczyły przede wszystkim nieterminowanego załatwiania spraw przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, braku podjęcia działań mających na celu wykorzystanie przez pracownika przysługującego mu urlopu przed rozwiązaniem stosunku pracy, wypłaty ekwiwalentów za niewykorzystany urlop po wygaśnięciu stosunku pracy oraz niezawarcia w dwóch umowach o przeprowadzenie szkolenia zapisów dotyczących nadzoru nad ich realizacją. Zgodnie z przyjętymi przez NIK zasadami dokonywania ocen, powyższe nieprawidłowości nie wpłynęły na obniżenie oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 85/12 – województwo małopolskie.

Wojewoda Małopolski rzetelnie i zgodnie z postanowieniami art. 175 ust. 1 i 2 *ufp* sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/12. Jednakże Izba zwróciła uwagę, że działania dysponenta części budżetowej w zakresie weryfikacji prawidłowości sprawozdań budżetowych złożonych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie⁹ nie były w pełni skuteczne i nie wykryły ani nie zapobiegły nieprawidłowościom, które zostały stwierdzone w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w tej jednostce.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie łączne sprawozdania za 2025 r. sporządzone przez dysponenta części 85/12 oraz sprawozdania jednostkowe MUW, z wyjątkiem sprawozdania Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (MUW Dotacje¹⁰), w którym nieprawidłowo wykazano stan środków na rachunkach pozostałych oraz stan sum depozytowych. W trakcie kontroli NIK dokonano korekty tego sprawozdania. Sprawozdania łączne dysponenta części 85/12 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm. Dalej: pzp.

⁹ Dalej: WUOZ w Krakowie.

¹⁰ Sprawozdania budżetowe MUW Dotacje sporządzane w zakresie środków dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów oraz należności, których wierzycielem jest Wojewoda jako dysponent główny.

danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów oraz sprawozdań własnych, a sprawozdania jednostkowe MUW na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej tej jednostki. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny¹¹ kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym w zakresie budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: *sprawozdawczości budżetowej*¹², *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*¹³, a także *sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym*¹⁴.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁵ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Dysponent części budżetowej zrealizował w 2025 r. dochody w części 85/12 w wysokości 415 683,1 tys. zł¹⁶, co stanowiło 143% zaplanowanej kwoty (290 625 tys. zł) i 123,8% dochodów wykonanych w 2024 r. (335 887,5 tys. zł). Największe dochody wykonano: w dziale 700 *Gospodarka mieszkaniowa* w kwocie 297 673,6 tys. zł (71,6%), w dziale 855 *Rodzina* w kwocie 42 943,7 tys. zł (10,3%), w dziale 750 *Administracja publiczna* w kwocie 31 215 tys. zł (7,5%), w dziale 010 *Rolnictwo i łowiectwo* w kwocie 17 445,2 tys. zł (4,2%) oraz w dziale 851 *Ochrona zdrowia* w kwocie 14 494,2 tys. zł (3,5%). Głównymi źródłami uzyskanych dochodów były wpływy z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa (197 654,4 tys. zł), wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (81 962,4 tys. zł), wpłaty należności od dłużników alimentacyjnych (31 116,1 tys. zł), wpływy z opłat paszportowych (20 517,2 tys. zł) oraz opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (13 360,6 tys. zł).

Różnica pomiędzy planowanymi a zrealizowanymi w 2025 r. przez dysponenta części 85/12 dochodami wyniosła 125 058,1 tys. zł i była przede wszystkim wynikiem realizacji wyższych niż planowano dochodów w dziale 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (97 634,6 tys. zł), głównie z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, a także w dziale 855 *Rodzina*

¹¹ Niewykluczający wystąpienia pojedynczych nieprawidłowości.

¹² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. poz. 133, ze zm.).

¹³ Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

¹⁶ Według sprawozdania Rb-27 z 27 lutego 2026 r.

(15 873,7 tys. zł) z tytułu wpłat należności od dłużników alimentacyjnych¹⁷ oraz zwrotów dotacji celowych za lata ubiegłe, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami¹⁸.

Dochody zrealizowane przez dysponenta części 85/12 w 2025 r. były o 79 795,6 tys. zł wyższe niż w 2024 r. Wynikało to przede wszystkim z wyższych dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (o 65 264,2 tys. zł) oraz z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (o 15 776,2 tys. zł). Wzrost dochodów zrealizowanych przez dysponenta części w 2025 r. w stosunku do 2024 r. wynoszący powyżej 1 000 tys. zł zanotowano również w działach 010 *Rolnictwo i łowiectwo* (o 1 618 tys. zł) oraz 855 *Rodzina* (o 4 992,8 tys. zł). Jednocześnie zanotowano m.in. spadek dochodów zrealizowanych przez dysponenta części w 2025 r. w stosunku do 2024 r. w dziale 750 *Administracja publiczna* (o 3 008,9 tys. zł). Było to spowodowane spadkiem dochodów z tytułu opłat paszportowych (o 1 321,6 tys. zł). Dochody w dziale 750 w 2025 r. zrealizowano na poziomie 102% planu.

(akta kontroli str. 1068-1076)

W 2025 r. dysponent trzeciego stopnia zrealizował dochody w wysokości 31 214,2 tys. zł, co stanowiło 101% planu (30 891 tys. zł) i 85,6% wykonania dochodów w roku ubiegłym (36 473,2 tys. zł). Największy udział w zrealizowanych dochodach MUW miały dochody z tytułu: opłat paszportowych (20 517,2 tys. zł), wydania zezwolenia na pracę cudzoziemca (4 418,8 tys. zł) oraz wydania karty pobytu dla cudzoziemca (3 886,6 tys. zł).

Niższa realizacja tych dochodów w 2025 r. wynikała przede wszystkim ze zmniejszenia wpływów tytułu opłaty za wpis do centralnego rejestru osób wykonujących zawody medyczne (o 1 348,9 tys. zł), opłat paszportowych (o 1 321,6 tys. zł), opłat za usunięcie drzew (o 1 063,7 tys. zł), opłat za wydanie zezwoleń na pracę cudzoziemców (o 211,9 tys. zł), a także z nie uzyskania w 2025 r. wpływów z zahipotekowanych przedsiębiorstw, podczas gdy w 2024 r. osiągnięto dochód 1 403,9 tys. zł wynikający z zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 3388, 3527-3528, 3654-3657 plik 1)

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. należności pozostałe do zapłaty w części 85/12 wyniosły 1 216 372,7 tys. zł i były o 92 915,5 tys. zł wyższe niż w roku poprzednim (1 123 457,2 tys. zł). Zaległości wyniosły 1 185 863,9 tys. zł i stanowiły 97,5% należności pozostałych do zapłaty na koniec 2025 r. Największe zaległości wystąpiły w działach 855 *Rodzina* (1 075 351,6 tys. zł) oraz 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (85 729,1 tys. zł). W porównaniu do stanu na koniec roku poprzedniego zaległości były wyższe o 79 647,2 tys. zł. Największe zaległości dotyczyły należności:

- od dłużników alimentacyjnych, które wyniosły 1 073 118,8 tys. zł i były o 62 969,4 tys. zł wyższe w stosunku do roku poprzedniego, co wynikało z bezskutecznej egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych w stosunku do dłużników alimentacyjnych w związku z brakiem: zatrudnienia, możliwości ustalenia miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych, majątku umożliwiającego skuteczną egzekucję, dochodów lub niskimi dochodami dłużników alimentacyjnych;

¹⁷ Różnica pomiędzy kwotą zaplanowaną w dziale 855 rozdziale 85502 § 2350 a wykonaniem wyniosła 4 046,1 tys. zł (plan wynosił 27 070 tys. zł).

¹⁸ Różnica pomiędzy kwotą zaplanowaną w dziale 855 rozdziale 85502 § 2910 a wykonaniem wyniosła 9 009,2 tys. zł (nie zaplanowano dochodów w tej pozycji planu na 2025 r.).

- wynikających z zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, które wyniosły 80 322,7 tys. zł i były o 10 047,3 tys. zł większe niż w roku poprzednim. Wzrost zaległości w dochodach z tytułu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa wiązał się m.in. z: nieregulowanymi płatnościami z tytułu użytkowania wieczystego związanymi częściowo z przypisywaniem w trakcie roku prawomocnych wyroków sądowych dotyczących aktualizacji opłaty rocznej, nieterminowymi wpłatami opłat czynszowych za wynajem lokali mieszkalnych i użytkowych stanowiących własność Skarbu Państwa, co spowodowane było m.in. pogarszaniem się sytuacji ekonomicznej zarówno gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw, brakiem wpłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 1077-1079)

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. należności pozostałe do zapłaty jednostek budżetowych w części 85/12 (z wyłączeniem MUW dotacje) wyniosły 38 161,4 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego ich poziom wzrósł o 13 818,7 tys. zł. Zaległości jednostek budżetowych na 31 grudnia 2025 r. wyniosły 14 603,2 tys. zł i ich stan w porównaniu do roku poprzedniego wzrósł o 2 903,8 tys. zł, tj. o 24,8%. Największy udział stanowiły zaległości Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie – dysponenta trzeciego stopnia (49%) oraz 19 powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych i wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznych (31,4%). Największy wzrost zaległości odnotowano w MUW, gdzie zaległości w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 3 877,6 tys. zł (o 118,1%) oraz w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Krakowie o 469,8 tys. zł (o 102,2%). Wzrost zaległości w WIOŚ dotyczył przede wszystkim § 0570 (o 254,9 tys. zł) oraz § 0910 *Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat* (o 221 tys. zł), co wynikało głównie z braku wpłat z tytułu nałożonych administracyjnych kar pieniężnych za stwierdzone w trakcie kontroli naruszenie lub przekroczenie warunków korzystania ze środowiska od osób fizycznych w związku z bezskuteczną egzekucją.

Na koniec 2025 r. należności pozostałe do zapłaty MUW dotacje wyniosły 1 178 211,3 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego ich poziom wzrósł o 79 096,8 tys. zł. Zaległości na 31 grudnia 2025 r. wyniosły 1 171 260,7 tys. zł i ich stan w porównaniu do roku poprzedniego wzrósł o 76 743,4 tys. zł, tj. o 7%. Największy udział stanowiły zaległości (1 167 845,2 tys. zł), wykazywane przez jst w sprawozdaniach Rb-27ZZ z *tytułu wykonywania przez jst zadań zleconych* (99,7% zaległości MUW Dotacje), które wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 75 600 tys. zł. Pozostała kwota zaległości (3 415,5 tys. zł) dotyczyła należności, ewidencjonowanych na poziomie dysponenta głównego, tj. z tytułu niedokonanych zwrotów dotacji oraz odsetek od dotacji (§§ 0900, 2910 – 2 350,5 tys. zł), nieuiszczonych kar budowlanych, opłat legalizacyjnych oraz odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu opłat (rozdział 71015 – 1061,9 tys. zł) oraz z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłat komorniczych i kosztów upomnień (rozdział 75011 § 0640 – 3,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 3651-3653)

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. należności pozostałe do zapłaty kontrolowanego dysponenta trzeciego stopnia wyniosły 18 673,9 tys. zł i były o 4 076,5 tys. zł (27,9%) większe niż w roku poprzednim (14 597,4 tys. zł), na co największy wpływ miały wzrost należności z tytułu opłat za usunięcie drzew o 3 175,9 tys. zł. Zaległości MUW na koniec 2025 r. wyniosły 7 159,8 tys. zł i stanowiły 38,3% należności pozostałych do zapłaty. Ponad 70% (5 056,8 tys. zł) zaległości

stanowiły zasądzone do zapłaty i nieuiszczone przez dwóch dłużników kwoty nienależnie wypłaconych odszkodowań¹⁹ wraz z odsetkami, przy czym w jednym przypadku należność stała się wymagalna w 2025 r.

W porównaniu do roku poprzedniego zaległości były większe o 3 877,6 tys. zł (118,1%), przy czym największy ich wzrost odnotowano w rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* (o 3 486,3 tys. zł) w związku z należnościami wynikającymi z orzeczeń sądowych oraz w rozdziale 85195 *Pozostała działalność* (o 547,4 tys. zł) głównie z tytułu grzywien w celu przymuszenia nakładanych na osoby fizyczne za uchylanie się od obowiązku poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Natomiast w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* zaległości były mniejsze (o 341,7 tys. zł) głównie z tytułu nieuiszczonych kar pieniężnych wymierzonych na podstawie ustawy *o pomocy społecznej*²⁰ (o 128,6 tys. zł), odsetek naliczonych za nieterminowe płacone należności przez kontrahentów (o 75,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 3389, 3527-3536, 3654-3657 plik 1)

W 2025 r. w MUW odpisano pięć należności przedawnionych na łączną kwotę 167,1 tys. zł, w tym cztery należności cywilnoprawne i jedną publicznoprawną. We wszystkich przypadkach działania windykacyjne były nieskuteczne, postępowania egzekucyjne zostały umorzone z uwagi na brak majątku i źródeł dochodu dłużników, z których można by prowadzić egzekucję (dwóch dłużników zmarło). Zgodnie z wewnętrzną procedurą windykacji należności w MUW ww. należności odpisano na podstawie kart przedawnień zawierających informacje o przebiegu windykacji i przedawnienia. Karty zostały sporządzone przez pracownika Oddziału Rozliczeń Dochodów i Środków Pozabudżetowych Urzędu, zaakceptowane przez kierownika tego Oddziału, Głównego Księgowego Urzędu, zaopiniowane przez radcę prawnego (w przypadku należności cywilnoprawnych) i zatwierdzone przez dyrektora Wydziału Administracji i Logistyki lub jego zastępcę.

(akta kontroli str. 3464-3478, 3521-3523, 3537-3540, 3654-3657 pliki 15, 25)

W MUW kontrolę terminowości zapłaty należności prowadzono w Oddziale Rozliczeń Dochodów i Środków Pozabudżetowych Urzędu w Wydziale Administracji i Logistyki, realizującym zadania z zakresu księgowości i windykacji, w oparciu o ewidencję księgową, w tym moduły ewidencji rozrachunków oraz dodatkowe zestawienia pomocnicze. Zgodnie z ww. procedurą windykacji po zakończeniu każdego kwartału w Oddziale przygotowywano i analizowano zestawienie stanu spraw należności wymagalnych.

(akta kontroli str. 3541)

Badanie szczegółowe próby 25 należności budżetowych z tytułu dochodów budżetowych uregulowanych w 2025 r., w tym 20 należności przypisanych na podstawie decyzji i postanowień

¹⁹ Odszkodowania były wypłacone na podstawie prawomocnych wyroków, które w wyniku kasacji zostały uchylone.

²⁰ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.).

wydanych przez Wojewodę²¹ oraz 5 należności nieprzypisanych²², wykazało, że we wszystkich sprawach wartość przypisanych należności wynikających z decyzji/postanowień została prawidłowo ustalona. Należności przypisane ujmowano w księgach rachunkowych na koncie 221 w wysokościach wynikających z decyzji lub postanowienia. Przy czym w dwóch przypadkach należności ujęto w niewłaściwym okresie sprawozdawczym, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Postępowania kończące się wydaniem decyzji/postanowienia prowadzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*²³, ale w jednym przypadku (z 20) stwierdzono, że postępowanie wszczęto z opóźnieniem, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto ustalono, że dochody nieprzypisane zaewidencjonowano w sposób umożliwiający jednoznaczne ich wyodrębnienie i ustalenie wysokości przy wykorzystaniu ewidencji analitycznej do konta 130. We wszystkich 25 sprawach terminowo odprowadzono zrealizowane dochody na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. *w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa*²⁴.

(akta kontroli str. 3390-3433, 3547-3591, 3654-3657 pliki 3, 5, 8-11)

Badanie pięciu zaległości MUW na łączną kwotę 5 311,3 tys. zł, w tym czterech należności o charakterze cywilnoprawnym zasądzonych wyrokami sądowymi²⁵ oraz jednej należności o charakterze publicznoprawnym²⁶ wykazało, że w dwóch sprawach prowadzone były egzekucje komornicze od 2012 r.²⁷ i 2016 r., w wyniku których wpływały od komorników kwoty zaliczane w MUW na poczet odsetek, w jednej sprawie skierowano wnioski o wszczęcie egzekucji do komornika sądowego w grudniu 2025 r., tj. niezwłocznie po otrzymaniu wyroku zasądzającego należność z klauzulą wykonalności, zaś w jednej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w 2022 r. przez komornika sądowego z uwagi na bezskuteczność. Natomiast w przypadku należności o charakterze publicznoprawnym w 2025 r. niezwłocznie podjęto działania w celu wyegzekwowania należności pieniężnych i po upływie terminów zapłaty wystawiono dwa tytuły wykonawcze, które skierowano do egzekucji administracyjnej przez urząd skarbowy.

²¹ Osiem należności z tytułu kar wymierzonych na podstawie art. 16j ust.2l i ust. 2s ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. *o zawodach lekarza i lekarza dentysty* (Dz. U. z 2026 r. poz. 37, ze zm.); sześć należności z tytułu grzywien w celu przymuszenia nałożonych na osoby fizyczne za uchylenie się od obowiązku poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz. U. z 2026 r. poz. 268); trzy należności z tytułu grzywien w celu przymuszenia w związku z nie wykonaniem nakazów orzeczonych przez wierzyciela (Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie) na podstawie przepisów prawa wodnego; jedna należność z tytułu kary pieniężnej wymierzonej podmiotowi z powodu prowadzenia bez zezwolenia Wojewody placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku; jedna należność z tytułu opłaty za usunięcie drzew; jedna należność z tytułu zwrotu części dotacji celowej wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

²² W tym po dwie należności z tytułu opłaty paszportowej i opłaty za zezwolenie na pracę cudzoziemca oraz jedna z tytułu opłaty za egzamin na instruktora prawa jazdy.

²³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1691.

²⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1375.

²⁵ Dotyczyły zwrotu dwóch nienależnych odszkodowań za wywłaszczenie nieruchomości wraz z odsetkami (łącznie 5 056,9 tys. zł), naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem (147 tys. zł) i należności po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym (35 tys. zł).

²⁶ Grzywna w celu przymuszenia z powodu niewykonania obowiązków o charakterze niepieniężnym oraz zaliczka na poczet kosztów zastępczego wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym.

²⁷ Od 2023 r. z udziałem spadkobiercy (łącznie 72,4 tys. zł).

W żadnej z badanych spraw nie występowało do sądu z wnioskami o wyjawienie majątku przez dłużników, z uwagi na prowadzone w dwóch sprawach postępowania egzekucyjne przez komornika sądowego, bezskuteczność umorzonej egzekucji jednej należności z powodu niezidentyfikowania bądź braku majątku dłużnika mogącego być przedmiotem egzekucji. Pozostałe dwie sprawy zostały skierowane do egzekucji w 2025 r. W badanej próbie nie stwierdzono przesłanek dochodzenia należności od osób trzecich, natomiast w jednej sprawie na wniosek Wojewody, sąd stwierdził nabycie spadku po zmarłej dłużniczce i na wniosek MUW zawieszone postępowanie egzekucyjne zostało w 2023 r. wznowione wobec spadkobiercy.

(akta kontroli str. 3479-3494, 3654-3657 plik 23)

W 2025 r. w MUW nie odraczano terminów płatności ani nie rozkładano należności na raty, natomiast umorzono należności pieniężne 18 dłużnikom na łączną kwotę 25 tys. zł. Badanie trzech najwyższych kwotowo spraw na łącznie 19,4 tys. zł wykazało, że umorzeń należności dokonano zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami. W jednym przypadku umorzenia należności po zlikwidowanym Funduszu Skarbu Państwa w kwocie 14,8 tys. zł dokonano zgodnie z umową o rozłożenie na raty i zwolnienie długu, zawartą 27 maja 2014 r. przez Ministra Skarbu Państwa (wierzyciela) z dłużniczką. W innym przypadku, postanowieniem Wojewody umorzono grzywnę w celu przymuszenia wraz z opłatą za wydanie postanowienia o nałożeniu tej grzywny (łącznie 2,1 tys. zł), na podstawie art. 125 ustawy o *postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, w związku z wykonaniem przez dłużnika obowiązku o charakterze niepieniężnym. W trzeciej sprawie umorzono należność 2,5 tys. zł z uwagi na śmierć dłużnika, który nie pozostawił żadnego majątku, a postępowania egzekucyjne były nieskuteczne. Umorzenia dokonano w oparciu o kartę umorzenia zawierającą informacje na temat okoliczności sprawy, sporządzoną i zatwierdzoną zgodnie z procedurą windykacji należności w MUW.

(akta kontroli str. 3464-3478, 3495-3515, 3601-3602, 3654-3657 pliki 20, 25)

Wojewoda Małopolski sprawował nadzór w obszarze dochodów budżetowych, w szczególności dokonywał bieżącej i okresowej analizy realizacji dochodów oraz przeprowadzał kontrole dotyczące terminowości i prawidłowości ich pobierania. W 2025 r. przeprowadzono dziewięć kontroli kompleksowych w gminach²⁸, w tym jedną kontrolę w gminie realizującej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w wyniku których weryfikowano m.in. kwestie związane z płatnościami za usługi. Przeprowadzono także dwie kontrole problemowe w powiatach, w ramach których sprawdzano terminowość i prawidłowość pobierania dochodów budżetu państwa z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa oraz podejmowane przez starostów działania windykacyjne. Dodatkowo przeprowadzono dwie kontrole w powiatowych zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności dotyczące prawidłowości pobierania i odprowadzania dochodów z tytułu wydania karty parkingowej lub duplikatu legitymacji dokumentującej niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności. Przeprowadzono również kontrole w zakresie spraw obywatelskich w dziewięciu gminach w ramach, których weryfikowano prawidłowość realizacji zadań merytorycznych, w tym pobierania opłat od wnioskodawców i zwalniania z tych opłat. Wojewoda Małopolski podejmował również działania mające na celu zmniejszenie stanu zaległości. W tym zakresie, w szczególności zobowiązano podległych dysponentów

²⁸ Kontrole kompleksowe ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych i badania sposobu realizacji zadań zleconych przez gminy.

do przekazywania wraz z miesięcznym sprawozdaniem Rb-27 z *wykonania planu dochodów budżetowych* na koniec czerwca i rocznym, analizy wykonania dochodów obejmującej należności i zaległości wraz z przyczynami ich powstania i działaniami podjętymi celem ich likwidacji, a także wysokość zaległości, dla których wystawiono tytuły wykonawcze. Zobowiązano także jednostki do przedkładania do sprawozdań finansowych dodatkowych objaśnień do należności wymagalnych, udział należności wymagalnych w należnościach ogółem za dany i poprzedzający rok budżetowy, należności wątpliwych, długoterminowych, odpisanych jako przedawnione w danym roku, należności umorzonych w podziale na należności o charakterze cywilnoprawnym i publicznoprawnym, należności odpisanych jako nieściągalne oraz zaległości w podziale na cywilnoprawne i publicznoprawne, w tym zaległości, których okres wymagalności był powyżej jednego roku.

(akta kontroli str. 2867-2989)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednej z 20 badanych spraw należności przypisanych (na podstawie decyzji lub postanowień wydanych przez Wojewodę) postępowanie w sprawie zwrotu dotacji zostało wszczęte z opóźnieniem, tj. prawie 4 lata od skierowania przez MUW pism wzywających do dokonania zwrotu środków, co było działaniem nierzetelnym. Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte na podstawie postanowienia z 31 marca 2025 r. (doręczonego 4 kwietnia 2025 r.), a decyzja określająca kwotę części dotacji celowej podlegającą zwrotowi do budżetu państwa w łącznej wysokości 132,2 tys. zł jako wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem w 2020 r., wydana została 23 kwietnia 2025 r., chociaż osoba prowadząca żłobek nie dokonała zwrotu, mimo otrzymania wezwań Wydziału Polityki Społecznej MUW z 7 maja 2021 r. i 15 czerwca 2021 r.

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśniła, że powodem nieterminowego ustalenia należności były problemy kadrowe, w tym absencje i rotacja pracowników. Wskazała, że pracownica zajmująca się postępowaniami dotyczącymi określenia dotacji do zwrotu jest od 2019 r. nieobecna z uwagi na zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie i urlopy wychowawcze. Jej zadania najpierw przejęła kierownik Oddziału Ewidencji i Poboru Należności, a następnie inny pracownik przeniesiony z innego oddziału, który wkrótce rozwiązał stosunek pracy. Od 2024 r. postępowania prowadzi kolejna osoba. Dyrektor wskazała, że przy wszczynaniu postępowań w sprawie zwrotu dotacji brano pod uwagę termin przedawnienia należności i kolejność wpływu spraw.

(akta kontroli str. 3418-3424, 3434-3439, 3547-3591, 3601-3602, 3637-3650)

NIK zwraca uwagę, że jedną z podstawowych zasad postępowania administracyjnego jest wyrażona w art. 12 kpa²⁹, zasada jego szybkości. Istota tej zasady sprowadza się do konstatacji, że organy administracji publicznej powinny działać w sprawie nie tylko wnikliwie, ale i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Ponadto Izba zauważa, że w przedmiotowej sprawie termin przedawnienia

²⁹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).

należności upływa z końcem 2026 r. oraz że opóźnione wydanie decyzji wpłynęło na znaczną wysokość odsetek³⁰ oraz na brak rozpatrzenia wniosku z 18 sierpnia 2021 r. o rozłożenie należności na raty i umorzenie odsetek. Po wydaniu decyzji o zwrocie dotacji dłużniczka wpłaciła 18 maja 2025 r. równowartość należności głównej (132,2 tys. zł), przy czym część wpłaconej kwoty została w MUW zaliczona na poczet odsetek, w konsekwencji zaległość z tytułu należności głównej na koniec 2025 r. wynosiła 49,2 tys. zł. Dyrektor w złożonym wyjaśnieniu wskazała, że wniosek o rozłożenie na raty i umorzenie odsetek może być rozpatrzony dopiero po zakończeniu postępowania administracyjnego o określenie kwoty zwrotu dotacji oraz że aktualnie przygotowywany jest projekt decyzji Wojewody w sprawie tego wniosku.

2. W 2025 r. dwie należności na kwotę łączną 18,8 tys. zł ujęto w ewidencji księgowej MUW w niewłaściwym okresie sprawozdawczym, tj. niezgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*³¹ wskazującym, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Przedmiotowe należności wprowadzono do ewidencji księgowej MUW w miesiącach, w których orzeczenia będące podstawą ich przypisu wpłynęły do Oddziału Rozliczeń Dochodów i Środków Pozabudżetowych Urzędzie w Wydziale Administracji i Logistyki (dalej: Oddział), a nie w miesiącach, w których powstały te należności. Dotyczyło to:
- decyzji nr WP-III.431.3.5.2024 Wojewody Małopolskiego z 8 października 2024 r. (doręczonej 8 października 2024 r., udostępnionej Oddziałowi przez Wydział Polityki Społecznej MUW 10 marca 2025 r.) o nałożeniu 10 tys. zł grzywny z powodu prowadzenia bez zezwolenia Wojewody placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku. Należność wynikająca z tej decyzji powstała 8 października 2024 r. (tj. okres sprawozdawczy październik 2024 r.), a została ujęta w ewidencji księgowej w okresie sprawozdawczym dla marca 2025 r.,
 - decyzji nr 12/BS/2024 (nr WI-II.7840.30.13.2024.BK) Wojewody z 6 września 2024 r. (doręczonej 10 września 2024 r., udostępnionej Oddziałowi 2 września 2025 r.) ustalającej opłatę za usunięcie drzew w wysokości 8,8 tys. zł. Należność wynikająca z tej decyzji powstała 6 września 2024 r. (tj. okres sprawozdawczy wrzesień 2024 r.), a została ujęta w ewidencji księgowej w okresie sprawozdawczym dla sierpnia 2025 r.

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej wyjaśnił, że zgodnie z § 33 Instrukcji³², *dokumentem będącym podstawą do przypisania należności jest dokument wskazujący należną do wpłaty kwotę. Decyzja I instancji, od której złożono odwołanie, nie jest dokumentem wskazującym należną do wpłaty kwotę. Dokument ten faktycznie wskazuje kwotę, ale nie jest ona należna do wpłaty, bo decyzja nie jest ani ostateczna, ani wykonalna. Dokumentem, wskazującym kwotę, która jest należna, jest decyzja Ministerstwa wraz z potwierdzeniem jej doręczenia stronie.* Dyrektor podał, że decyzję Wojewody przekazano do Wydziału Administracji i Logistyki po otrzymaniu decyzji

³⁰ Na dzień 18 maja 2025 r. odsetki wynosiły 78,2 tys. zł.

³¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: *ustawa o rachunkowości*.

³² Załącznik do zarządzenia nr 164 Dyrektora Generalnego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie w zakresie dysponenta trzeciego stopnia.

II instancji³³ i jej elektronicznego potwierdzenia odbioru przez pełnomocnika strony. Wskazał, że to decyzja Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazywała należną do wpłaty kwotę, była podstawą do dochodzenia należności Skarbu Państwa i wskazywała kwotę należności.

Kierownik Oddziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej I Instancji w Wydziale Infrastruktury wyjaśnił, że decyzję z 6 września 2024 r. tego samego dnia udostępniono w systemie EZD Wydziałowi Administracji i Logistyki. Na prośbę tego Wydziału decyzję udostępniono ponownie 2 września 2025 r. Dyrektor Wydziału Administracji Logistyki wyjaśniła, że 6 września 2024 r. decyzja omyłkowo została przekazana do innego oddziału, oraz że pouczono pracownika i kierownika tego oddziału, żeby w przypadku braku pewności co do właściwości w zakresie pisma, pismo skierować zwrotnie do sekretariatu Wydziału lub zasięgnąć opinii kierownika Oddziału Rozliczeń Dochodów i Środków Pozabudżetowych Urzędu. Dyrektor podała, że Wydział Infrastruktury, udostępniając systemie EZD decyzję, wskazał jedynie dyspozycję „do wiadomości”.

Kierownik Oddziału Rozliczeń Dochodów i Środków Pozabudżetowych Urzędu wyjaśniła, że należności zaewidencjonowano w księgach rachunkowych MUW niezwłocznie po wpływie do Oddziału decyzji Wojewody.

(akta kontroli str. 3425-3428, 3440-3463, 3524-3526, 3542, 3654-3657 pliki 5, 10)

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o *rachunkowości*, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, przy czym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty (art. 24 ust. 2 cyt. ustawy).

Izba zwraca również uwagę, że kwestia złożenia przez stronę odwołania od decyzji (np. o nałożeniu grzywny) pozostaje bez znaczenia dla ujęcia w ewidencji księgowej takiej decyzji. Decyzja, od której złożono odwołanie jest nieostateczna i nie podlega wykonaniu, za wyjątkiem sytuacji, gdy decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Zatem kwoty należności do zapłaty wynikające z decyzji nieostatecznej po upływie terminu do zapłaty nie podlegają ujęciu w sprawozdaniu Rb-27 jako zaległości netto, lecz powinny zostać wykazane w pozycji należności pozostałych do zapłaty.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów. W MUW systematycznie monitorowano realizację przypisanych do wpłaty dochodów, uzgadniano stan wierzytelności z dłużnikami i wydziałami merytorycznymi. Wszystkie objęte szczegółowym badaniem należności z tytułu dochodów budżetowych zostały prawidłowo ustalone oraz zaewidencjonowane w wysokościach wynikających z dokumentów stanowiących podstawę ich przypisu. Ulg w spłacie należności udzielono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurami wewnętrznymi. Badanie pięciu zaległości MUW wykazało, że prawidłowo podejmowano czynności zmierzające do ich wyegzekwowania. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieterminowego ustalenia jednej należności oraz dwóch przypadków ujęcia należności w niewłaściwym okresie sprawozdawczym.

³³ Decyzja Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 5 lutego 2025 r. znak: DPS-I.4133.26.2024.TG utrzymująca w mocy decyzję Wojewody Małopolskiego nr WP-III.431.3.5.2024 z 8 października 2024 r.

Z uwagi na ich niską istotność w odniesieniu do całości dochodów zrealizowanych w części 85/12, nieprawidłowości te nie wpłynęły na obniżenie oceny pozytywnej.

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Plan wydatków budżetu państwa w części 85/12 w ustawie budżetowej na rok 2025³⁴ ustalono w kwocie 3 063 207 tys. zł, tj. na poziomie 104,5% planowanych wydatków w ustawie na rok poprzedni (2 931 251 tys. zł). Wyższy w porównaniu z poprzednim rokiem poziom planowanych wydatków (o 131 956 tys. zł) wynikał przede wszystkim z większego planu wydatków na wynagrodzenia i pochodne (o 41 388 tys. zł) oraz na dotacje celowe³⁵ przeznaczone na realizację projektów dotyczących przeprowadzenia scaleń gruntów w ramach podzadania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa”, objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020³⁶ (o 38 954 tys. zł). Zaplanowane na 2025 r. wydatki w części 85/12 zwiększono w trakcie roku budżetowego per saldo o 1 258 790,4 tys. zł (41,1%). Plan wydatków w budżecie Wojewody Małopolskiego zwiększono o: 868 881,7 tys. zł środkami przeniesionymi z 40 pozycji rezerw celowych budżetu państwa (część 83), 2 083,4 tys. zł środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej budżetu państwa (część 81), 388 514,7 tys. zł środkami przeniesionymi z części 29 – Obrona narodowa³⁷ z przeznaczeniem na realizację zadań o charakterze obronnym oraz 561,9 tys. zł środkami przeniesionymi z części 30 – Oświata i wychowanie³⁸ z przeznaczeniem na projekt realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027. Ponadto, na podstawie art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny*³⁹, plan wydatków w części 85/12 zmniejszono o 1 251,3 tys. zł (środki przeniesiono do części 29 Obrona narodowa). W wyniku tych zmian plan wydatków budżetu państwa w części 85/12 na 2025 r. ustalono ostatecznie w wysokości 4 321 997,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 104-168, 365-375, 2613)

Wojewoda nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów wiążących poleceń dotyczących wpłat na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych*⁴⁰ oraz wywołanymi nimi sytuacjach kryzysowych oraz niektórych ustaw czy na Fundusz Pomocy na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*⁴¹.

(akta kontroli str. 59)

³⁴ Ustawa budżetowa na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. poz. 63).

³⁵ W rozdziale 01005 *Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa* §§6258, 6259.

³⁶ Dalej: PROW na lata 2014-2020.

³⁷ Na podstawie art. 199 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. *o ochronie ludności i obronie cywilnej* (Dz. U. poz. 1907).

³⁸ Na podstawie art. 194 ust. 1 i 2 *ufp*.

³⁹ Dz. U. z 2025 r. poz. 825, ze zm.

⁴⁰ Dz. U. poz. 568, ze zm.

⁴¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.

Plan wydatków kontrolowanego dysponenta trzeciego stopnia ustalono w wysokości 270 355 tys. zł, a w trakcie roku budżetowego zwiększono per saldo o 54 717,2 tys. zł (20,2%), z tego 41 109,2 tys. zł środkami przeniesionymi z 10 pozycji rezerw celowych budżetu państwa (część 83) oraz 18 478 tys. zł środkami przeniesionymi z części 29 – Obrona narodowa. Ponadto plan wydatków MUW zmniejszono o 1 169,4 tys. zł środków przeniesionych z części 85/12 do części 29 – Obrona narodowa oraz o 3 700,6 tys. zł środków przeniesionych przez dysponenta części do innych podziałek klasyfikacji budżetowej⁴². W wyniku dokonania tych zmian planowane wydatki MUW na poziomie dysponenta trzeciego stopnia na 2025 r. ustalono w wysokości 325 072,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 376-377)

Prezes Rady Ministrów nie występował w 2025 r. na podstawie § 1a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. *w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa*⁴³ do Wojewody Małopolskiego o złożenie wniosku o środki z rezerwy ogólnej.

W 2025 r. plan wydatków budżetu Wojewody Małopolskiego został zwiększony środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej o 2 083,4 tys. zł z przeznaczeniem na realizację dwóch zadań, tj. z przeznaczeniem dla powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności na realizację zadania pn. „Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przez powiatowe zespoły orzekające” (1 920 tys. zł) oraz na finansowanie realizacji zadania pn. „Prace konserwatorsko-budowlane w obrębie Kościoła pw. Św. Sebastiana Męczennika w Strzelcach Wielkich obejmujące wymianę podwaliny ściany kościoła” (163,4 tys. zł).

Szczegółowym badaniem w zakresie przeniesienia i wykorzystania środków z rezerwy ogólnej objęto całość środków. Zwiększenia zostały dokonane na podstawie stosownych decyzji Ministra Finansów i Gospodarki⁴⁴. Wszystkie zadania, na które otrzymano dofinansowanie ze środków rezerwy ogólnej, wymagały niezwłocznego wsparcia finansowego i nie były możliwe do przewidzenia⁴⁵ przez Wojewodę na etapie planowania na dany rok budżetowy, czy też na etapie prac komisji sejmowych przed uchwaleniem ustawy budżetowej. Środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w decyzjach Ministra Finansów.

Na dofinansowanie ww. zadań wydatkowano łącznie 1 521,6 tys. zł (73% przyznanej kwoty), w tym 163,4 tys. zł na prace konserwatorsko-budowlane w obrębie Kościoła pw. Św. Sebastiana Męczennika w Strzelcach Wielkich (100% przyznanych środków) oraz 1 358,2 tys. zł na zadania

⁴² Przeniesienia planowanych wydatków pomiędzy MUW jako dysponentem środków budżetowych trzeciego stopnia, a dysponentem głównym lub innym dysponentem trzeciego stopnia.

⁴³ Dz. U. z 2023 r. poz. 473.

⁴⁴ Minister kierujący m.in. działami budżet i finanse publiczne. W 2025 r. funkcję tę do 24 lipca 2025 r. sprawował Minister Finansów, a od 24 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki. Dalej: Minister Finansów.

⁴⁵ W przypadku zadania dotyczącego prac konserwatorsko-budowlanych, w toku prowadzonych prac w 2025 r. po ściągnięciu oszalowania okazało się, że podwalina drewniana stykająca się z fundamentem kamiennym uległa tak znacznej destrukcji, iż powoduje zagrożenie dla posadowienia elementów nośnych kościoła i stabilności całego zabytku. W związku z tak poważnym zagrożeniem powołano komisję konserwatorską, która podczas oględzin dokonanych 25 lutego 2025 r. stwierdziła konieczność wymiany uszkodzonych elementów.

Z kolei w przypadku zadania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przez powiatowe zespoły orzekające, wnioskowana kwota obejmowała wydatki związane z wnioskami, które wpłynęły do powiatowych zespołów ponad szacowaną na etapie planowania budżetu liczbę wniosków i rozpatrzonych spraw. W związku z wprowadzeniem nowego świadczenia dla osób z niepełnosprawnościami nastąpił znaczny wzrost liczby składanych wniosków i w następstwie wydanych orzeczeń o ok. 19%, co nie można było przewidzieć i zaplanować na etapie planowania budżetu na rok 2025 r. Wymieniona kwota obejmowała koszty związane z zabezpieczeniem składów orzekających w listopadzie i grudniu 2025 r.: wynagrodzeń lekarza, członka składu, protokolanta i kosztów analizy medycznej i psychologicznej.

pn. „Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przez powiatowe zespoły orzekające” (71% przyznanej kwoty). Niewykorzystana kwota w łącznej wysokości 561,8 tys. zł nie została wydatkowana ze względu m.in. na brak możliwości zrefundowania w ramach otrzymanych środków z rezerwy ogólnej wydatków, które samorządy (powiaty) poniosły na zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania powiatowych zespołów orzekających, brak możliwości pokrycia wynagrodzeń dla pracowników administracyjnych powiatowych zespołów, jak również z uwagi na absencje lekarzy i niestawiennictwo osób orzekanych. Informacje o kwocie środków niewykorzystanych MUW pozyskał na podstawie składanych przez powiaty rozliczeń środków, które były przekazywane do 4 lutego 2026 r.

(akta kontroli str. 365-368, 1549-1554, 3654-3657 plik 18)

Kontrolą prawidłowości przeniesienia środków z rezerw celowych budżetu państwa i poziomu ich wykorzystania objęto środki przeniesione z czterech pozycji rezerw celowych w łącznej wysokości 275 767,1 tys. zł⁴⁶, co stanowiło 31,7% środków z rezerw celowych, które w 2025 r. zwiększyły wydatki w części 85/12, z tego:

- 149 427 tys. zł z poz. 49 *Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych* na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027”,
- 89 346,2 tys. zł z poz. 34 *Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz na realizację zadań z zakresu ustawy o świadczeniu wspierającym na wypłatę świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów,*
- 27 726,2 tys. zł z poz. 16 *Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa* na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu realizacji *ustawy o świadczeniach rodzinnych*⁴⁷, *ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*⁴⁸, *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*⁴⁹,
- 9 267,7 tys. zł z poz. 56 *Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania* na realizację przez Gminę Spytkowice (pow. Wadowicki) obowiązku niezwłocznego usunięcia odpadów stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi i środowiska.

Zwiększenia planu wydatków dysponenta części zostały dokonane po otrzymaniu i na podstawie stosownych decyzji Ministra Finansów, były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb jednostek, które były zobowiązane do realizacji określonych zadań. Przyznane środki wykorzystano

⁴⁶ Przyznana na podstawie 8 decyzji Ministra Finansów (zwiększających i zmniejszających środki).

⁴⁷ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208, ze zm.).

⁴⁸ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79, ze zm.).

⁴⁹ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246, ze zm.).

w wysokości 271 939,7 tys. zł, tj. na poziomie 98,6%⁵⁰. Przyczynami niepełnego wykorzystania środków otrzymanych na:

- realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” (3 310,3 tys. zł) były przede wszystkim absencje chorobowe pracowników oraz zmiany kadrowe w jednostkach,
- wypłatę świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów w ramach środków (289,3 tys. zł) było przede wszystkim przekroczenie kryterium dochodowego osób wnioskujących o świadczenia, zgony świadczeniobiorców, skierowane spraw do SKO, uchYLENIA decyzji w związku podjęciem zatrudnienia i przekroczeniem kryterium dochodowego lub zgonem dłużnika alimentacyjnego, zwroty nienależnie pobranych świadczeń za 2025 r., zwroty świadczeń pielęgnacyjnych z uwagi na przyznanie świadczenia wspierającego i w efekcie brak kontynuacji wypłat, omyłkowe zapotrzebowanie na środki, zmniejszenie liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na kolejny okres zasiłkowy 2025/2026,
- na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu realizacji ustawy *o świadczeniach rodzinnych*, ustawy *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, ustawy *o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (227,8 tys. zł) wynikało przede wszystkim z różnicy pomiędzy szacowaną liczbą wniosków i wydanych decyzji, które wpłynęły do końca 2025 r., a ich rzeczywistą liczbą, wzięciem przez gminę pod uwagę przy szacowaniu potrzeb na zobowiązania wymagalne spraw o świadczenia pielęgnacyjne, które pozostawały w odwołaniu w SKO i Sądzie, co do których ostatecznie rozstrzygnięcia zapadły w styczniu 2026 r., liczbą wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia z uwagi na niedostarczenie przez strony brakujących dokumentów oraz liczbą decyzji odmownych spowodowanych przekroczeniem kryterium dochodowego i niespełnianych warunków przyznania świadczenia.

(akta kontroli str. 2573-2581, 2613, 3654-3657 plik 4)

W 2025 r. dysponent części 85/12 zrealizował wydatki budżetu państwa w wysokości 4 247 604,1 tys. zł⁵¹ (w tym 8 921,2 tys. zł wydatków niewygasających), tj. na poziomie 98,3% planu po zmianach (4 321 997,4 tys. zł) i 107,4% wydatków zrealizowanych w 2024 r. (3 956 766,2 tys. zł). Wydatki w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej zostały zrealizowane na poziomie od 91,5% do 100% planu po zmianach. Różnica między planowanymi a wykonanymi wydatkami dysponenta części 85/12 wyniosła 74 393,3 tys. zł i dotyczyła niższej niż planowano realizacji wydatków przeznaczonych na zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (33 148,9 tys. zł), na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów (4 815,3 tys. zł), na utrzymanie przejścia granicznego Kraków-Balice (4 451,4 tys. zł), na realizację projektu pn.: „Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Aktywny Maluch” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (3 033,7 tys. zł), na realizację programu „Opieka 75+” oraz „Korpus Wsparcia Seniorów (1 929,6 tys. zł) na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027

⁵⁰ Z uwzględnieniem korekt i zmniejszeń.

⁵¹ Według sprawozdania Rb-28 z 25 marca 2026 r. (korekta).

(1 785,6 tys. zł), na finansowanie ustawowych uprawnień do ulgowych lub bezpłatnych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz finansowania rekompensat w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym (1 278,6 tys. zł), na wypłatę zasiłków stałych (1 118,4 tys. zł) oraz na realizację rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027” (1 116,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 2616-2617, 2620-2629)

W 2025 r. największych wydatków w części 85/12 dokonano w dziale 855 *Rodzina* w wysokości 1 265 229,4 tys. zł (29,8%). Ponadto wydatki przekraczające 100 mln zł zrealizowano w ośmiu innych działach klasyfikacji budżetowej, tj. 852 *Pomoc społeczna*, 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, 851 *Ochrona zdrowia*, 752 *Obrona narodowa*, 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, 750 *Administracja publiczna*, 600 *Transport i łączność* oraz 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (łącznie 2 649 664,5 zł⁵², tj. 62,4% wydatków w części).

(akta kontroli str. 2620-2623)

W 2025 r. dysponent trzeciego stopnia zrealizował wydatki w wysokości 319 013,4 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach (325 072,2 tys. zł) i 123,7% wydatków zrealizowanych w 2024 r. (257 866,6 tys. zł). Wyższa realizacja wydatków niż w roku poprzednim była związana głównie z wyższymi wydatkami na kary i odszkodowania wypłaconymi na rzecz osób fizycznych oraz na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (o 33 628,6 tys. zł) oraz na wynagrodzenia i pochodne (o 14 294,7 tys. zł) w związku ze zwiększeniem funduszu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej.

(akta kontroli str. 2640-2647)

Dysponent części 85/12 skierował do Ministra Finansów (12 grudnia 2025 r.) wnioski dotyczące ujęcia w wykazie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, środków w łącznej wysokości 8 921,2 tys. zł, przeznaczonych na zadania realizowane przez jst w ramach *Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026*⁵³, tj.:

- na inwestycje w obiekty zbiorowej ochrony w gminach Korzenna, Bobowa i Sucha Beskidzka (5 284,4 tys. zł),
- na tworzenie bazy magazynowej w powiatach myślenickim i nowotarskim (991 tys. zł),
- na zakup środków łączności i alarmowania w gminie Nowy Sącz (733,8 tys. zł),
- na zakup pojazdów ochrony ludności i obrony cywilnej w gminach Bukowina Tatrzańska, Kęty i Słomniki (531,4 tys. zł),
- na zakup zasobów i wyposażenia ochrony ludności wraz z uzupełnieniem infrastruktury w gminach Dębno, Biskupice, Nowy Sącz, Sucha Beskidzka i Tomice (468,8 tys. zł),
- na zakup zasobów i wyposażenia ochrony ludności wraz z uzupełnieniem infrastruktury w powiecie wadowickim (453,6 tys. zł),
- na zakup sprzętu medycznego i inwestycje w obiekty szpitalne w powiecie nowosądeckim (294,7 tys. zł),

⁵² W tym 8 921,2 tys. zł wydatków niewygasających.

⁵³ Uchwała nr 72 Rady Ministrów w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 z dnia 27 maja 2025 r. (M.P. z 2025 r., poz. 541, ze zm.). Dalej: Program OLiOC.

- na tworzenie bazy magazynowej w gminie Iwanowice (141,6 tys. zł),
- na zakup zasobów i wyposażenia ochrony ludności wraz z uzupełnieniem infrastruktury w gminie Dębno (22 tys. zł).

Wszystkie wydatki wnioskowane przez dysponenta części 85/12 zostały ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasają z końcem 2025 r.⁵⁴ Na dzień wnioskowania ww. środki nie zostały przekazane na rachunek jst, z wyjątkiem kwoty 294,7 tys. zł na zakup sprzętu medycznego i inwestycje w obiekty szpitalne dla powiatu nowosądeckiego. Przedmiotowe środki (w ramach przelewu na kwotę 1 592,3 tys. zł) zostały przekazane powiatowi 20 listopada 2025 r. i faktycznie zwrócone na rachunek MUW 19 grudnia 2025 r. Pracownik Starostwa 12 grudnia 2025 r. potwierdził telefonicznie zwrot środków, w związku z czym MUW przyjął, iż środki przeznaczone na zadanie zostały zwrócone na rachunek MUW. Faktycznie, na dzień wnioskowania o środki niewygasające (12 grudnia 2025 r.) i na dzień wydania rozporządzenia w sprawie wydatków, które nie wygasają z końcem roku budżetowego (15 grudnia 2025 r.), środki te znajdowały się na rachunku Powiatu, co stanowiło negatywną przesłankę do ich zgłoszenia do wykazu (o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu poinformowała Starostę, że środki finansowe na przedmiotowe zadanie ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów, nie zostaną uruchomione.

Środki na ww. wydatki ujęte w wykazie wydatków niewygasających przyznane zostały i wprowadzone do planu wydatków decyzją Ministra Finansów i Gospodarki nr MF/FS7.4143.3.145.2025.MF.3312 z dnia 25 lipca 2025 r. (na wniosek Ministra Obrony Narodowej i Wojewody Małopolskiego z 24 lipca 2025 r.⁵⁵), w drodze przeniesień wydatków między częściami budżetu państwa⁵⁶. Wydatki te w toku realizacji budżetu nie zostały zwiększone w trybie art. 171 ust. 3 oraz art. 173 ust. 2 *ufp* i tym samym spełniały wymagania art. 181 ust. 4 tej ustawy.

Wszystkie zadania objęte wydatkami niewygasającymi zostały zaplanowane do realizacji w 2025 r., ale z różnych przyczyn (przedłużające się procedury administracyjne uzyskania stosownych zgłoszeń i pozwoleń na budowę, warunki atmosferyczne, utrudnienia w przeprowadzeniu inwentaryzacji 3D budynku, braki na rynku zamawianego asortymentu, odwołanie wykonawcy do KIO od wyników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego) nie zostały zrealizowane do końca roku. Wszystkie zadania objęte wydatkami niewygasającymi z końcem 2025 r. były realne do wykonania w terminie do 31 marca 2026 r.

(akta kontroli str. 979-1054)

W okresie od 11 marca do 30 grudnia 2025 r. Wojewoda Małopolski na podstawie 131 decyzji w systemie TREZOR dokonał blokad wydatków w części 85/12 budżetu państwa w łącznej wysokości 26 732,9 tys. zł⁵⁷, z czego najwięcej tj. 20 329,7 tys. zł (76%), stanowiły wydatki zaplanowane na dotacje celowe dla jst (łącznie z dotacjami celowymi na finansowanie lub

⁵⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2025 r. w sprawie wykazu wydatków, które w 2025 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 1785).

⁵⁵ Tj. złożony w terminie wynikającym z art. 199 ust. 3 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej – 60 dni od uchwalenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026.

⁵⁶ Zwiększenie wydatków w rozdz. 75295 o 388 514,7 tys. zł. Decyzja Wojewody nr WF-I.3120.281.2025 z 25 lipca 2025 r.

⁵⁷ W tym 122 decyzje blokujące na łączną kwotę 27 718,5 tys. zł i 9 korekt decyzji blokujących na łączną kwotę 985,6 tys. zł.

dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez jst). W odniesieniu do planu wydatków (po zmianach) wartość dokonanych blokad stanowiła 0,6%.

(akta kontroli str. 942-949, 3654-3657 plik 29)

W wyniku badania wybranych pięciu blokad wydatków na łączną kwotę 6 775,8 tys. zł⁵⁸ (25,3% całości zablokowanych środków) ustalono co następuje:

- podstawą prawną blokad były przepisy art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 *ufp*;
- przyczynami wystąpienia przez dysponenta o dokonanie przedmiotowych blokad był nadmiar środków, w tym z powodu braku możliwości realizacji zadań do końca 2025 r.⁵⁹;
- wydziały merytoryczne MUW, realizujące zadania objęte blokadami, tj. Wydział Polityki Społecznej (trzy blokady) i Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości (jedna blokada) na bieżąco monitorowały poziom realizacji zadań, w szczególności z użyciem aplikacji CAS⁶⁰;
- wszystkie badane blokady dotyczyły niewykorzystanych środków przyznanych z rezerw celowych poz. 22 (1 blokada), poz. 25 (1 blokada), poz. 49 (2 blokady) i poz. 63 (1 blokada).
- w każdym z badanych przypadków dysponent części nie występował do Ministra Finansów o korektę decyzji przyznających środki z rezerw celowych z uwagi, iż informacje o nadmiarze środków z wydziałów merytorycznych lub jednostek administracji zespolonej wpłynęły do Wydziału Finansów i Budżetu po terminie określonym w art. 154 ust. 2 *ufp*, tj. 30 września 2025 r.;
- blokady objęte kontrolą nie były korygowane;
- nie wystąpiła zwłoka w podjęciu przez Wojewodę Małopolskiego decyzji o blokowaniu wydatków.

(akta kontroli str. 942-943, 950-978, 3654-3657 plik 29)

Szczegółową kontrolą objęto dotacje celowe o łącznej wartości 285 451,2 tys. zł (8,3% wydatków na dotacje budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 85/12), z tego 146 116,7 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego, 116 555,3 tys. zł na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów⁶¹, 13 511,5 tys. zł na realizację sześciu zadań w ramach Programu OLiOC oraz 9 267,7 tys. zł na realizację przez Gminę Spytkowice (pow. Wadowicki) obowiązku niezwłocznego usunięcia odpadów stanowiących

⁵⁸ Decyzje znak: 85/12.4143.12.46.2025.BD z 12 grudnia 2025 r. na kwotę 506 tys. zł, 85/12.4143.12.34.2025.BD z 2 grudnia 2025 r. na kwotę 1 229,2 tys. zł, 85/12.4143.12.22.2025.BD z 26 listopada 2025 r. na kwotę 163,9 tys. zł, 85/12.4143.12.27.2025.BD z 28 listopada 2025 r. na kwotę 3 800 tys. zł, 85/12.4143.12.72.2025.BD z 19 grudnia 2025 r. na kwotę 1 076,7 tys. zł.

⁵⁹ Dotyczyły to środków przeznaczonych dla PINB w Dąbrowie Tarnowskiej na sfinansowanie wykonania zastępczego rozbiórki budynku biurowo-gospodarczego (wykonawca rozbiórki odstąpił od umowy w związku z niemożliwością usunięcia osoby trzeciej z budynku), dla PINB w Zakopanem na sfinansowanie wykonania zastępczego rozbiórki boiska sportowego (umowa z wybranym w wyniku postępowania wykonawcą rozbiórki nie została podpisana ze względu na złożenie przez jednego z oferentów odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej) oraz na sfinansowanie modernizacji 10 szt. bramek ABC na lotniczym przejściu granicznym (z uwagi na przedłużające się uzgodnienia z Komendą Główną Straży Granicznej co do opisu zakresu napraw i koniecznej modernizacji bramek, niezbędnego do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, podjęto decyzję o zleceniu dokonania przeglądu funkcjonujących na lotniczym przejściu granicznym bramek ABC; w wyniku przeprowadzonego postępowania na określenie zakresu modernizacji bramek w trybie zapytania ofertowego wpłynęła jedna oferta, która ze względu na proponowany czas realizacji, tj. 2026 r., została odrzucona).

⁶⁰ Centralna Aplikacja Statystyczna – oprogramowanie przeznaczone dla jednostek organizacji pomocy społecznej (w tym m.in. ośrodków pomocy społecznej), jednostek samorządu terytorialnego, urzędów wojewódzkich oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Podstawowa funkcja oprogramowania to wspieranie procesu zbierania sprawozdań oraz danych w szczególności w zakresie podobszaru pomocy społecznej.

⁶¹ Środki z rezerwy celowej poz. 34 i poz. 16.

zagrożenie dla życia zdrowia ludzi i środowiska. Środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, rzetelnie i terminowo rozliczone. Nie wystąpiła konieczność wydania przez Wojewodę decyzji określającej kwotę dotacji przypadającą do zwrotu w związku z niedokonaniem należnych zwrotów przez jst.

(akta kontroli str. 2565-2572, 3654-3657 plik 4)

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 85/12 zaplanowane w kwocie 780 220,5 tys. zł zrealizowano w wysokości 776 977,8 tys. zł, tj. na poziomie 99,6% planu po zmianach, w tym 577 558,8 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne. W 2025 r. wydatki bieżące jednostek budżetowych były wyższe o 11,8% w porównaniu do wydatków w 2024 r.

(695 058,5 tys. zł). Wynikało to przede wszystkim z wyższych wydatków na wynagrodzenia i pochodne (o 39 914 tys. zł) w związku z założonym w ustawie budżetowej wzrostem funduszu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz na zapłatę kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych i prawnych, wynikających z wyroków sądowych (o 36 085,9 tys. zł).

W 2025 r. dysponent trzeciego stopnia wykonał wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 299 743,1 tys. zł, tj. na poziomie 99,3% planu po zmianach (301 878,9 tys. zł), w tym 196 356,3 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne.

(akta kontroli str. 2616-2617, 2658-2662)

W 2025 r. wydatki na wynagrodzenia⁶² w części 85/12 wyniosły 491 539 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach (492 208,5 tys. zł) i były o 7,4% wyższe niż w 2024 r. (457 461,4 tys. zł). Wyższa realizacja wydatków na wynagrodzenia była związana przede wszystkim z uwzględnieniem w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2025 r. wzrostu o 5% wynagrodzeń w sferze budżetowej oraz skutków zwiększeń wynagrodzeń wynikających z rozdysponowania rezerw celowych w 2024 r.⁶³, jak również wzrostu zatrudnienia w statusie 03 (członkowie korpusu służby cywilnej) oraz uruchomienia w trakcie roku środków z rezerw celowych⁶⁴.

Nie została przekroczona kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie finansowym (po zmianach) dysponenta części 85/12.

(akta kontroli str. 2616-2617)

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/12 wyniosło 3 475 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych i w porównaniu do 2024 r. było większe o 37 osób. Stan zatrudnienia na koniec 2025 r. wyniósł 3 687 osób, tj. o 23 osoby więcej niż w roku poprzednim. Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w MUW w rozdziale 85321 *Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności* (o 16 osób) w związku z realizacją od 2024 r. nowego zadania w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia osób niepełnosprawnych, realizowanego przez

⁶² Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków, z wyłączeniem wydatków w § 408 Uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby.

⁶³ Przede wszystkim skutków wydanych w 2024 r. decyzji Ministra Finansów m.in. w zakresie zwiększenia wynagrodzeń wraz z pochodnymi, dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych oraz zwiększenia wynagrodzeń wizytatorów zatrudnionych w KO.

⁶⁴ W tym z poz. 67 na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi, dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych (3 302,9 tys. zł), z poz. 44 na sfinansowanie w 2025 roku całorocznych skutków podwyższenia od 1 października 2024 r. wynagrodzeń wizytatorów zatrudnionych w KO (1 814,7 tys. zł), z poz. 8 na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników WIORiN zaangażowanych w realizację projektu Nr 101194852 - PL_Phyto SMP 25-27 w ramach podpisanego 19 lutego 2025 r. Porozumienia Grantowego dotyczącego dofinansowania realizacji działań kontrolnych w ramach Programu Single Market Programme (SMP) (20,4 tys. zł).

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, oraz w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* (o 6 osób) w związku z zatrudnieniem nowych pracowników w wyniku przeprowadzonych naborów, powrotem pracowników z urlopów bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłków chorobowych. Wzrost przeciętnego zatrudnienia o 6 osób odnotowano również w rozdziale 60055 *Inspekcja Transportu Drogowego*, co wynikało z zatrudnienia inspektorów transportu drogowego do realizacji zadań związanych z tzw. Pakietem Mobilności⁶⁵.

(akta kontroli str. 2648-2654, 2658-2662)

W 2025 r. wynagrodzenia bezosobowe w części 85/12 wydatkowano łącznie 23 570 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach (23 649,3 tys. zł), 11 676,2 tys. zł (49,5%) stanowiły wynagrodzenia bezosobowe MUW dysponenta trzeciego stopnia, a 10 636,2 tys. zł (45,1%) wynagrodzenia bezosobowe jednostek Inspekcji Weterynaryjnej. W porównaniu do roku poprzedniego wydatkowana w 2025 r. kwota na wynagrodzenia bezosobowe była wyższa o 831 tys. zł (o 3,7%), co wynikało przede wszystkim z wyższej realizacji wydatków przez MUW dysponenta trzeciego stopnia.

Wydatki na wynagrodzenia MUW (kontrolowanego dysponenta trzeciego stopnia) w 2025 r. wyniosły 11 676,2 tys. zł (99,6% planu po zmianach) i stanowiły 127,1% wykonania roku poprzedniego (9 188,7 tys. zł). Wyższe w porównaniu do lat wcześniejszych wykonanie wydatków bezosobowych w 2025 r. wynikało przede wszystkim z wyższych wydatków na wynagrodzenia bezosobowe w rozdziale 85321 *Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności* w związku z realizacją zadania w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia osób niepełnosprawnych, realizowanego przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Wydatki w wysokości 10 536,3 tys. zł (rozdział 85321 § 417) zostały przeznaczone na sfinansowanie wynagrodzenia 192 specjalistów, członków komisji oceniających poziom potrzeby wsparcia osób niepełnosprawnych powołanych Zarządzeniem Wojewody Małopolskiego na członków Wojewódzkiego Zespołu oraz na sfinansowanie wynagrodzeń wynikających z zawartych umów cywilno-prawnych⁶⁶.

(akta kontroli str. 2616-2617, 2658-2662)

W ustawie budżetowej na 2025 r. plan wydatków majątkowych w części 85/12 ustalono w wysokości 122 560 tys. zł. W trakcie roku budżetowego wprowadzono do planu finansowego nowe zadania inwestycyjne o łącznej wartości 396 604,7 tys. zł. Źródłem ich finansowania były przede wszystkim środki przeniesione z części 29 – Obrona narodowa (314 469,5 tys. zł) oraz z rezerw celowych (97 050,8 tys. zł). W wyniku przeniesień pomiędzy wydatkami majątkowymi i bieżącymi plan wydatków majątkowych na 2025 r. w części 85/12 zmniejszono per saldo

⁶⁵ Nałożonych na WITD na podstawie ustawy z 26 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym, ustawy o czasie pracy kierowców oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 209).

⁶⁶ Tj. siedem umów zleceń z lekarzami (w tym: cztery na uczestnictwo w pracach wojewódzkiego zespołu orzekającego i jedna na analizę dokumentacji medycznej), osiem umów zleceń z psychologami na orzekanie i badania psychologiczne, 12 umów zleceń z pracownikami socjalnymi, doradcami zawodowymi i pedagogiem. Osoby z którymi zawarto umowy: rozpatrywały odwołania od orzeczeń o niepełnosprawności i/lub stopniu niepełnosprawności, w tym wykonywały badania specjalistyczne na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przez członków Wojewódzkiego Zespołu; prowadziły szkolenia dla członków zespołów powiatowych ubiegających się o uprawnienia do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności; dokonywały analizy dokumentacji lekarskiej.

o 14 915,6 tys. zł. Zmian tych dokonano z zachowaniem wymogów określonych w art. 171 ust. 3 i 4 *ufp*.

(akta kontroli str. 2635-2638)

W 2025 r. wydatki majątkowe budżetu państwa w części 85/12 zrealizowano w wysokości 489 746,4 tys. zł (w tym 8 604,6 tys. zł wydatków niewygasających), tj. 94,3% planu po zmianach (519 164,7 tys. zł) oraz 318,6% wydatków majątkowych roku poprzedniego 153 740,2 tys. zł. W ramach wydatków majątkowych 84 887,2 tys. zł (17,3%) stanowiły wydatki majątkowe jednostek budżetowych, a 404 859,2 tys. zł (82,7%) dotacje na zadania inwestycyjne (w tym 8 604,6 tys. zł wydatków niewygasających). W ramach wydatków majątkowych największe środki przeznaczono na: realizację zadań w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej 275 540,6 tys. zł (w tym 8 604,6 tys. zł wydatków niewygasających), wykonanie zagospodarowania poscaleniowego obiektów objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (89 603,3 tys. zł) oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych (21 870,1 tys. zł⁶⁷).

(akta kontroli str. 2616-2617, 2635-2638)

W 16 działach klasyfikacji budżetowej wydatki majątkowe zrealizowano na poziomie od 89,8% do 100% planu po zmianach, natomiast w pozostałych dwóch działach: 851 *Oświata i wychowanie* oraz 855 *Rodzina* wykonano na poziomie odpowiednio 79,3% oraz 69,7%. Niepełne wykorzystanie środków w dziale 801 (1 392,3 zł) wynikało przede wszystkim z powstałych oszczędności w realizacji zadań: pn. *Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 1 w Niepołomicach* (460 tys. zł) oraz *Przebudowa/rozbudowa wewnętrznej instalacji elektrycznej, teletechnicznej oraz p.poż. w istniejącym budynku MZS nr 6 w Gorlicach* (186,1 tys. zł) w związku z niepełnym zrealizowaniem przez wykonawców części robót oraz z rezygnacji z realizacji zadania pn. *Modernizacja dachu na budynku oświatowym – Przedszkole Nr 1 im. Misia Uszatka w Wolbromiu* (574,8 tys. zł) przez Gminę Wolbrom z uwagi na niemożliwość jego zakończenia w 2025 r. Z kolei niewykorzystanie środków w dziale 855 (1 246,9 tys. zł) dotyczyło realizacji projektu pn.: *Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Aktywny Maluch* w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Niewykorzystanie tych środków związane było z dokonywanymi zmianami harmonogramów zapotrzebowania na środki finansowe, składanych wniosków o wypłaty na środki w niższej niż pierwotnie planowano wysokości, jak również z rezygnacji z zawarcia umów przez beneficjentów.

(akta kontroli str. 2635-2638)

W 2025 r. dokonano blokady wydatków majątkowych w łącznej wysokości 9 631,7 tys. zł. Największe środki zablokowane dotyczyły wydatków zaplanowanych na realizację zadania pn. *Modernizacja 10 szt. bramek ABC zintegrowanych z systemem informatycznym Straży Granicznej służącym do kontrolowania osób przekraczających granicę państwową na lotniczym przejściu granicznym Kraków-Balice* (3 800 tys. zł)⁶⁸, na zadania realizowane w ramach Programu Ochrony

⁶⁷ W rozdziale 60078 – 20 118,7 tys. zł, rozdziale 75478 – 85 tys. zł, 90078 – 126,9 tys. zł, rozdziale 92178 – 1 370,2 tys. zł, rozdziale 92678 – 169,2 tys. zł.

⁶⁸ Z uwagi na przedłużające się uzgodnienia z Komendą Główną Straży Granicznej co do opisu zakresu napraw i koniecznej modernizacji bramek, niezbędnego do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, podjęto decyzję o zleceniu dokonania przeglądu funkcjonujących na lotniczym przejściu granicznym bramek ABC; w wyniku przeprowadzonego postępowania na określenie zakresu modernizacji bramek w trybie zapytania ofertowego wpłynęła jedna oferta, która ze względu na proponowany czas realizacji, tj. 2026 r., została odrzucona.

Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (2 645 tys. zł)⁶⁹, na realizację projektu pn.: *Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Aktywny Maluch* w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (1 246,7 tys. zł) oraz na dofinansowanie zadania pn. *Modernizacja dachu na budynku oświatowym – Przedszkole nr 1 im. Misia Uszatka w Wolbromiu* (574,8 tys. zł)⁷⁰.

(akta kontroli str. 2635-2638)

Wydatki majątkowe MUW zrealizowano w wysokości 17 887,2 tys. zł, tj. 82,3% planu po zmianach (21 740,9 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne, obejmujące głównie rozbudowę systemów bezpieczeństwa informatycznego i technicznego, zakupy wyposażenia dla lotniczego przejścia granicznego Kraków-Balice, zakupy sprzętu informatycznego, zakupy związane z bieżącymi potrzebami związanymi z funkcjonowaniem MUW oraz zakup środków kontroli dla potrzeb Państwowej Straży Rybackiej, wydatkowano 11 001,1 tys. zł (31 zadań). Na 11 zadań inwestycyjnych dotyczących adaptacji budynku przy ul. Plac na Stawach 3 w Krakowie dla potrzeb realizacji zadań Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności (2 150 tys. zł), budowy trzech hal magazynowych wraz z infrastrukturą utwardzaną na terenie Wojewódzkiego Magazynu Przeciwpowodziowego dla Małopolski (1 699,8 tys. zł), modernizacji systemu wentylacji w trzech budynkach MUW⁷¹ (972 tys. zł), budowy budynku użyteczności publicznej o podwyższonej funkcjonalności dla potrzeb Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie w związku z realizacją zadań z zakresu ludności i brony cywilnej (787,2 tys. zł), termomodernizacji elewacji budynków wraz z innymi robotami budowlanymi trzech budynków MUW⁷² (595,2 tys. zł), wyposażenie budynku archiwum MUW w system regałów ruchomych (354,5 tys. zł) oraz realizacji projektu nr FAMI.02.01-IZ.00-0001/24 pn. „I 3 - INFRASTRUKTURA, INNOWACJE, INFORMACJA – II etap”, realizowanego ze środków Polskiego Programu Funduszu Azylu, Migracji i Integracji 2021-2027 (327,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 1512-1548, 3654-3657 pliki 13, 16)

W 2025 r. zrezygnowano z realizacji dwóch zadań wprowadzonych do pierwotnego planu wydatków majątkowych MUW. W pierwszym przypadku środki zostały przeniesiono na zadanie, które swoim zakresem obejmowało pierwotne przedsięwzięcia. I tak środki w wysokości

⁶⁹ Nadmiar środków finansowych wynikał między innymi z: oszczędności powstałych w związku z uzyskaniem niższych cen niż planowano, ze zmian powstałych na etapie realizacji umów, zmniejszenia wartości zadań po wyborze wykonawcy, unieważnienia przetargów, z braku możliwości realizacji zadań z uwagi na krótki czas na ich realizację lub braku dostępnego asortymentu na rynku.

⁷⁰ Kwota niewykorzystanych środków wynikała z rezygnacji przez Gminy Wolbrom realizacji zadania. MUW przekazał w TREZOR wniosek o wydanie decyzji budżetowej o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 45 na dofinansowanie ww. zadania w dniu 17 kwietnia 2025 r. Wniosek ten był uzupełniony pismami z 8 maja oraz z 4 czerwca 2025 r. Decyzja w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2025 r. została wydana 8 października 2025 r. Pismem z 15 października 2025 r. Burmistrz Miasta i Gminy Wolbrom poinformował MUW, że ze względów proceduralnych związanych z terminami zawartymi w ustawie PZP oraz z uwagi na możliwości techniczne wykonania robót, nie jest w stanie zakończyć zadania w 2025 r.

⁷¹ Modernizacja systemu wentylacji i wykonanie systemu klimatyzacji w budynku Delegatury w Tarnowie (660,4 tys. zł), modernizacja systemu klimatyzacji w pomieszczeniach reprezentacyjnych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (171,1 tys. zł), modernizacja systemu wentylacji w budynku przy ul. Plac Na Stawach 3 (140,5 tys. zł).

⁷² Termomodernizacja elewacji oraz nadbudowa i przebudowa budynku MUW zlokalizowanego przy ul. Wiśniowieckiego 127 w Nowym Sączu dla potrzeb realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej - etap I (490 tys. zł), roboty budowlane w zakresie wymiany poszycia i konstrukcji dachu oraz instalacji c.o., a także wykonanie izolacji fundamentów w budynku biurowym przy ul. Jagiellońskiej 52 w Nowym Sączu (72 tys. zł), roboty budowlane polegające na termomodernizacji elewacji, wymianie pokrycia dachowego, wymianie stolarki okiennej, budowie wiaty, wykonanie instalacji fotowoltaicznej oraz pracach drogowych związanych z wykonaniem bramy wjazdowej, przepustu, drogi dojazdowej i parkingu na nieruchomości przy ul. Półtangi 78 w Krakowie (33,2 tys. zł).

7 487 tys. zł zaplanowane na zadanie pn. *Zakup systemu bram sieciowych zapewniających bezpieczeństwo sieci wraz ze wsparciem technicznym pozostałych systemów* zostały przeniesione na zadanie pn. *Dostawa i wdrożenie kompleksowego systemu bezpieczeństwa teleinformatycznego wraz z infrastrukturą Data Center dla Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie*. Dyrektor Wydziału Administracji i Logistyki wskazała, że zmiana nazwy zadania wynikała z rozszerzenia zakresu rzeczowego planowanego przedsięwzięcia, będącego rezultatem przeprowadzonej analizy bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej Urzędu oraz oceny adekwatności dotychczas planowanych rozwiązań w kontekście aktualnego poziomu zagrożeń cybernetycznych. Dodała, że zakres pierwotnie planowanego zadania został uwzględniony w nowym przedsięwzięciu, jednak został rozszerzony o dodatkowe elementy infrastruktury bezpieczeństwa i przetwarzania danych, co było uzasadnione potrzebą zapewnienia adekwatnego poziomu ochrony systemów teleinformatycznych Urzędu oraz ciągłości ich działania.

Z kolei w przypadku zadania pn. *Termomodernizacja elewacji oraz nadbudowa i przebudowa budynku Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie zlokalizowanego na działkach nr 17/7, 18/7, 19/7 w obrębie 60 w Nowym Sączu przy ul. Wiśniowieckiego 127*, w związku z decyzją o przeznaczeniu wskazanej nieruchomości na potrzeby Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (jako magazynu) i objęcia tego obiektu zamierzeniem Programu OLiOC, wprowadzono nowe zadanie pn. *Termomodernizacja elewacji oraz nadbudowa i przebudowa budynku Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie zlokalizowanego przy ul. Wiśniowieckiego 127 w Nowym Sączu dla potrzeb realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej - etap I*, którego zakres obejmował opracowanie szczegółowej, kompleksowej, wielobranżowej dokumentacji projektowej dla przebudowy, nadbudowy i rozbudowy budynku przy ul. Wiśniowieckiego 127 w Nowym Sączu w kierunku maksymalizacji funkcji magazynu OLiOC. Dyrektor Wydziału Administracji i Logistyki wyjaśniła, że w 2026 r. planowane jest przystąpienie do realizacji robót budowlanych. Środki pierwotnie zaplanowane na termomodernizację elewacji budynku w Nowym Sączu (31 tys. zł) zostały przeniesione na inne zadanie inwestycyjne (*Roboty budowlane w zakresie wymiany poszycia i konstrukcji dachu oraz instalacji c.o., a także wykonanie izolacji fundamentów w budynku biurowym przy ul. Jagiellońskiej 52 w Nowym Sączu*).

(akta kontroli str. 1512-1548)

W 2025 r. nie zrealizowano dwóch zadań dotyczących: modernizacji 10 szt. bramek ABC zintegrowanych z systemem informatycznym Straży Granicznej służącym do kontrolowania osób przekraczających granicę państwową na lotniczym przejściu granicznym Kraków-Balice (3 800 tys. zł) oraz zakupu trzech sztuk kabin dezynfekcyjnych na potrzeby realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej (40,5 tys. zł). W przypadku modernizacji bramek ABC Dyrektor Wydziału Administracji i Logistyki wyjaśniła, że MUW od czerwca 2025 r. prowadził rozmowy z Komendą Główną Straży Granicznej (KGSG), dotyczące ustalenia opisu zamówienia z uwagi na wyjątkową specyfikację bramek ABC, uwzględniającą kompatybilność działań z urządzeniami kontroli granicznej. Dodała, że w ocenie MUW opis modernizacji bramek przygotowany przez KGSG, nieuwzględniający odniesienia do zgłaszanych wcześniej wątpliwości, nie spełniał wymagań wynikających z racjonalnego sposobu postępowania. Podjęto więc działania mające na celu przeprowadzenie przeglądu bramek ABC wraz z opracowaniem szczegółowego zakresu, planu i harmonogramu ich modernizacji, z uwzględnieniem wytycznych i przy udziale upoważnionych przedstawicieli KGSG. W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie

zamówienia publicznego, o wartości poniżej 130 tys. zł netto, nie udało się wyłonić oferenta, z uwagi na termin realizacji zadania, w związku z czym środki zostały w całości zablokowane. Z kolei w przypadku zakupu trzech szt. kabin dezynfekcyjnych na potrzeby realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, zrezygnowano z jego realizacji z uwagi na brak dostępności asortymentu na rynku, a kwota na jego realizację została w całości zablokowana 29 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1512-1548, 3654-3657 plik 13)

W 2025 r. wydatki dysponenta części 85/12 na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 5 862,6 tys. zł (95,2% planu po zmianach) i były o 34,7% wyższe niż w roku poprzednim (4 353,4 tys. zł). Wydatki MUW w tej grupie wydatków wyniosły 1 383,2 tys. zł i dotyczyły przede wszystkim wypłaty zasądzonych rent (984,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 2616-2617, 2639)

Zobowiązania dysponenta części 85/12 na koniec 2025 r.⁷³ wynosiły 61 945,8 tys. zł i były niższe o 31 455,5 tys. zł (33,7%) od wysokości zobowiązań na koniec 2024 r. (93 401,3 tys. zł). Głównymi pozycjami zobowiązań na koniec 2025 r. były: zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wynoszące 33 982,5 tys. zł (54,9% ogółu zobowiązań), zobowiązania z tytułu kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych wynoszące 9 584,5 tys. zł (15,5%), zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne wynoszące 5 757,1 tys. zł (9,3%), zobowiązania z tytułu pozostałych odsetek wynoszące 3 596,7 tys. zł (5,8%), zobowiązania z tytułu zakupu usług pozostałych wynoszące 3 209,9 tys. zł (5,2%).

(akta kontroli str. 1055, 3543-3544)

Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia na koniec 2025 r.⁷⁴ wynosiły 31 196,6 tys. zł i były niższe o 34 168,3 tys. zł (52,3%) od wysokości zobowiązań na koniec 2024 r. (65 364,9 tys. zł). Głównymi pozycjami zobowiązań na koniec 2025 r. były zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (11 742,5 tys. zł, tj. 37,6% zobowiązań ogółem), zobowiązania z tytułu kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych wynoszące (9 580,1 tys. zł, 30,7%), zobowiązania z tytułu pozostałych odsetek wynoszące (3 596,7 tys. zł, 11,5%), zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (1 989,4 tys. zł, 6,4%).

Według stanu na koniec 2025 r. zobowiązania wymagalne w części 85/12 wyniosły 8,1 tys. zł, w tym 1,2 tys. zł powstałych w latach ubiegłych oraz 6,9 tys. zł powstałych w 2025 r. Zobowiązania wymagalne były związane z wyrokami sądowymi i w całości stanowiły je zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia. Zobowiązania wymagalne powstałe w 2025 r. w wys. 6,9 tys. zł obejmowały zobowiązania z tytułu: odsetek (0,1 tys. zł), oraz kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego (6,8 tys. zł). Przyczyną powstania ww. zobowiązań wymagalnych było wpłynięcie wyroków sądowych lub dokumentów, będących podstawą wypłaty zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz odsetek od nich, do MUW w styczniu 2026 r. oraz w jednym przypadku nieustalenie spadkobierców (dot. kwoty odsetek należnych osobie będącej stroną

⁷³ Na podstawie sprawozdania Rb-28 z 25 marca 2026 r. (korekta).

⁷⁴ Na podstawie sprawozdania Rb-28 z 23 marca 2026 r. (korekta 2)

postępowania sądowego, która zmarła po wydaniu orzeczenia i dla której nie ustalono spadkobiercy⁷⁵).

Tytuły i kwoty zobowiązań ogółem wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 w wys. 31 196,6 tys. zł, były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły przypadki niewykazywania zobowiązań wymagalnych w ciągu roku i jednoczesnego wykazania na koniec roku zobowiązań z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. W związku z wysokością zobowiązań wymagalnych na koniec 2025 r. (8,1 tys. zł), kierownik jednostki nie podejmował działań w celu pozyskania środków na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych w 2025 r.

W 2025 r. zapłacono odsetki⁷⁶ w wys. 166,2 tys. zł i w całości były one związane z kwotami zasądzonych wyrokami sądowymi (odszkodowania, renta, koszty zastępstwa procesowego).

(akta kontroli str. 1056-1057)

Szczegółową kontrolą wydatków dysponenta trzeciego stopnia objęto wybrane drogą losową⁷⁷ 35 operacji na kwotę 38 824,2 tys. zł⁷⁸. W trakcie badania, w celu całościowej oceny poszczególnych pozycji wydatków, poszerzono próbę o 13 028,3 tys. zł (tj. do 51 852,5 tys. zł), a ponadto także o: wydatki związane z realizacją skontrolowanych zamówień publicznych w wys. 177,6 tys. zł, wydatki budżetu środków europejskich w wys. 418,5 tys. zł, wydatki związane z ochroną ludności i obroną cywilną w wys. 2022,8 tys. zł, oraz wydatki związane ze szkoleniami w wys. 142,3 tys. zł. Łącznie badaniem objęto wydatki MUW w wysokości 54 613,7 tys. zł (z tego 54 195,2 tys. zł z budżetu państwa i 418,5 tys. zł z budżetu środków europejskich). Zbadane wydatki budżetu państwa stanowiły 17% zrealizowanych wydatków dysponenta trzeciego stopnia w 2025 r.⁷⁹ oraz 44,8% zrealizowanych w 2025 r. wydatków pozapłacowych (120 854,3 tys. zł). W badanej próbie wydatki majątkowe wyniosły 12 345,4 tys. zł, a wydatki bieżące jednostek budżetowych 42 268,3 tys. zł.

Kontrola wydatków budżetu państwa o łącznej wartości 54 195,2 tys. zł wykazała prawidłowe ich wykonywanie. Wydatków tych dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki oraz z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Objęte kontrolą wydatki były prawidłowo ujęte w planie finansowym MUW na 2025 r. i były wykonywane w granicach tego planu. Wydatków związanych z realizacją wyroków sądowych dokonywano bez planu finansowego, na podstawie art. 164 ust. 1 *uffp*. Wszystkie skontrolowane wydatki były celowe, tj. służyły osiągnięciu zaplanowanych celów. We wszystkich zbadanych przypadkach przestrzegano terminów płatności. Płatności należności wynikających z wyroków w sprawie powództwa przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie Małopolskiemu były

⁷⁵ Wg stanu na 28 lutego 2026 r.

⁷⁶ Wydatki w § 4580.

⁷⁷ Losowanie przeprowadzono metodą MUS (prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem) na populacji, przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego Pomocnik Kontrolera PK 5.7. Populację wydatków, z której losowana była próba stanowił zbiór 6470 dowodów/zapisów o łącznej wartości 120 854,3 tys. zł stanowiących pozapłacowe wydatki bieżące i majątkowe kontrolowanej jednostki, tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420, 444, 455, 470-471, 474-475, 478-480, 483, 485, 619-636, 641-644, 647, 651-657, 659-666, 670-680. Ponadto z losowania zostały wyłączone wydatki poniżej 1 tys. zł.

⁷⁸ Z badania wyłączono trzy wylosowane operacje na łączną kwotę 82,7 tys. zł związane z wyrokami sądowymi, które były realizowane przez MUW – Dysponent III stopnia, a następnie refundowane przez Fundusz Reprywatyzacji, wskutek czego nie miały one skutku dla wysokości wykonanych w 2025 r. i nie znajdowały odzwierciedlenia w sprawozdaniu rocznym Rb-28.

⁷⁹ 319 013,4 tys. zł.

dokonywane w wysokościach wynikających z kwot zasądzonych wyrokami sądowymi, w tym wraz z zasądzonymi odsetkami do dnia zapłaty kwot zasądzonych odszkodowań. Zakupy usług, materiałów i wyposażenia były związane z wykonywanymi przez MUW zadaniami. Nabyte materiały i urządzenia zostały przekazane do użytkowania.

Wykonane wydatki zostały rzetelnie skalkulowane, a ich wysokość wynikała z zawartych uprzednio umów z wykonawcami. W celu uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów przeprowadzano postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie *pzp*, a w przypadku wydatków, do których nie stosuje się *pzp* ze względu na wartość zamówienia, udzielano zamówień na podstawie wewnętrznych uregulowań⁸⁰. Wydatki majątkowe, objęte szczegółowym badaniem, przeznaczone były na właściwe przygotowane zadania, zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami, a zakupione środki trwałe zostały niezwłocznie przekazane do użytkowania. Dokumenty źródłowe były sprawdzane pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, zatwierdzane do zapłaty przez osobę do tego uprawnioną, ujmowane w księgach rachunkowych z zastosowaniem właściwej klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 378-438, 839-852, 2553-2564, 3168-3357, 3545-3546, 3654-3657 plik 34)

W ramach próby wydatków bieżących kontrolą objęto m.in. wydatki związane z funkcjonowaniem Lotniczego Przejścia Granicznego na lotnisku Kraków-Balice. W trakcie kontroli ustalono, że poczynszy od wydatków za maj 2025 r., zapłaty były dokonywane z potrąceniem: czynszu za najem powierzchni w obrębie terminala pasażerskiego, za najem powierzchni w obrębie terminala *cargo*, za dzierżawę terenu pod kojce dla psów, za najem za stanowiska parkingowe i opłat za system klimatyzacji i wentylacji w terminalu *cargo*. Potrącenia wynikały z powziętej przez MUW informacji o ujmowaniu przez Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice⁸¹ w wysokości przedmiotowych opłat amortyzacji obiektów, wskutek czego ich ponoszenie było sprzeczne z art. 74 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. *Prawo lotnicze*⁸². Łączna kwota potrąceń wyniosła 450 tys. zł za okres od maja do grudnia 2025 r. Kwestię nadzoru nad wysokością kosztów związanych z funkcjonowaniem Lotniczego Przejścia Granicznego na lotnisku Kraków-Balice przed majem 2025 r. omówiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 429-566)

W ramach badanej próby wydatków MUW kontrolą objęto trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁸³ na łączną kwotę według zawartych umów 7 625,2 tys. zł brutto, w tym: jedno w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 132 *pzp* oraz dwa o wartości poniżej progu stosowania *pzp*, prowadzone na podstawie Regulaminu Udzielania Zamówień Publicznych w MUW⁸⁴. Postępowania te dotyczyły: dostawy i wdrożenia kompleksowego systemu bezpieczeństwa teleinformatycznego wraz z infrastrukturą Data Center dla MUW w Krakowie⁸⁵ (7 447,6 tys. zł brutto), dostawy i montażu systemu klimatyzacji dla wybranych pomieszczeń

⁸⁰ Szczegółową kontrolą objęto jedno postępowanie przeprowadzone na podstawie *pzp* i dwa postępowania przeprowadzone na podstawie Regulaminu Udzielania Zamówień Publicznych w MUW.

⁸¹ Dalej: MPL.

⁸² Dz. U. z 2025 r. poz. 1431 ze zm.

⁸³ Doboru do badania próby dokonano w sposób celowy, według osądu kontrolera.

⁸⁴ Regulamin Udzielania Zamówień Publicznych w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Generalnego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie z 3 kwietnia 2025 r., dalej: regulamin zamówień.

⁸⁵ Postępowanie nr WL-IV.272.25.2025.

Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Krakowie przy ul. Worcella 7⁸⁶ (70,7 tys. zł brutto) oraz dostawy urządzenia do badania autentyczności dokumentów z wyposażeniem dla celów kontrolnych lotniczego przejścia granicznego Kraków-Balice⁸⁷ (106,9 tys. zł brutto). Na realizację umów podpisanych po przeprowadzeniu postępowań w 2025 r. wydatkowano łącznie 7 625,2 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 2553-2564, 3654-3657 plik 24)

W wyniku szczegółowej analizy zamówienia, przeprowadzonego na podstawie *pzp*, stwierdzono, że został on przeprowadzony zgodnie z procedurami określonymi w *pzp*. Natomiast w przypadku obu postępowań, przeprowadzonych z wyłączeniem ustawy *pzp*, ustalono, że wykonawcy biorący w nich udział nie byli informowani o wynikach postępowania w sposób zgodny z zapisami regulaminu zamówień, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Ponadto, w postępowaniu dotyczącym dostawy urządzenia do badania autentyczności dokumentów z wyposażeniem dla celów kontrolnych lotniczego przejścia granicznego Kraków-Balice, zapytanie ofertowe nie zawierało klauzuli informacyjnej wymaganej przepisami RODO⁸⁸ oraz regulaminem zamówień, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Realizacja badanych zamówień pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartych umów. Poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe oraz służyły realizacji zadań jednostki. Działania jednostki były zgodne z art. 44 i 46 *ufp*, *pzp*, aktów wykonawczych do *pzp* i innych ustaw dotyczącymi zamówień publicznych w zakresie odpowiednio planowania, przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenia i realizacji zamówienia, w tym zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz obowiązków publikacyjnych i sprawozdawczych. Prawidłowo stosowano zasady zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, przejrzystości i proporcjonalności, z zastrzeżeniem stwierdzonych nieprawidłowości. Wypełniono obowiązek wynikający z art. 82 *pzp*, polegający na przekazaniu Prezesowi UZP do 1 marca 2026 r. sprawozdania o udzielonych zamówieniach.

(akta kontroli str. 2553-2564, 3654-3657 plik 24)

W 2025 r. wobec MUW kontrolowanego dysponenta trzeciego stopnia prowadzone były cztery postępowania (trzy sprawy cywilne⁸⁹ oraz jedna sprawa z zakresu prawa pracy), których łączna wartość sporu wyniosła 1 343,8 tys. zł. Ponadto w 2025 r. toczyły się 73 postępowania sądowe w sprawach cywilnych, w których Skarb Państwa jako pozwany lub uczestnik postępowania był reprezentowany przez Wojewodę Małopolskiego, a zadania w tym zakresie wykonywane były przez Wydział Prawny i Nadzoru MUW⁹⁰ (21 z nich zostało zakończonych). Zastępca Dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru wyjaśniła, że Wydział oprócz ww. spraw prowadzi również obsługę Wydziałów MUW w zakresie reprezentacji Wojewody Małopolskiego i Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego jako organów administracji

⁸⁶ Postępowanie nr WL-XVI.2500.13.2025.

⁸⁷ Postępowanie nr WS-IX.672.15.2025.

⁸⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.). Dalej: RODO.

⁸⁹ Przy czym przedmiot dwóch spraw dotyczył tego samego stanu faktycznego. Pierwsza sprawa dotyczyła zawezwania do próby ugodowej (która nie doszła do skutku), a druga pozwu o zakazanie złożenia oświadczenia woli wraz z powództwem ewentualnym.

⁹⁰ Sprawy te prowadził Małopolski Urząd Wojewódzki.

publicznej przed sądami administracyjnymi. Łącznie w 2025 r. zainicjowano przed WSA w Krakowie 544 nowe postępowania sądowo-administracyjne, gdzie przedmiotem skarg były decyzje i postanowienia ww. organów, bądź ich bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania administracyjnego. Wskazała ponadto, że w 2025 r. w toku były inne postępowania sądowo-administracyjne wszczęte w latach wcześniejszych. Łącznie w 2025 r. prowadzonych było 1268 postępowań sądowo-administracyjnych, z czego zakończonych zostało 422 sprawy. We wszystkich sprawach pełnomocnikiem Wojewody Małopolskiego był radca prawny zatrudniony w Oddziale Obsług Prawnej Urzędu Wydziału Prawnego i Nadzoru. Ponadto w 2025 r. toczyło się 1792 postępowań w sprawach z odwołań wniesionych do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych od orzeczeń WZOON⁹¹ o niepełnosprawności albo o stopniu o niepełnosprawności (w tym 761 zostało zakończonych) oraz 430 postępowań od orzeczeń ustalających poziom potrzeby wsparcia (w tym 86 zostało zakończonych). Toczyły się również 22 sprawy ze skarg wniesionych do sądu administracyjnego na bezczynność lub przewlekłość prowadzonych postępowań przez WZOON (osiem ze spraw o orzekaniu o niepełnosprawności albo o stopniu o niepełnosprawności oraz 14 w sprawach o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia).

(akta kontroli str. 40-41, 2823-2841)

W 2025 r. MUW nie poniósł wydatków na zapłatę kar i odszkodowań, których obowiązek zapłaty związany byłby z realizacją umów cywilnoprawnych, zasądzonych i dobrowolnie wypłaconych odszkodowań w sprawach o roszczenie ze stosunku pracy lub nakładanych przez organy administracji publicznej, sądy czy inne instytucje za naruszenie przepisów w dziedzinie, w której dany podmiot został do tego uprawniony (np. Urząd Ochrony Danych Osobowych czy Państwową Inspekcję Pracy).

Wydatki MUW dysponenta trzeciego stopnia z tytułu odszkodowań wypłacanych w 2025 r. na rzecz osób fizycznych i prawnych (§§ 459, 460) wyniosło ogółem 40 856,7 tys. zł (sześć spraw). Wynikały one z czterech zasądzonych wyroków sądowych, jednej zawartej ugody oraz jednego orzeczenia Komisji Regulacyjnej do spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich. Dotyczyły one przede wszystkim odszkodowań za przejęte nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. W pięciu z sześciu przypadkach wydatku dokonano bez planu finansowego, na podstawie art. 164 ust. 1 *ufp*. Odpowiedniej zmiany planu wydatków dokonano po otrzymaniu środków z rezerwy celowej poz. 16 lub przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji wydatków.

(akta kontroli str. 38-39, 2717-2822)

MUW posiadał uregulowaną politykę szkoleniową⁹² wydaną przez Dyrektora Generalną Urzędu odpowiadającą za planowanie, organizowanie i nadzorowanie szkoleń pracowników MUW. Planowanie szkoleń na kolejny rok budżetowy oparte było o analizę potrzeb szkoleniowych, wskazanych przez Dyrektorów Wydziałów, uwzględniając priorytety wskazane przez Dyrektora Generalną. Środki finansowe przeznaczone na szkolenia pracowników MUW klasyfikowane były z przeznaczeniem na szkolenia specjalistyczne, ogólne oraz dofinansowania do studiów

⁹¹ Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

⁹² Ramowy plan szkoleń na 2026 r. dla pracowników Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, w tym dla członków Korpusu Służby Cywilnej zatrudnionych w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie z dnia 17 marca 2025 r.

podyplomowych. Regulacje dotyczące podnoszenia kwalifikacji obejmowały wszystkich pracowników MUW, w tym kadre kierowniczą.

MUW przyjął uproszczony sposób opracowania i realizacji Indywidualnych Planów Rozwoju Zawodowego (dalej IPRZ). Przyjęte rozwiązanie oparto o wskazanie planów i priorytetów szkoleniowych, rozwojowych wraz z optymalną formą podniesienia kwalifikacji przekazywanej pracownikowi podczas oceny okresowej, dokonywanej przez przełożonego w ramach oceny rocznej. Tym samym każdy z ocenianych pracowników informowany był o planach rozwojowych w ramach IPRZ, co potwierdzał podpisem na formularzu oceny.

(akta kontroli str. 3111-3121, 3132-3134, 3136-3140)

W MUW sporządzono ramowy plan szkoleń. Plan został opracowany z uwzględnieniem celów i priorytetów Urzędu⁹³, komórek organizacyjnych, indywidualnych planów rozwoju zawodowego oraz podziału środków w planie finansowym⁹⁴. Ramowy plan szkoleń MUW na 2025 r. uwzględniał również dofinansowanie do studiów podyplomowych, w ramach środków przeznaczonych na szkolenia. Plan szkoleń wyodrębnił trzy podstawowe grupy tematyczne szkoleń:

- informatyczne z zakresu ogólnych kompetencji cyfrowych oraz sztucznej inteligencji, szkolenia specjalistyczne oraz z obsługi programów i aplikacji stosowanych w Urzędzie;
- szkolenia specjalistyczne: zarządzanie nieruchomościami, prawo zamówień publicznych, finanse publiczne, kontroli i audytu, postępowań administracyjnych i sądowo – administracyjnych (w tym kpa), nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego, z zakresu zdrowia i polityki społecznej w tym związane z realizacją zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności;
- szkolenia ogólne: z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, efektywnego zarządzania czasem, radzenia sobie ze stresem, skutecznej komunikacji, równego traktowania, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, wzmocnienia kompetencji zarządczych dyrektorów, etyki, obsługi klienta (w tym cudzoziemców), ochrony danych osobowych, doręczeń elektronicznych oraz cyberbezpieczeństwa.

Zgodnie z dyspozycją Dyrektor Generalnej wszyscy pracownicy posiadają dostęp do dedykowanej zakładki szkoleniowej znajdującej się w intranecie MUW, umożliwiając pracownikom zapoznanie się z bieżącą ofertą szkoleniową. Wszystkie organizowane przez MUW szkolenia służyły realizacji celów statutowych jednostki.

(akta kontroli str. 3111-3119)

Łączna kwota poniesionych przez MUW wydatków na szkolenia w 2025 r. wyniosła 418,6 tys. zł (115 szkoleń, 5 przypadków dofinansowania do studiów podyplomowych), w tym przede wszystkim na szkolenia specjalistyczne (75,6 tys. zł), w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej (75,5 tys. zł), prawa (53,9 tys. zł) oraz umiejętności osobistych – zasoby ludzkie (37,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 3120-3126, 3131, 3341-3357)

MUW organizował w kontrolowanym okresie szkolenia ad-hoc wraz z pojawiającymi się w ciągu roku potrzebami, wynikającymi z nowych zadań lub modyfikacji zakresów obowiązków, którymi zajmowali się pracownicy komórek organizacyjnych Urzędu. Sporządzony ramowy plan szkoleń

⁹³ Załącznik nr 2 Do Ramowego planu szkoleń na 2025 r.

⁹⁴ Załącznik nr 1 do Ramowego planu szkoleń na 2025 r.

w MUW był dokumentem obejmującym wskazanie celów i priorytetów Urzędu, oraz określającym podział środków przeznaczonych na szkolenia w planie finansowym.

(akta kontroli str. 3132-3133)

Szczegółowym badaniem objęto wydatki poniesione na sześć szkoleń oraz jedno dofinansowanie studiów podyplomowych (5,2% wszystkich szkoleń w 2025 r.) o łącznej wartości 142,3 tys. zł (34% całości wydatków poniesionych na szkolenia w 2025 r.). Kontrola wykazała, iż wydatkowanie przez MUW środków na szkolenia dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Objęte kontrolą wydatki były prawidłowo ujęte w planie finansowym MUW na 2025 r. oraz były wykonywane w granicach tego planu. W przypadku realizacji jednego ze szkoleń Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że zapisy umowy w niewystarczający sposób zabezpieczały interes zleceniodawcy, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3122-3125, 3168-3357)

W 2025 r. MUW wypłacił 63 pracownikom ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na łączną kwotę 289,2 tys. zł. Analizą objęto 30 wypłaconych ekwiwalentów o najwyższych wartościach. W wyniku analizy stwierdzono, że:

- We wszystkich przypadkach wystąpiła podstawa prawna do wypłaty ekwiwalentu.
- Jedna z umów została rozwiązana z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a pracownika zwolniono ze świadczenia pracy w tym okresie przy jednoczesnej wypłacie ekwiwalentu. Dyrektor Generalna Urzędu wyjaśniła, że pracownik mimo zwolnienia ze świadczenia pracy służył MUW wiedzą i doświadczeniem w zakresie Programu OLiOC, w związku z czym skierowanie go na urlop pozostawałoby w sprzeczności z interesem Urzędu oraz mogłoby negatywnie wpłynąć na terminowe i prawidłowe wdrożenie zadań o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa regionu. Dodała, że *z uwagi na brak możliwości wykorzystania przez pracownika zaległego urlopu wypoczynkowego przy jednoczesnym pozostawianiu w dyspozycji pracodawcy i wykorzystywaniu jego wiedzy specjalistycznej, zasadne było wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy*. Nadmieniała, że podjęta natychmiastowe działania organizacyjne mające na celu wyeliminowanie podobnych przypadków w przyszłości poprzez zapewnienia pełnego wykorzystania urlopów wypoczynkowych w okresie zatrudnienia.
- W pozostałych 29 przypadkach: 5 umów zostało rozwiązanych ze skutkiem natychmiastowym, co wiązało się z koniecznością wypłaty ekwiwalentu, 10 umów zostało rozwiązanych z upływem czasu na jaki zostały zawarte, w 14 przypadkach umowy zostały rozwiązywane za porozumieniem stron (w tym w 8 za porozumieniem stron w związku z przejściem na emeryturę).
- Dyrektorzy Biur i Wydziałów jako przyczyny nieudzielenia pracownikom urlopu w okresie przed zakończeniem stosunku pracy wskazali m.in.: zwolnienia lekarskie pracowników przed końcem zatrudnienia, konieczność zapewnienia ciągłości i terminowości wykonywanych zadań oraz przekazania posiadanej wiedzy i prowadzonych spraw innym pracownikom, podjęcie decyzji o rozwiązaniu umowy lub jej nieprzedłużeniu w krótkim okresie, uniemożliwiającym wykorzystanie urlopu wypoczynkowego w pełnym wymiarze przez pracownika. W przypadku pracowników Dyspozytorni Medycznej, Dyrektorzy wskazali charakter pracy w systemie całodobowym i ograniczenia w zakresie zapewnienia

obsady stanowisk dyspozytorskich. W jednym przypadku dyrektor Wydziału wskazała, że nie podejmowano działań związanych z wykorzystaniem przez pracownika urlopu w pełnym wymiarze, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

- Z 25 pracownikami, z którymi rozwiązano stosunek pracy nie zawarto kolejnych umów bezpośrednio po rozwiązaniu poprzednich, z 5 osobami ponownie został nawiązany stosunek pracy. Kierownik Wydziału Kadr i Płac wyjaśniła, że ekwiwalent wypłacono z uwagi na *konieczność pełnego rozliczenia zakończonej umowy o pracę, i braku faktycznej możliwości przeniesienia zobowiązań wynikających z poprzedniego stosunku pracy*. Nadmieniała, że *na podstawie dotychczasowych doświadczeń brak jest możliwości wykorzystania „dodatkowego” urlopu w ramach kolejnego stosunku pracy. Rozliczenie umowy jest optymalnym i stosowanym rozwiązaniem. Co do zasady, kolejny stosunek pracy zawierany jest na czas określony, co oprócz sytuacji losowych limituje możliwość wykorzystania urlopu w ustalonym późniejszym terminie*.
- Kwoty wypłaconych ekwiwalentów obejmowały urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym za urlop bieżący oraz tylko w takim wymiarze, który nie uległ przedawnieniu.
- Wpłaty ekwiwalentu były wypłacane do kwot ujętych w planie finansowym MUW.
- Ekwiwalent w 15 przypadkach wypłacany był w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, w pozostałych 15 przypadkach wypłacany był w terminie od jednego do 10 dni kalendarzowych od dnia rozwiązania lub zakończenia stosunku pracy, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Za wypłatę ekwiwalentów z opóźnieniem nie poniesiono dodatkowych kosztów w postaci odsetek.
- Wydatki zakwalifikowano do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 1555-1754, 3654-3657 plik 7)

Wykonując postanowienia *Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026* Wojewoda wydał zarządzenie⁹⁵, w którym uregulował zasady przyznawania dotacji celowych jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań objętych Programem OLiOC, w tym określił wytyczne dotyczące składania wniosków i zasady wykorzystywania przyznanych środków. Finansowanie zadań na poziomie gminy, powiatu i samorządu województwa w roku 2025 planowane było w ramach budżetów odpowiednich jednostek. Finansowanie lub dofinansowanie działań z zakresu Programu OLiOC odbywało się w formie dotacji celowej z budżetu państwa zapewniających realizację zadań, które były ujmowane w ramach działu 752 *Obrona narodowa*. W celu otrzymania dotacji na realizację zadań jednostki samorządu terytorialnego składały do Wojewody Małopolskiego wnioski wraz z uzasadnieniem i harmonogramem oraz oświadczenia o zapewnieniu wykonania zakresu rzeczowego i wykorzystania przyznanych środków do końca roku budżetowego.

(akta kontroli str. 3035-3040)

W procesie podziału środków przeznaczonych na realizację Programu OLiOC, Urząd stosował zapisy zarządzenia *w sprawie przyznawania dotacji celowych dla jst na realizację zadań OLiOC* odnoszące się bezpośrednio do wskaźników ujętych w Programie OLiOC (tj. liczba mieszkańców

⁹⁵ Zarządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 30 lipca 2025 r. w sprawie zasad przyznawania dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w 2025 r. Dalej: *zarządzenie w sprawie przyznawania dotacji celowych dla jst na realizację zadań OLiOC*.

z uwzględnieniem kwoty bazowej na mieszkańca oraz stopnia urbanizacji). Wojewoda Małopolski wyjaśnił, iż: *w roku 2025 podstawowym z kryteriów podziału środków był wskaźnik demograficzny, przy czym uwzględniono też charakter/szczegół danej jednostki samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo)*. Ocena wniosków oraz wyznaczanie priorytetowych zadań do realizacji należały do kompetencji Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego⁹⁶ (dalej: WZZK), który dokonywał ich oceny podczas doraźnych posiedzeń, na których omawiano realizację Programu OLiOC. WZZK przy ocenie wniosków o przyznanie środków dla jednostek samorządu terytorialnego posilkował się wskazaniem MSWiA⁹⁷ oraz KG PSP⁹⁸. Liczba i rodzaj sprzętu, o zakup którego wnioskowały jednostki samorządu terytorialnego nie był limitowany. Ograniczenie stanowiła przyznana pula środków będąca w dyspozycji Wojewody na zadania realizowane przez jednostki samorządu. Wojewoda wyjaśnił, iż: *podstawowym kryterium odnoszącym się do możliwości nabycia sprzętu lub wyposażenia było kryterium negatywne, tzn. sprzęt lub wyposażenie nie wpisywał się w założenia Programu OLiOC, koszt był rażąco wysoki lub też możliwość jego wykorzystania w sytuacjach ochrony ludności wydawała się wątpliwa*. Zatwierdzone przez WZZK zadania Wojewoda przekazywał do weryfikacji przez zespół ds. oceny inwestycji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, który po uzgodnieniach z Ministerstwem Obrony Narodowej końcowo opiniował⁹⁹ zadania przekazane do realizacji przez Wojewodę.

(akta kontroli str. 3002-3008, 3035-3074, 3083-3109, 3654-3657 plik 14)

Zgodnie z pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 11 lipca 2025 r. dla województwa małopolskiego w ramach Programu OLiOC przewidziano łącznie kwotę 388 514,7 tys. zł. W piśmie tym wskazano zalecany podział przydzielonych środków na poszczególne obszary:

- obszar 1: Obiekty zbiorowej ochrony: 182 767,9 tys. zł,
- obszar 2: Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw: 128 158,1 tys. zł,
- obszar 3: Wsparcie podmiotów w ramach HNS: 44 700 tys. zł,
- obszar 4: Edukacja i szkolenia: 7 616,3 tys. zł,
- obszar 6: Korpus Obrony Cywilnej: 91,2 tys. zł,
- Minimalna kwota do dyspozycji samorządu terytorialnego: 25 181,2 tys. zł.

Wojewoda wyjaśnił, że wstępny podział środków w województwie małopolskim¹⁰⁰ został dokonany zgodnie z poniższym zestawieniem:

- 70 000 tys. zł – na obszar 1 (schrony, ukrycia, miejsca doraźnego schronienia) – kwota nierozdzielona pozostawiona w rezerwie Wojewody Małopolskiego,
- 10 000 tys. zł – dla Samorządu Województwa,
- 198 026,5 tys. zł – na obszar 2 – dla jst,
- 20 000 tys. zł – nierozdzielone pozostawione w rezerwie Wojewody na obszar 2,
- 6 936,7 tys. zł – na obszary 4 i 6 – dla jst,

⁹⁶ Zarządzenia Wojewody w sprawie składu, organizacji, siedziby oraz trybu pracy Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z dnia 14 stycznia 2025 oraz 22 grudnia 2025.

⁹⁷ Pisma MSWiA nr DOLiZK-OLOC.5511.2.20.2025.Ech.

⁹⁸ Pisma BOL-I.0754.9.2025 z dnia 24 lipca 2025 r., BOL-I.0745.9.2025.4 z dnia 31 lipca 2025 r.

⁹⁹ Pisma MSWiA nr: DOLiZK-OLOC.5511.23.9.2025.BK z dnia 3 października 2025 r., DOLiZK-OLOC.5511.23.9.2025.BK z dnia 9 października 2025 r., DOLiZK-OLOC.5511.12.7.2025.BK z dnia 16 października 2025 r., DOLiZK-OLOC.5511.23.9.2025.BK z dnia 27 listopada 2025 r., DOLiZK-OLOC.5511.23.9.2025.BK z dnia 28 listopada 2025 r.

¹⁰⁰ Dla jst oraz jednostek PSP.

- 44 700 tys. zł – dla Państwowej Straży Pożarnej – poprzez powiaty dla komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej.

Dodał, że ogólna pula dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań z Programu OLiOC w obszarach 2, 4 i 6 (304 963,2 tys. zł) została podzielona zgodnie z przyjętymi założeniami wg wskaźnika demograficznego:

- gminy – liczba mieszkańców,
- powiaty – 1/3 ludności.

Dodatkowo przyjęto wstępnie przyznanie Samorządowi Województwa Małopolskiego kwoty 10 000 tys. zł.

(akta kontroli str. 3005-3030)

Wartość środków przewidzianych na realizację Programu OLiOC w 2025 r. wyniosła w cz. 85/12 388 514,7 tys. zł. W ramach tych środków 338 375,3 tys. zł¹⁰¹ zostało przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego, 18 766 tys. zł dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej (w ramach obszaru 3 Programu OLiOC) oraz 31 373,4 tys. zł¹⁰² środków będących w dyspozycji Wojewody (co stanowiło 8,1% przyznanych środków).

Wykonane w 2025 r. wydatki w ramach Programu OLiOC wyniosły 355 365,8 tys. zł (w tym 8 921,2 tys. zł wydatków niewygasających), z tego 311 829,1 tys. zł (w tym 8 921,2 tys. zł wydatków niewygasających) w ramach dotacji celowych bieżących i inwestycyjnych oraz 43 536,7 tys. zł w ramach wydatków bieżących jednostek budżetowych i wydatków majątkowych.

(akta kontroli str. 3009-3031, 3110, 3654-3657 plik 14)

Wartość zrealizowanych wydatków (z wydatkami niewygasającymi) w poszczególnych obszarach Programu OLiOC wyniosła:

- obszar 1 – Obiekty zbiorowej ochrony 9 011,6 tys. zł,
- obszar 2 – Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw 261 727,5 tys. zł,
- obszar 3 – Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej 73 829,5 tys. zł,
- obszar 4 – Edukacja, szkolenia oraz baza i zaplecze szkoleniowe 10 419,3 tys. zł,
- obszar 6 – Korpus obrony cywilnej 1,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 3110, 3654-3657 plik 14)

Szczegółowym badaniem objęto sześć zadań realizowanych ze środków pozostających w dyspozycji wojewody (na kwotę 2 064 tys. zł) oraz sześć zadań finansowych ze środków przekazanych w formie dotacji (na kwotę ogółem 13 511,5 tys. zł). Kontrola wykazała, iż wydatkowanie przez wojewodę środki na realizację zadań z zakresu Programu OLiOC dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Objęte kontrolą wydatki były prawidłowo ujęte w planie finansowym MUW na 2025 r. oraz były wykonywane w granicach tego planu.

(akta kontroli str. 1080-1129, 3034, 3075-3082, 3654-3657 plik 14)

¹⁰¹ Plan po zmianach.

¹⁰² W tym: 18 206,3 tys. zł dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, 6 870,6 tys. zł dla jednostek administracji zespolonej (bez PSP) oraz 6 296,5 tys. zł dla pozostałych podmiotów (organizacji pozarządowych, szpitali resortowych).

Wojewoda wskazał, że uwzględniając doświadczenia zdobyte w ramach obsługi Programu OLiOC w roku 2025, Małopolski Urząd Wojewódzki wprowadził zmiany w zakresie aplikowania o środki w ramach Programu na rok 2026:

- określono limity kwotowe dla każdej jednostki samorządu terytorialnego w ramach Obszaru 2 dla zakupów w ramach wydatków bieżących z wyłączeniem remontów i wydatków inwestycyjnych oraz w ramach Obszaru 4 na szkolenia;
- ogłoszono nabór wniosków aplikacyjnych do wysokości ustalonych limitów oraz nabór wniosków dla inwestycji budowlanych i remontów w ramach Obszarów 1 i 2;
- wdrożono do użytku aplikację¹⁰³ do obsługi składanych wniosków o dotację, która umożliwia aplikację, rozpatrywanie i rozliczanie składanych wniosków;
- wprowadzono cykliczne spotkania z jednostkami samorządu terytorialnego mające na celu przekazanie istotnych informacji dotyczących Programu OLiOC oraz odpowiedzi na pytania i wątpliwości jednostek związane z jego realizacją.

(akta kontroli str. 3006-3007)

Do dnia zakończenia kontroli, służby Wojewody przeprowadziły jedną kontrolę u beneficjenta dotacji otrzymanej w 2025 r. z Programu OLiOC. Wydział Organizacji i Kontroli MUW przeprowadził w terminie od 23 lutego do 13 marca 2026 r. kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w gminie Ciężkowice¹⁰⁴. Wojewoda wyjaśnił, że przeprowadzenie ww. kontroli miało charakter pilotażowy i na podstawie jej wyników zostaną podjęte decyzje odnośnie dalszych kontroli w tym zakresie¹⁰⁵.

(akta kontroli str. 3007)

Wojewoda Małopolski wyjaśnił, że sugestie (uwagi, wnioski) zgłaszane i odnotowane w toku procesu dotacyjnego dotyczyły w szczególności możliwości pozyskiwania konkretnego rodzaju lub typu sprzętu (asortymentu) lub też planowania (realizacji) inwestycji budowlanych w zakresie i formie według potrzeb i oczekiwań jednostek samorządu terytorialnego. Wojewoda zwrócił również uwagę, na rozważenie możliwości przekazania w dyspozycje wojewodom puli większej niż 10% całości środków przekazanych do danego województwa. Nadmienił, że wojewodowie powinni zabezpieczać potrzeby jednostek administracji zespolonej (w Małopolsce jest ich 39), organizacji pozarządowych oraz szpitali resortowych czy tych, których organami założycielskimi są uczelnie wyższe. Wskazał również, że *być może dobrym rozwiązaniem byłoby zaangażowanie w realizację Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Ministerstw, które są organami nadrzędnymi dla Muzeów, Sądów czy Prokuratur*.

(akta kontroli str. 3008)

W latach 2023–2025 liczba członków Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w MUW¹⁰⁶ wzrosła o 132 osoby¹⁰⁷ (wzrost o 96%), przy jednoczesnych wzroście liczby załatwianych przez Zespół spraw o 44 022 (1130%). Spraw związanych

¹⁰³ System składania wniosków Obrony Cywilnej – narzędzie przygotowane w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie funkcjonujący w MUW na podstawie porozumienia zawartego z ZUW w Szczecinie.

¹⁰⁴ Zadanie nr 24 - Dopuszaenie oraz wyszkolenie podmiotów ochrony ludności w potrzebny sprzęt oraz doposażenie podmiotów ochrony ludności w potrzebny sprzęt.

¹⁰⁵ Do dnia zakończenia kontroli trwało postępowanie pokontrolne i nie opracowano sprawozdania z kontroli.

¹⁰⁶ Dalej: Zespół lub WZOON.

¹⁰⁷ W latach 2023-2025 liczba członków WZOON wynosiła odpowiednio 137 (w tym 34 zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych), 270 (w tym 34 zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych) oraz 269 osób (w tym 37 zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych).

z ustalaniem potrzeby wsparcia w latach 2024-2025 (zadanie wprowadzone w 2024 r.) było ogółem 70 800¹⁰⁸, a spraw związanych z orzekaniem w latach 2023 – 2025 było ogółem 13 722¹⁰⁹. W 2023 r. średnio na jednego członka zespołu przypadało 30,4 sprawy, w 2024 r. – 127 spraw, a w 2025 r. 196,9 sprawy.

(akta kontroli str. 1755-1780, 3654-3657 plik 22)

Według analiz przeprowadzonych przez WZOON na etapie planowania w 2023 roku realizacji zadania w MUW ustalono, że dla terminowej realizacji spraw należy zatrudnić 312 specjalistów.

Wojewoda Małopolski oraz Przewodnicząca Zespołu od 13 lipca 2023 r. skierowali 27 pism do Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów, w których zwracano się z wnioskami o zwiększenie środków na realizację zadań ustawowych przez WZOON lub przyznanie środków z rezerw celowych. Wnioskowane środki miały zostać przeznaczone m.in. na zwiększenie liczby etatów pracowników administracyjnych do 64 w związku z koniecznością poprawy terminowości załatwiania spraw związanych z ustalaniem poziomu potrzeby wsparcia. W 2024 r. uzyskane środki pozwoliły na utworzenie 13 etatów¹¹⁰, natomiast w 2025 r. – 37,25 etatu.

Konieczność zwiększenia środków wynikała ze znacznego niedoszacowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania związanego z ustalaniem poziomu potrzeby wsparcia, wynikające z braku standaryzacji kosztów rozpatrzenia jednego wniosku.

(akta kontroli str. 1891-1991)

WZOON zawierał ze specjalistami umowy cywilnoprawne z rozliczeniem akordowym oraz godzinowym, o jednolitych stawkach, zależnych od specjalizacji. W 2025 r. umowy ryczałtowe zostały zawarte z trzema specjalistami¹¹¹, umowy te były zawierane na dokonywanie analizy orzeczniczej dokumentacji medycznej przesyłanej w związku postępowaniami odwoławczymi od wydanych przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Wysokość wynagrodzeń członków Zespołu ustalana była w oparciu o stawki wynagrodzeń określone dla orzeczników w umowach cywilnoprawnych i specjalistów ustalających poziom potrzeby wsparcia określone zarządzeniem Wojewody Małopolskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. *w sprawie ustalenia zasad wynagradzania członków Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie*.

Wynagrodzenia brutto członków zespołów były ujmowane w \$4170, \$4300, \$3030 oraz refundowane z Funduszu Pomocy.

W 2025 r. wszyscy pracownicy obsługujący Zespół byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

(akta kontroli str. 1755-1780, 1992-2210)

¹⁰⁸ 28 400 spraw w 2024 r., 42 400 spraw w 2025 r.

¹⁰⁹ 3895 spraw w 2023 r., 4310 spraw w 2024 r. oraz 5517 spraw w 2025 r.

¹¹⁰ Kierownictwo MUW w Krakowie w celu podniesienia efektywności realizacji zadania podjął działania czasowo zwiększające zatrudnienie w WZON (łącznie zadanie w 2024 r. realizowało 57 osób) – ze środków będących w dyspozycji Wojewody zabezpieczono środki na 13,35 etatów kosztem realizacji innych zadań, na dwa miesiące skierowanych do realizacji zadania zostało 14 pracowników z Wydziału Spraw Cudzoziemców oraz podpisanych zostało 19 umów zlecenia na wprowadzanie wniosków do systemu i opracowanie dokumentacji po posiedzeniach składów ustalających, a także przyjęto stażystów i praktykantów.

¹¹¹ Od stycznia do czerwca 2025 r. z jednym specjalistą, od czerwca 2025 r. z dwoma specjalistami – przy tej samej liczbie godzin, od listopada do grudnia 2025 r. z trzema specjalistami.

WZOON finansowany był ze środków ujętych w ustawie budżetowej na 2025 r. – 23 798 tys. zł (stanowiących 98,2% całości środków przeznaczonych na finansowanie Zespołu), rezerwy celowej budżetu państwa poz. 38 – 259 tys. zł (1,1%), rezerwy Wojewody Małopolskiego – 149,4 tys. zł (0,6%) oraz ze środków Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – 21 tys. zł (0,1%).

(akta kontroli str. 1755-1780)

Wydatki na funkcjonowanie Zespołu w 2025 r. zostały ujęte w rozdziale 85321 i wyniosły 24 181 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia w §401, §402, §404 – 5 085,3 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe §417 – 10 539,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 1755-1780, 3654-3657 plik 22)

Badaniem objęto 10 wybranych spraw rozpoczętych i zakończonych w 2025 r., dwie dotyczące orzekania o niepełnosprawności i osiem w zakresie ustalenia potrzeby wsparcia.

- Dwie sprawy dotyczące orzekania o niepełnosprawności, zostały załatwione w terminie 51 i 78 dni od wpływu wniosku do Urzędu, pierwsza czynność polegająca na analizie formalno-prawnej wniosków odbyła się po upływie 2 i 5 dni, a strony zostały poinformowane na podstawie art. 36 § 1 kpa o niezakończonym terminie sprawy w terminie oraz został wyznaczony nowy termin ich rozpatrzenia.
- Osiem spraw dotyczących ustalania poziomu wsparcia zostało załatwionych w terminie od 148 do 269 dni od dnia wpływu wniosku do MUW.
- W ośmiu sprawach dotyczących ustalenia poziomu potrzeby wsparcia pierwsze czynności podjęte przez pracowników WZOON, polegające na analizie formalno-prawnej wniosków zostały dokonane po upływie co najmniej 90 dni, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- W sześciu sprawach Urząd powiadomił stronę o niezakończonym terminie spraw dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia, zgodnie z art. 36 § 1 kpa. W dwóch przypadkach obowiązek ten nie został dotrzymany, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- We wszystkich sprawach zawiadomienie o terminie i miejscu ustalenia poziomu potrzeby wsparcia zostało przekazane do strony na 8 do 36 dni przed dniem wyznaczonego terminu, co było zgodne z § 4 ust. 1 Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia¹¹², zgodnie z którym zawiadomienie powinno być doręczone osobie zainteresowanej lub jej pełnomocnikowi nie później niż 7 dni przed dniem wyznaczonego terminu.
- W trzech sprawach dotyczących ustalania poziomu wsparcia, pomimo wyznaczenia nowego terminu na podstawie art. 36 §1 kpa, termin ten nie został dotrzymany i strona nie została o tym poinformowana, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- We wszystkich sprawach formularze wypełniane przez członków składów zespołów ustalających poziom wsparcia zostały uzupełnione i podpisane w terminie do 5 dni od dnia przeprowadzenia czynności oceniających, co było zgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia.

¹¹² Dz. U. poz. 2581.

- We wszystkich sprawach decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia zostały sporządzone i podpisane w terminie do 13 dni od dnia wypełnienia formularza, co było zgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia.
- W siedmiu sprawach decyzje o ustalonym poziomie wsparcia zostały wysłane w terminie powyżej 5 dni od dnia ich podpisania, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2211-2542)

Badaniem objęto 10 umów cywilnoprawnych w ramach, których w 2025 r. WZOON poniósł największe wydatki. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że:

- Sposób rozliczania realizacji umów był zgodny z zawartymi w nich postanowieniami.
- Podstawą do rozliczania umów były rachunki/faktury oraz oświadczenia lekarzy lub specjalistów o dokonanych ocenach i przeprowadzonych badaniach lub godzinach przeprowadzonych szkoleń i porad.
- Wpłaty wynagrodzeń wynikających z zawartych umów były terminowe, tj. do 14 dni od wpływu rachunku do Zespołu.
- W jednym przypadku do rozliczenia zostało dołączone oświadczenie dotyczące realizacji zadań przez specjalistę w 2024 r., zastępca kierownika WZOON wyjaśniła, że specjalista nie przedstawił wcześniej rachunku na to zlecenie, w związku z tym nie otrzymał wynagrodzenia za jego wykonanie. Referent sprawy monitował telefonicznie w celu dostarczenia przez specjalistę brakującego oświadczenia. Nadmienila, że *w przypadku stwierdzenia nieprzedłożenia przez członka WZOON w Krakowie w terminie do 10. dnia miesiąca następującego miesiąc, w którym wykonywał umowę zlecenia, kierowano osobiście lub telefonicznie monity przypominające, których efektem było przedkładanie przeterminowanych rachunków i oświadczeń, a omawiany przypadek przedłużającego się wykonania obowiązku umownego miał charakter incydentalny.*
- W dwóch przypadkach, dotyczących jednej osoby, szkolenia zostały rozliczone po niższej stawce (150 zł/h) niż określona została w umowie (170 zł/h), zastępca kierownika WZOON wyjaśniła, że *wykonawca [...], jak wynika z jej ustnych wyjaśnień, omyłkowo ujęła stawkę godzinową w wysokości 150,00 zł, obowiązującą w 2024 r., zamiast wynikającej z przywołanych umów – 170,00 zł. Jednocześnie należy podkreślić, że [...] nie występowała o wyrównanie wynikające z różnicy stawek.*
- Umowy finansowane były w § 4170 oraz § 4300.

(akta kontroli str. 1992-2210, 2543-2552)

Wojewoda Małopolski, realizując obowiązek nadzoru i kontroli nad podległymi jednostkami wynikający z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp*, podejmował działania polegające w szczególności na: przeprowadzaniu okresowych analiz wykonania wydatków (w efekcie blokowano wydatki, dzięki czemu środki budżetowe mogły zostać wykorzystane na inne cele, a także stwierdzone oszczędności wykorzystywano do sfinansowania zobowiązań Skarbu Państwa w trybie art. 164 *ufp*), kierowaniu do podległych jednostek oraz do jst (wykorzystujących dotacje z budżetu państwa) wytycznych w celu zapewnienia prawidłowej realizacji budżetu oraz przeprowadzaniu kontroli realizacji wydatków. Na bieżąco analizowano: wnioski o dokonanie zmian w budżecie Wojewody w trybie art. 171 *ufp*, wnioski o uruchomienie środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa oraz z rezerwy Wojewody, a także decyzje kierowników podległych jednostek w zakresie zmian ich planu finansowego, podejmowanych na podstawie upoważnienia

Wojewody. Prowadzono również bieżący nadzór nad przekazywaniem przez podległe i nadzorowane jednostki informacji dotyczących realizowanych zadań budżetowych. Obowiązki nadzorcze Wojewoda realizował poprzez prowadzenie kontroli, w szczególności w obszarze wydatkowania środków publicznych oraz wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa. W 2025 r. służby Wojewody przeprowadziły 83 kontrole dotyczących dotacji udzielonych z budżetu państwa, w ramach których stwierdzono sześć przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem oraz sześć przypadków pobrania dotacji nienależnie lub w nadmiernej wysokości. W ich wyniku dokonano zwrotu dotacji w łącznej wysokości 148,9 tys. zł i skierowano wnioski do Wydziału Finansów i Budżetu o wydanie decyzji o zwrocie dotacji na kwotę ogółem 434,4 tys. zł. Ponadto przeprowadzono 397 kontroli w innym zakresie. W przypadku 132 z nich stwierdzono nieprawidłowości (w wyniku siedmiu kontroli wymiar finansowy stwierdzonych nieprawidłowości wyniósł 2,5 tys. zł).

W 2025 r. w MUW zrealizowano cztery zadania audytowe zapewniające, w tym jedno kontynuowane z 2024 r., które dotyczyło bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. Pozostałe trzy zadania zapewniające, zakończone w 2025 r., dotyczyły prowadzenia nadzoru nad orzekaniem o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, obsługi informatycznej jednostek administracji zespolonej świadczonej na mocy zawartych porozumień oraz prowadzenia postępowań w sprawach cudzoziemców. W ich wyniku sformułowano łącznie 37 zaleceń. Ponadto w 2025 r. przeprowadzono również 13 czynności doradczych oraz 6 czynności monitorujących/sprawdzających.

(akta kontroli str. 2867-2989)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dniu 12 grudnia 2025 r. zgłoszono do ujęcia w wykazie wydatków niewygasających kwotę 294,7 tys. zł dla Powiatu Nowosądeckiego na zakup 102 szt. defibrylatorów, pomimo środki te w dniu zgłoszenia i na dzień wydania rozporządzenia *w sprawie wykazu wydatków, które w 2025 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego* (15 grudnia 2025 r.), nie zostały zwrócone na rachunek MUW. W piśmie Ministra Finansów z 11 grudnia 2025 r. w sprawie wytycznych dla wojewodów w zakresie zgłaszania wydatków niewygasających, wskazano, że *z wniosku jednoznacznie musi wynikać, że środki na objęte nim zadania nie zostały przekazane do jednostki samorządu terytorialnego. Jest to bezwzględny warunek, za którego spełnienie odpowiedzialność ponosi Wojewoda*. Kwota 294,7 tys. zł została przekazana Powiatowi 20 listopada 2025 r.¹¹³ i zwrócone na rachunek MUW 19 grudnia 2025 r. W dniu 12 grudnia 2025 r. pracownik starostwa potwierdził telefonicznie zwrot środków, w związku z czym MUW przyjął, iż środki przeznaczone na zadanie zostały zwrócone na rachunek MUW. Faktycznie, na dzień wnioskowania o środki niewygasające (12 grudnia 2025 r.) i na dzień wydania rozporządzenia w sprawie wydatków, które nie wygasają z końcem roku budżetowego (15 grudnia 2025 r.), środki znajdowały się na rachunku Powiatu.
- NIK ocenia brak weryfikacji informacji pracownika Starostwa o rzekomym zwrocie środków na rachunek MUW jako działanie nierzetelne. Na dzień wnioskowania o środki niewygasające

¹¹³ W ramach przelewu dotacji na realizację zadań z programu OLiOC w wys. 1 592,3 tys. zł.

i na dzień ustalenia wykazu wydatków niewygasających przedmiotowe środki były wydatkowane, tzn. przekazane na rachunek Powiatu Nowosądeckiego, co stało w sprzeczności z ww. wytycznymi Ministra Finansów. W związku z zaistniałą sytuacją, Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu poinformowała Starostę, że środki finansowe na przedmiotowe zadanie ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów, nie zostaną uruchomione.

(akta kontroli str. 1023-1054)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wskazała, że Powiat zwrócił w dniu 28 listopada 2025 r. kwotę 635,4 tys. zł, a w celu upewnienia się, że środki te obejmują środki, co do których został złożony wniosek o umieszczenie ich w wydatkach niewygasających, przeprowadzono rozmowę telefoniczną z pracownikiem Starostwa. Wskazała, że w tym dniu (12 grudnia 2025 r.) nie było podstaw do podania w wątpliwość oświadczenia pracownika Starostwa. Powodem decyzji o nieuruchomieniu środków¹¹⁴ dla Powiatu Nowosądeckiego był zwrot przez Powiat kwoty 294,7 tys. zł 19 grudnia 2025 r. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wskazała ponadto, że przedmiotowe środki dla Powiatu nie zostały i nie zostaną uruchomione. Nie wskazała żadnych innych działań podjętych bądź planowanych przez MUW w związku z przedmiotową sytuacją.

(akta kontroli str. 1058-1067)

2. MUW w okresie przed majem 2025 r. w sposób niewystarczający sprawował nadzór nad wysokością kosztów związanych z funkcjonowaniem Lotniczego Przejścia Granicznego na lotnisku Kraków-Balice, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne. Nadzór ten ograniczał się do weryfikacji zgodności zapisów faktur wystawianych przez MPL z ustaleniami podjętymi na spotkaniu 7 czerwca 2017 r. z Zarządem MPL, na którym określono stawki najmu i ustalono, że zmiany stawek o więcej niż 10% będą dokonywane wraz z informacją o przyczynach tych zmian. MUW nie dysponował dokumentacją tego spotkania. W okresie po nim nie dokonywano żadnych ustaleń z MPL dot. wysokości opłat, za wyjątkiem żądania wyjaśnień w przypadku zmian stawek jednostkowych o więcej niż 10% w stosunku do poprzedniego miesiąca.

Dyrektor Generalna MUW wskazała, że działania MUW w zakresie nadzoru nad wysokością opłat z tytułu funkcjonowania Lotniczego Przejścia Granicznego na lotnisku Kraków-Balice wynikających z faktur za miesiące od stycznia do kwietnia 2025 r. obejmowały analizę porównawczą poszczególnych pozycji faktury i weryfikację odchyleń w celu ustalenia przyczyny (zmiany stawki, metrażu bądź ilości zużycia).

(akta kontroli str. 747-778)

Wskutek tego, dopuszczono do zapłaty przez MUW za okres od stycznia do kwietnia 2025 r. za:

- najem powierzchni w obrębie terminala pasażerskiego,
- najem powierzchni w obrębie terminala *cargo*,
- dzierżawę terenu pod kojce dla psów,
- najem stanowisk parkingowych,

podczas gdy na podstawie art. 74 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. *Prawo lotnicze*¹¹⁵, obowiązek pokrywania przez Straż Graniczną kosztów eksploatacji obiektów i urządzeń

¹¹⁴ Wyrażonej w piśmie Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu do Starosty Powiatu Nowosądeckiego z 22 grudnia 2025 r.

¹¹⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1431, ze zm.

lotniska, w zakresie wynikającym ze współdziałania Straży Granicznej z Prezesem Urzędu sprawującym nadzór nad wykonywaną przez zarządzającego lotniskiem kontrolą bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym obejmuje wyłącznie koszty zużycia energii elektrycznej i ciepłej, wody i gazu oraz usług telekomunikacyjnych.

Z ww. tytułów, za okres od stycznia do kwietnia 2025 r. MUW zapłacił 154,3 tys. zł, w tym:

- za najem powierzchni w obrębie terminala pasażerskiego 128,6 tys. zł,
- za najem powierzchni w obrębie terminala *cargo* 19,5 tys. zł,
- za dzierżawę terenu pod kojce dla psów 0,3 tys. zł,
- za najem stanowisk parkingowych 6 tys. zł.

(akta kontroli str. 535-566)

Począwszy od maja 2025 r., MUW zaprzestał zapłaty za ww. części składowe opłat za funkcjonowanie lotniczego przejścia granicznego na lotnisku Kraków-Balice. Było to w konsekwencji związane z podwyższeniem opłaty za najem powierzchni w obrębie nowego terminala *cargo*, i powzięciem w związku z tym informacji przez MUW o wyliczaniu przez MPL należności za najem przedmiotowej powierzchni na podstawie kosztów amortyzacji, co nastąpiło 20 czerwca 2025 r.

(akta kontroli str. 429-438, 457-534)

Dyrektor Generalna MUW wyjaśniła, że odliczanie przez MUW od wartości faktur opłat za najem powierzchni w obrębie terminala pasażerskiego, najem powierzchni w obrębie terminala *cargo*, dzierżawę terenu pod kojce dla psów i najem stanowisk parkingowych począwszy od maja 2025 r. było efektem znacznego wzrostu stawki za najem powierzchni w nowym budynku terminala *cargo*, w związku z czym MUW zwrócił się o przedstawienie kalkulacji kosztu utrzymania tej powierzchni.

(akta kontroli str. 439, 451-452)

W odpowiedzi na pytanie o sposób nadzoru nad kosztami związanymi z funkcjonowaniem Lotniczego Przejścia Granicznego i sposób weryfikacji wartości faktur wystawianych na MUW przez MPL bądź przyczyny braku takiej weryfikacji, Dyrektor Generalna MUW wskazała, że nadzór obejmował weryfikację zgodności zapisów faktur z ustaleniami dokonanymi uprzednio z MPL i ewentualnie analizę uzasadnienia zmian stawek. Nie wskazano przyczyn braku analizy wartości faktur pod kątem zgodności poszczególnych pozycji faktur z postanowieniami art. 74 ust. 2 i 3 ustawy *Prawo lotnicze*.

(akta kontroli str. 439, 450-451)

Na dzień kontroli NIK, MUW podjął działania zmierzające do odzyskania nadpłat za 2019 r., zagrożonych przedawnieniem¹¹⁶. Dyrektor Generalna MUW wskazała, że działania w kierunku odzyskania nadpłat za okres od stycznia do kwietnia 2025 r. będą możliwe i dostosowane do treści prawomocnych rozstrzygnięć w zakresie słuszności dochodzenia zwrotu świadczeń nienależnych za 2019 r. lub jej braku.

(akta kontroli str. 747-753, 779-794)

¹¹⁶ W zakresie nadpłaty za 2019 r. Wojewoda Małopolski przekazał sprawę do Prokuratury Generalnej RP. Prokuratura reprezentująca Wojewodę złożyła do sądu pozew z 23 grudnia 2025 r. przeciw Międzynarodowemu Portowi Lotniczemu o zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Wojewody Małopolskiego kwoty 494,5 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

3. MUW, po zawarciu umowy z wybranymi wykonawcami, nie informował o udzieleniu zamówienia pozostałym wykonawcom biorącym udział w dwóch postępowaniach o wartości poniżej 130 000 zł netto wyłączonych z obowiązku stosowania ustawy, co było niezgodne z § 17 ust. 11 regulaminu zamówień stanowiącym, że informację o udzieleniu zamówienia przekazuje się niezwłocznie po zawarciu umowy wykonawcom, którzy odpowiedzieli na zapytanie ofertowe. Wprawdzie wykonawcom przekazano informacje w sprawie wyboru najkorzystniejszej oferty, ale informacje te były wysyłane przed zawarciem umowy z wybranymi wykonawcami oraz nie zawierały wszystkich elementów wymaganych zgodnie z § 17 ust. 12 regulaminu zamówień.

- a) W postępowaniu na dostawę i montaż systemu klimatyzacji dla wybranych pomieszczeń Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Krakowie przy ul. Worcella 7¹¹⁷, 30 lipca 2025 r. drogą elektroniczną poinformowano indywidualnie każdego z wykonawców biorących udział w postępowaniu o fakcie, czy ich oferta została uznana za najkorzystniejszą. Przesłane informacje nie zawierały elementów wskazanych w § 17 ust. 12 regulaminu zamówień, czyli nazwy albo imienia i nazwiska, siedziby lub miejsca zamieszkania wybranego wykonawcy, a także ceny wybranej oferty.

Umowę z wybranym wykonawcą zawarto 8 sierpnia 2025 r. i po jej zawarciu, nie przekazano informacji o udzieleniu zamówienia wykonawcom, którzy odpowiedzieli na zapytanie ofertowe, co było niezgodne z § 17 ust. 11 i 12 regulaminu zamówień.

P.o. kierownik Oddziału Inwestycji i Remontów MUW wyjaśniła, że informacja o wynikach postępowania została przekazana do wykonawców niezwłocznie po akceptacji przez dyrekcję notatki z wyboru ofert, która poprzedziła podpisanie umowy. Notatka stanowiła potwierdzenie wyboru kontrahenta i zaakceptowane warunki. Zapis regulaminu zamówień wskazuje późniejszy termin, w którym należy wypełnić obowiązek informacyjny względem wykonawców biorących udział w postępowaniu. Dalej p.o. kierownik wyjaśniła, że *odnosząc się natomiast do zakresu przekazywanej informacji, w związku z § 17 ust. 12 Regulaminu, w informacji o udzieleniu zamówienia publicznego, przekazanej przez Zamawiającego do poszczególnych uczestników zapytania nie została podana informacja o konkretnym wybranym wykonawcy, a to ze względu na specyfikę branży usług klimatyzacyjnych, tj. oferty budowlane w oparciu o indywidualne warunki rabatowe poszczególnych wykonawców z producentami, dostawcami i hurtownikami urządzeń klimatyzacyjnych. Powyższe indywidualne warunki często stanowią tajemnice handlową (przedsiębiorstwa). Każdy z uczestników powyższego zapytania w celu uzyskania dokładniejszych informacji o przeprowadzonym postępowaniu, wartości udzielonego zamówienia i wyłonionym wykonawcy może wystąpić o nie w ramach procedury dostępu do informacji publicznej. Dotychczas w powyższym zakresie nie mieliśmy takiego przypadku. Tym samym brak wskazania konkretnego wyłonionego wykonawcy w informacji nie miał wpływu na przebieg i ważność postępowania, gdyż jest to czynność wyłącznie informacyjna. Na etapie kierowania zapytania, aby ograniczyć ryzyko praktyk zaburzających konkurencję, każde zapytanie jest indywidualnie kierowane do danego podmiotu, a tym samym Zamawiający nie informuje potencjalnych wykonawców o sobie nawzajem.*

(akta kontroli str. 2556-2558, 2590-2593, 3654-3657 plik 24)

¹¹⁷ Postępowanie nr WL-XVI.2500.13.2025.

NIK zwraca uwagę, że żaden z wykonawców biorących udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, nie zastrzegł by jego oferta (w tym cena) zawierała tajemnice przedsiębiorstwa. Informacja o wynikach postępowania wraz z wymaganymi regulaminem zamówienia elementami, do których należy również cena wybranej oferty, miała zostać przekazana po zawarciu umowy z wyłoniętym wykonawcą i w związku z tym, nie mogła mieć ona wpływu na ewentualne zaburzenie konkurencji. Brak przesłania przedmiotowych informacji, był działaniem niezgodnym z § 17 ust. 11 i 12 regulaminu zamówień obowiązującym w MUW.

- b) W postępowaniu na dostawę urządzenia do badania autentyczności dokumentów z wyposażeniem dla celów kontrolnych lotniczego przejścia granicznego Kraków-Balice¹¹⁸, 9 września 2025 r. przesłano w formie elektronicznej do wykonawców biorących udział w postępowaniu informację o wyborze najkorzystniejszej oferty, która zawierała wskazanie nazw wykonawców wraz z liczbą przyznanych punktów w ocenie ofert. Informacja nie zawierała ceny wybranej oferty, co było niezgodne z § 17 ust. 12 regulaminu zamówień. Umowa z wyłoniętym wykonawcą została zawarta 16 października 2025 r. i po jej zawarciu, nie przekazano informacji o udzieleniu zamówienia wykonawcom, którzy odpowiedzieli na zapytanie ofertowe, co było niezgodne z § 17 ust. 11 regulaminu zamówień.

(akta kontroli str. 2553-2555, 3654-3657 plik 24)

Pracownik Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości MUW wyjaśniła, że w *informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, przesłanej do wykonawców 9 września 2025 r. w wyniku niedopatrzenia, nie zawarto informacji o cenie wybranej oferty*. Natomiast *po zawarciu umowy z wybranym wykonawcą nie skierowano do pozostałych wykonawców informacji o udzieleniu zamówienia, w związku z niedopatrzeniem będącym wynikiem obciążenia pracą*. Pracownik Wydziału dodała również, że uzupełniona informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty ze wskazaniem ceny wybranej oferty została przesłana do wszystkich wykonawców 13 lutego 2026 r.

Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości MUW również oświadczyła, że brak zawarcia w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty informacji o cenie oraz brak skierowania po zawarciu umowy z wybranym wykonawcą do pozostałych wykonawców informacji o udzieleniu zamówienia, było wynikiem niedopatrzenia pracownika, spowodowanego obciążeniem pracą.

(akta kontroli str. 2582-2589)

4. W jednym z postępowań o udzielenie zamówienia o wartości poniżej 130 000 zł netto wyłączonych z obowiązku stosowania ustawy, przeprowadzonym na podstawie regulaminu zamówień, przesłane do potencjalnych wykonawców zapytanie ofertowe nie zawierało klauzul informacyjnych RODO, co było niezgodne z art. 13 i 14 RODO oraz § 16 ust. 7 regulaminu zamówień.

W art. 13 i 14 RODO wskazano jakie informacje przy zbieraniu danych osobowych musi podać ich administrator osobie, której te dane dotyczą. Są to m.in. tożsamość i dane kontaktowe administratora, dane kontaktowe swojego przedstawiciela, dane kontaktowe inspektora

¹¹⁸ Postępowanie nr WS-IX.672.15.2025.

ochrony danych oraz cele przetwarzania danych osobowych i podstawę prawną przetwarzania. Ponadto w art. 13 i 14 RODO określono szereg uprawnień przysługujących osobie, której dane osobowe zebrano

W § 16 ust. 7 regulaminu zamówień enumeratywnie wyliczono, jakie elementy w szczególności winno zawierać zapytanie ofertowe przekazywane do potencjalnych wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia poniżej progów z pzp. Wśród wskazanych elementów określono m.in. klauzule informacyjne RODO. W postępowaniu dotyczącym dostawy urządzenia do badania autentyczności dokumentów z wyposażeniem dla celów kontrolnych lotniczego przejścia granicznego Kraków-Balice¹¹⁹, zapytania ofertowe zostały przekazane drogą elektroniczną do trzech potencjalnych wykonawców 26 sierpnia 2025 r. i nie zawierały one klauzul informacyjnych RODO.

(akta kontroli str. 2553-2555, 3654-3657 plik 24)

Pracownik Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości MUW wyjaśniła, że *brak przesłania klauzuli na etapie początkowym postępowania wynikał z przekonania, że kwestie klauzul RODO są dostatecznie uregulowane poprzez ich zamieszczenie na stronie internetowej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, w BIP, gdzie dostępna jest Polityka ochrony danych osobowych obowiązująca w MUW w Krakowie oraz klauzule RODO. Jednocześnie informuję, że klauzula informacyjna stanowi załącznik nr 4 do umowy z wykonawcą.* Pracownik Wydziału wyjaśniła również, że przekazała klauzulę RODO wszystkim biorącym udział w postępowaniu 13 lutego 2026 r.

Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości MUW złożyła oświadczenie o tożsamer treści z wyjaśnieniami pracownika.

(akta kontroli str. 2582-2589)

NIK zwraca uwagę, że w regulaminie zamówień enumeratywnie wyliczono elementy, które winno zawierać zapytanie ofertowe w postępowaniach o udzielenie zamówienia z wyłączeniem przepisów pzp (podprogowych) i wśród nich wskazano klauzule informacyjne RODO.

5. W przypadku szkolenia z zakresu języka angielskiego dla 8 pracowników MUW (1 z 6 objętych szczegółowym badaniem szkoleń), dwie umowy na jego przeprowadzenie nie zawierały zapisów w zakresie nadzoru nad realizacją szkolenia oraz nie określały sposobu zabezpieczenia przed niewłaściwą realizacją szkolenia przez jego wykonawcę, co było działaniem nierzetelnym.

Dwie umowy (zlecenie wykonania usługi) z 8 i 29 grudnia 2025 r., podpisane przez Dyrektora Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości oraz przedstawiciela szkoły języków obcych, zawierały jedynie zapisy dotyczące zakresu usługi (przeprowadzenie szkolenia z języka angielskiego dla 8 pracowników MUW), przybliżonego terminu realizacji usługi oraz informacji dodatkowych (zobowiązanie szkoły języków do przeprowadzenia określonej godzin szkolenia za kwotę odpowiednio: 10 tys. zł i 7 tys. zł).

Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości wyjaśniła, że nadzór nad realizacją umowy sprawują de facto uczestnicy, którzy po przeprowadzonym kursie przedstawiają certyfikaty. Wyjaśniła również, że sporządzenie umowy nastąpiło w trybie przyśpieszonym

¹¹⁹ Postępowanie nr WS-IX.672.15.2025.

ze względu na koniec roku budżetowego, ze względu na co było mniej czasu na dopracowanie kwestii formalnych i warunków rozliczeń. Umowa miała charakter bardziej ustny. W ocenie NIK brak zapisów dotyczących elementów nadzoru ze strony jednostki nad jej realizacją, jak również brak zapisów dotyczących kar umownych zabezpieczających MUW w przypadku niewłaściwej realizacji szkolenia było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 3326-3340, 3343, 3134-3135)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przedmiotowe szkolenie, zgodnie z zapisami zlecenia wykonania usługi miało trwać 12 miesięcy¹²⁰ i kosztować łącznie 17 tys. zł. W ocenie Izby, w szczególności w przypadku szkoleń cyklicznych, zasadnym jest zawieranie w umowach na przeprowadzenie szkoleń, elementów nadzoru ze strony jednostki nad ich realizacją oraz sposobu zabezpieczenia przed niewłaściwą realizacją szkoleń przez ich wykonawców (w tym np. stosowanie kar umownych).

6. W jednym z 30 badanych przypadków wypłat ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, nie podjęto działań mających na celu wykorzystanie przez pracownika przysługującego mu urlopu wypoczynkowego przed rozwiązaniem stosunku pracy. Dotyczyło to pracownika Wydziału Infrastruktury, z którym zawarta była umowa o pracę na czas określony. Umowa ta zakończyła się z upływem czasu, na który została zawarta (tj. 31 lipca 2025 r.). Pracownikowi wypłacono ekwiwalent w wysokości 3,7 tys. zł za 10 dni niewykorzystanego urlopu. NIK powyższe zaniechanie ocenia jako nierzetelne.

Dyrektor Wydziału Infrastruktury wyjaśniła, że nie podejmowano działań z uwagi na brak zorientowania się w sytuacji, że Pracownica nie wykorzystwała całego urlopu, Nadmieniła, że *Pracownica składała wnioski urlopowe, które były każdorazowo akceptowane przez kierownika oddziału oraz dyrekcję wydziału i założyłam, w zaufaniu do rzetelności i odpowiedzialności Pracownicy, że uporządkowała ten zakres kadrowy, nie sprawdzając tego samodzielnie. Dodała, że nie otrzymałam z Biura Kadr monitu, że Pracownicy pozostawał do wykorzystania urlop i zasadne jest zobowiązanie Jej do wykorzystania go w całości.*

Kierownik Oddziału Kadr i Płac Biura Kadr wyjaśniła, że dzięki rozwiązaniom informatycznym udostępnionym w zakresie systemu płacowo-kadrowego, Dyrektor Wydziału ma stały dostęp do danych związanych m.in. z urlopami pracownika, bieżącym limitem urlopu oraz stopniem jego wykorzystania. Nadmieniła, że *stosowane jest rozwiązanie, że pracownicy Biura Kadr prowadzący obsługę kadrową danego wydziału, przekazują informację o wykorzystaniu urlopu, uzgadniając i potwierdzając stan urlopowy w celu wyeliminowania również konieczności ew. korygowania wydawanego świadectwa pracy. Co do zasady, oprócz udostępnienia informacji w systemie, informacja o tzw. stanie urlopowym przekazywana jest pracownikowi sekretariatu lub/i pracownikowi zajmującemu się sprawami organizacyjnymi w Wydziale, co zaistniało również w tej sytuacji. Wyjaśniam, że w tamtym czasie, wskazane wyżej działanie uznane zostało jako działanie standardowe i wystarczające, bez konieczności osobistego informowania Dyrektora Wydziału.*

(akta kontroli str. 1708-1724)

¹²⁰ Przybliżony termin realizacji usługi: od dnia podpisania zlecenia (8,12 grudnia 2025 r.) do 31 grudnia 2026 r.

Zgodnie z art. 171 § 1 Kodeksu pracy¹²¹ w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Równocześnie stosowanie do art. 152 § 1 Kodeksu pracy pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Przepis ten ustanawia jako zasadnicze prawo do urlopu, a nie do świadczenia pieniężnego. W tym aspekcie jako rzetelne można uznać wypłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w przypadkach, w których niemożliwe jest skorzystanie z urlopu w naturze z przyczyn obiektywnych (np. absencja chorobowa pracownika lub konieczność jego obecności w pracy uzasadniona charakterem/pilnością zadań, których nie można wykonać innemu pracownikowi). W pozostałych przypadkach w ocenie NIK należało podjąć co najmniej próbę działań, celem wykorzystania urlopu wypoczynkowego przez pracownika.

7. W 15 przypadkach¹²² (50% badanej próby) ekwiwalent za niewykorzystany urlop był wypłacany od jednego do 10 dni kalendarzowych od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Stanowiło to naruszenie obowiązku terminowej wypłaty świadczeń przysługujących pracownikowi, do którego zgodnie z art. 171 § 1 Kodeksu pracy, pracownik nabył prawo z chwilą ustania stosunku pracy¹²³.

Kierownik Oddziału Kadr i Płac wyjaśniła, że z uwagi na okoliczności faktyczne, zaistniałe w związku z zakończeniem i prawidłowym rozliczeniem stosunku pracy we wskazanych przypadkach nastąpiło konieczne przesunięcie naliczenia i wypłaty należnego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Dodała, że wypłata ekwiwalentu w dniu zakończenia stosunku jest znacznie utrudniona, głównie z uwagi konieczność ograniczenia ryzyka i wymogi prawidłowego rozliczenia wypłacanych należności, w tym przychodu oskładkowanego z tytułu zwolnienia lekarskiego i konieczność potrącenia nadpłaconych składek ZUS. Nadmieniała, że są sytuacje niezależne od pracodawcy, w których do ostatniego dnia umowy o pracę nie posiada wiedzy o zwolnieniu lekarskim pracownika, a kontakt z nim jest ograniczony lub w ogóle go nie ma, co wpływa bezpośrednio na terminowość i poprawność dokonywanego naliczenia. W wielu sytuacjach ekwiwalent wypłacany jest w następnym dniu roboczym, a zastosowanie odmiennego rozwiązania niesie ryzyko następczego wykonywania korekt odprowadzonych składek oraz wydanych dokumentów. Podkreśliła, że *znaczącym ułatwieniem dla pracodawcy, a zarazem rozwiązaniem umożliwiającym w praktyce poprawność działania jest wprowadzona tegoroczna (wejście w życie w styczniu 2026 r.) zmiana przepisów kodeksu pracy modyfikująca obowiązki pracodawcy związane z wypłatą ekwiwalentów.*

(akta kontroli str. 1555, 1749-1754, 3654-3657 plik 7)

8. W ośmiu z 10 (80%) objętych badaniem sprawach pierwsze czynności podjęte przez pracowników Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, polegające na analizie formalno-prawnej wniosków o ustalenie poziomu wsparcia, zostały dokonane

¹²¹ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, ze zm.).

¹²² Kwota wypłaconych ekwiwalentów wyniosła łącznie 94,8 tys. zł.

¹²³ Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 25) od 27 stycznia 2026 r. ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypłaca się w terminie wypłaty wynagrodzenia za pracę, ustalonym zgodnie z art. 85 Kodeksu pracy (art. 171 § 4 Kodeksu pracy). Natomiast, jeżeli ustalony termin wypłaty wynagrodzenia przypada przed dniem rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, w takim przypadku ekwiwalent należy wypłacić w terminie 10 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Jeżeli tak ustalony termin przypada na dzień wolny od pracy, wypłaty dokonuje się w dniu poprzedzającym ten dzień. (art. 171 § 5 Kodeksu pracy).

po upływie od 90 dni do 161 dni, tj. ponad trzy miesiące. Stanowiło to naruszenie art. 6b⁴ ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹²⁴ zgodnie z którym wnioski o decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia rozpatrywane są w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wpływu do wojewódzkiego zespołu.

Powyższe dotyczyło spraw:

- ON-II.9534.24.10.2025 (analiza formalno-prawna po 106 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.25.875.2025 (analiza formalno-prawna po 90 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.34.967.2025 (analiza formalno-prawna po 155 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.34.992.2025 (analiza formalno-prawna po 139 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.26.555.2025 (analiza formalno-prawna po 113 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.26.537.2025 (analiza formalno-prawna po 150 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.31.696.2025 (analiza formalno-prawna po 161 dniach od wpływu wniosku do Zespołu),
- ON-II.9534.28.711.2025 (analiza formalno-prawna po 140 dniach od wpływu wniosku do Zespołu).

Zastępca Kierownika Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyjaśniła, że *we wskazanych ośmiu sprawach podjęcie pierwszej czynności – analizy formalno-prawnej wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia – po upływie od 90 do 161 dni od dnia złożenia wniosku, wynikało z przyczyn o charakterze organizacyjnym. W tym okresie do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie wpływało bardzo dużo wniosków, a ich liczba znacznie przekraczała istniejące w tym czasie możliwości kadrowe. W efekcie tego notowaliśmy istotne zaległości nie tylko w samym rozpatrywaniu wniosków, ale przede wszystkim – co szczególnie istotne – w ich rejestrowaniu w systemie EKSMON, stanowiącym podstawowe narzędzie obsługi i procedowania tych postępowań, a w konsekwencji w przeprowadzaniu pierwszej czynności w sprawie – analizy formalno-prawnej wniosku. Pomimo podejmowanych działań usprawniających, niedoszacowanie realizacji zadania z zakresu ustalania poziomu potrzeby wsparcia, co wielokrotnie monitowano władzom centralnym, skutkowało niemożnością dochowania ustawowego terminu trzech miesięcy na rozpatrzenie wniosku – w 2025 r. średnio było to sześć miesięcy.*

(akta kontroli str. 2211-2552)

9. W dwóch z dziesięciu badanych spraw (20%), decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia zostały wydane przez WZOON po upływie 209¹²⁵ i 269 dni¹²⁶ od wpływu wniosku do Urzędu, co stanowiło naruszenie art. art. 6b⁴ ust. 5 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz*

¹²⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm.

¹²⁵ Sprawa ON-II.9534.31.696.2025.

¹²⁶ Sprawa ON-II.9534.28.711.2025

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia są rozpatrywane w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wpływu do wojewódzkiego zespołu. Ponadto w sprawach tych nie zawiadomiono strony o niezłażwieniu sprawy w terminie z podaniem przyczyny zwłoki i wskazaniem nowego terminu złażwienia sprawy, co było wymagane art. 36 § 1 kpa.

Zastępca Kierownika Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyjaśniła, że We wskazanych dwóch sprawach nie dochowano wymogu art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), co spowodowane było przeoczeniem referenta sprawy. W tym okresie do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie wpływało bardzo dużo wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, a ich liczba znacznie przekraczała istniejące w tym czasie możliwości kadrowe. Pomimo zaangażowania pracowników, ukierunkowanego przede wszystkim na merytoryczne złażwienie sprawy i maksymalne skrócenie czasu oczekiwania na wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, który w tym czasie wynosił średnio sześć miesięcy, wobec ustawowych trzech miesięcy, oraz przy zwiększonym obciążeniu pracą – prowadzeniu ponadprzeciętnej liczby spraw w toku – występowały incydentalne przypadki uchybień proceduralnych w zakresie art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

(akta kontroli str. 2211-2250, 2505-2552)

10. W trzech sprawach z badanych 10 (30%) decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia zostały wydane po upływie nowego terminu złażwienia sprawy wyznaczonego przez WZOOM na podstawie art. 36 §1 kpa. W sprawach tych nie powiadomiono strony o fakcie niezłażwienia sprawy w kolejnym terminie, co stanowiło naruszenie art. 36 § 1 kpa.

Dotyczyło to spraw:

- ON-II.9534.25.875.2025 (nowy termin złażwienia sprawy został wyznaczony na 6 grudnia 2025 r., decyzja została wydana 15 grudnia 2025 r. – 9 dni po terminie),
- ON-II.9534.26.555.2025 (nowy termin złażwienia sprawy został wyznaczony na 20 września 2025 r., decyzja została wydana 1 października 2025 r. – 11 dni po terminie),
- ON-II.9534.26.537.2025 (nowy termin złażwienia sprawy został wyznaczony na 27 września 2025 r., decyzja została wydana 8 października 2025 r. – 11 dni po terminie).

Zastępca Kierownika Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyjaśniła, że w omawianych przypadkach przewidywany termin wydania decyzji w stosunku do upływającego terminu, wskazanego w trybie art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, był na tyle krótki, że działaniem niepożądany, nieefektywnym z punktu widzenia tych postępowań było podejmowanie czynności procesowych przewidzianych przywołanym przepisem prawa. W tych przypadkach ponadto racjonalizowano czynności procesowe dla efektywnego wykorzystania ograniczonych zasobów kadrowych, ukierunkowanych przede wszystkim na merytoryczne złażwienie sprawy i maksymalne skrócenie czasu oczekiwania na wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

(akta kontroli str. 2211, 2304-2345, 2424-2504, 2543-2552)

11. W siedmiu sprawach z 10 badanych (70%) decyzje o ustalonym poziomie wsparcia nie zostały wysłane niezwłocznie, ponieważ nastąpiło to w terminie od 5 do 10 dni od dnia ich sporządzenia, co było działaniem nierzetelnym.

- ON-II.9534.26.537.2025 (data podpisania decyzji 8 października 2025 r., data wysyłki decyzji 13 października 2025 r. – po upływie 5 dni),
- ON-II.9534.34.992.2025 (data podpisania decyzji 28 listopada 2025 r., data wysyłki decyzji 5 grudnia 2025 r. – po upływie 7 dni),
- ON-II.9534.26.555.2025 (data podpisania decyzji 1 października 2025 r., data wysyłki decyzji 8 października 2025 r. – po upływie 7 dni),
- ON-II.9534.31.696.2025 (data podpisania decyzji 16 grudnia 2025 r., data wysyłki decyzji 23 grudnia 2025 r. – po upływie 7 dni),
- ON-II.9534.28.711.2025 (data podpisania decyzji 20 grudnia 2025 r., data wysyłki decyzji 27 grudnia 2025 r. – po upływie 7 dni),
- ON-II.9534.34.967.2025 (data podpisania decyzji 6 listopada 2025 r., data wysyłki decyzji 14 listopada 2025 r. – po upływie 8 dni),
- ON-II.9534.24.10.2025 (data podpisania decyzji 18 lipca 2025 r., data wysyłki decyzji 28 lipca 2025 r. – po upływie 10 dni).

Zastępca Kierownika Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyjaśniła, że *we wskazanych siedmiu sprawach termin wysłania do strony decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia warunkowany był dwoma podstawowymi czynnikami o charakterze organizacyjnym:*

- a) *obieg korespondencji pomiędzy siedzibami Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie a Kancelarią Urzędu w Wydziale Organizacji i Kontroli Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, mieszczących się w trzech lokalizacjach na terenie miasta Krakowa, determinował termin odbioru korespondencji do wysyłki, jej dostarczenie do Kancelarii Urzędu, a następnie ewidencyjne i fizyczne przekazanie do placówki pocztowej oraz*
- b) *zgodnie z przepisami prawa decyzję podpisuje skład ustalający poziom potrzeby wsparcia, przy czym skład wyznacza się co najmniej dwuosobowy; Zważyć przy tym należy, że większość członków Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie orzekających w sprawach o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia, to osoby pozostające poza strukturą zatrudnienia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie; Dlatego nie zawsze skład ustalający mógł podpisać decyzję w jednym terminie, stąd zdarzały się przypadki, że po podpisaniu decyzji przez jednego członka składu ustalającego, kolejny członek podpisywał ją niezwłocznie w innym możliwym terminie.*

(akta kontroli str. 2211-2425, 2467-2552)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Plan wydatków budżetu środków europejskich na 2025 r. w części 85/12 ustalono w kwocie 38 612 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków budżetu środków europejskich zwiększono czterokrotnie o łącznie 26 406 tys. zł, w tym środkami z rezerwy celowej budżetu środków

europejskich poz. 98 (23 753,2 tys. zł)¹²⁷ i środkami z cz. 30 Oświata i wychowanie (2 652,7 tys. zł)¹²⁸. Po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków wprowadzono odpowiednią zmianę w planie wydatków budżetu Wojewody na 2025 r. Środki z rezerwy były przeznaczone na:

- 22 692,1 tys. zł na realizację projektu Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Aktywny Maluch w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, dla podmiotów, o których mowa w art. 8 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o *opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*. Zwiększenie¹²⁹ zostało dokonane w związku prowadzonym monitoringiem wykorzystania środków na realizację programu Aktywny Maluch i stwierdzeniem niewystarczającego zabezpieczenia jego realizacji. Zmiana miała na celu zabezpieczenie środków w budżecie Wojewody na kolejne trzy miesiące tj. do końca 2025 r., w oparciu o ówczesny stan realizacji zadania,
- 794,2 tys. zł na realizację projektu pn. Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych etap II w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 dla KW PSP w Krakowie. Powodem przesunięcia środków na realizację projektu z rezerwy było zawarcie umowy na dofinansowanie przez KG PSP w dniu 3 lipca 2025 r.
- 266,9 tys. zł na zakup czterech szt. quadów i 2 sztuk przyczep/lawet do ich przewozu, dla potrzeb Państwowej Straży Rybackiej w Krakowie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa 2021-2027. Powodem przesunięcia środków na realizację zadania z rezerwy było przyznanie przez ARiMR pomocy beneficjentowi tj. MUW pomocy (w formie zwrotu poniesionych kosztów kwalifikowanych) w dniu 27 marca 2025 r.¹³⁰ Umowa o dofinansowanie projektu nr FEDR.01.09-IP.01-0005/25 podpisana została w dniu 8 kwietnia 2025 r.

(akta kontroli str. 801-819, 880-889)

Plan po zmianach budżetu środków europejskich wyniósł 65 018 tys. zł i obejmował wydatki na realizację następujących zadań:

- 60 966,3 tys. zł na program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022-2029, realizowany przez MUW w ramach FERS,
- 2 738,3 tys. zł na wsparcie edukacji formalnej dzieci i młodzieży z Ukrainy w ramach rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży *Przyjazna szkoła* w latach 2025-2027, realizowane przez MUW w ramach FERS,
- 794,2 tys. zł na zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych – etap II, realizowane przez KW PSP w Krakowie w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS),
- 266,9 tys. zł na zakup środków kontroli w postaci 4 szt. quadów i 2 szt. przyczep/lawet do ich przewozu, realizowany przez MUW – Państwowa Straż Rybacką w Krakowie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,

¹²⁷ Decyzjami Ministra Finansów i Gospodarki z 2 września 2025 r., 20 października 2025 r. i 22 października 2025 r.

¹²⁸ Decyzją Ministra Finansów i Gospodarki z 3 grudnia 2025 r.

¹²⁹ Z 22 października 2025 r.

¹³⁰ Data podpisania przez ARiMR porozumienia (umowy) z MUW -Państwowa Straż Rybacka w Krakowie w sprawie przyznania pomocy ze środków UE. ZE strony MUW umowa o dofinansowanie projektu nr FEDR.01.09-IP.01-0005/25 podpisana została w dniu 8 kwietnia 2025 r. przez Dyrektora Generalną MUW.

- 202 tys. zł na profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej, realizowane przez MUW w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- 50,3 tys. zł na rozwój infrastruktury łączności i jednostek systemu PRM w województwie małopolskim wraz z modernizacją i doposażeniem Dyspozytorni Medycznej w Krakowie, realizowany przez MUW w ramach FEnIKS.

(akta kontroli str. 820-823, 886-889)

W 2025 r. z budżetu środków europejskich w części 85/12 wydatkowano łącznie 50 582,3 tys. zł¹³¹ (77,8% planu). Niewykorzystane środki w wysokości 14 435,7 tys. zł dotyczyły przede wszystkim planowanych wydatków na realizację programu Aktywny Maluch (14 263,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 824-828)

Wojewoda Małopolski w 2025 r. dokonał ośmiu blokad planowanych wydatków budżetu środków europejskich na łączną kwotę 14 016,3 tys. zł. Najwyższa zablokowana kwota (13 845 tys. zł) dotyczyła środków przeznaczonych na realizację programu Aktywny Maluch i związana była z dokonywanymi zmianami harmonogramów zapotrzebowania na środki finansowe, prowadzonymi czynnościami kontrolnymi, składanymi wnioskami o wypłaty środków w niższej wysokości niż pierwotnie planowano, jak również rezygnacją i brakiem zawarcia umów.

(akta kontroli str. 829-833)

Spośród zadań, które były finansowane ze środków z budżetu Unii Europejskiej, w MUW wydatkowano środki w wysokości 876,1 tys. zł (86,8% planu po zmianach) na realizację:

- programu Aktywny Maluch w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego (FERS) – wydatkowano 401,6 tys. zł tj. 99,4% planu po zmianach;
- programu Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej w ramach FERS – wydatkowano 147,4 tys. zł tj. 73% planu po zmianach. Niewydatkowanie środków w pełnej wysokości wynikało z oszczędnościami w wypłacie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu w związku z brakiem zgody na zmianę średniomiesięcznego limitu wydatków na wynagrodzenia specjalistów ds. ekonomii społecznej oraz z odwołania przez firmę szkoleniową szkoleń planowanych na grudzień 2025 roku. Wobec powyższego decyzjami Wojewody Małopolskiego z dnia 3 grudnia 2025 r. i z 18 grudnia 2025 r. dokonano blokady wydatków w łącznej kwocie 54,6 tys. zł¹³²;
- programu Przyjazna szkoła w ramach FERS – wydatkowano 60,3 tys. zł tj. 70,5% planu po zmianach. Powodem niepełnego wykonania wydatków były oszczędności środków finansowych na wynagrodzenia i pochodne. 15 grudnia 2025 r. dokonano blokady niewykorzystanych środków w wys. 25,2 tys. zł,
- projektu pn. Zakup środków kontroli w postaci 4 sztuk quadów i 2 sztuk przyczep/lawet do ich przewozu, dla potrzeb Państwowej Straży Rybackiej w Krakowie w ramach

¹³¹ Różnica pomiędzy płatnościami narastająco od początku roku i zwrotami wydatków.

¹³² Decyzja nr WF-IV.3120.369.2025 z 3 grudnia 2025 r. na 1 tys. zł i nr WF-IV.3120.416.2025 z 18 grudnia 2025 r. na 53,6 tys. zł.

Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa 2021-2027 – wydatkowano 266,9 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

(akta kontroli str. 834-838)

W wyniku badania próby wydatków budżetu środków europejskich¹³³ stwierdzono, że wydatki te zostały zrealizowane zgodnie z decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej o dofinansowaniu projektu niekonkurencyjnego pt. *Opieka nad dziećmi do lat 3 - program Aktywny Maluch* oraz porozumienia pomiędzy ARiMR a MUW dot. realizacji zakupu środków kontroli (quadów i przyczep) w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027*, na podstawie których MUW realizował wydatki w ramach projektów. Dokonywane wydatki obejmowały wynagrodzenia pracowników obsługujących program Aktywny maluch oraz zakup quadów i przyczep/lawet dla Państwowej Straży Rybackiej w Krakowie. Zostały one dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym, były zgodne z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień decyzji, zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, zostały należycie udokumentowane oraz dokonane bez opóźnień.

(akta kontroli str. 839-878, 3654-3657 plik 30)

W wyniku badania trzech ostatnich decyzji zmieniających plan wydatków budżetu środków europejskich w części 85/12 wykazało, że dotyczyły one:

- w decyzji z 20 października 2025 r. – zwiększenia planu wydatków o 2652,7 tys. zł w drodze przeniesienia środków z cz. 30 Oświata i wychowanie. Przeniesienia dokonano w związku z koniecznością zapewnienia w częściach budżetowych poszczególnych wojewodów i ministrów właściwych środków na realizację w 2025 r. projektu pn. Wsparcie edukacji formalnej dzieci i młodzieży z Ukrainy w programie FERS, o której była mowa w piśmie Minister Edukacji do Minister Funduszy i Rozwoju Regionalnego z 18 września 2025 r. w sprawie zgody na przeniesienie środków między częściami. Wniosek MUW o zmianę planu wydatków sporządzono 3 października 2025 r.
- w decyzji z 22 października 2025 r. – zwiększenia planu wydatków o 22 692,1 tys. zł w przeniesienia środków z rezerwy celowej na realizację projektu *Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Aktywny Maluch* w ramach FERS. Zmiany dokonano decyzją Ministra Finansów i Gospodarki na wniosek Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.
- w decyzji z 3 grudnia 2025 r. – zwiększenie planu wydatków o 794,2 tys. zł w drodze przeniesienia środków z rezerwy celowej na realizację projektu pn. Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych etap II w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 dla KW PSP w Krakowie – zakup samobieżnej wielofunkcyjnej maszyny inżynieryjnej z przyczepą transportową. Wniosek o uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu państwa został przekazany MUW przez KW PSP 5 listopada 2025 r. i w tym samym dniu przesłany Minister Funduszy i Polityki Regionalnej z prośbą o dalsze procedowanie.

(akta kontroli str. 886-889)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wskazała, że zwiększenie planu 22 października 2025 r. o 22 692,1 tys. zł w sytuacji gdy środki te do końca roku w znacznej mierze nie zostały

¹³³ 8 operacji o najwyższej wartości z konta 227 – Rozliczenie *wydatków budżetu środków europejskich* na łączną kwotę 418,5 tys. zł.

wykorzystane i decyzją Wojewody Małopolskiego zostały zablokowane¹³⁴, wynikało z tego, że niemożliwe jest do przewidzenia sytuacja w której następuje składanie przez podmioty wniosków o wypłatę środków w niższej wysokości niż pierwotnie planowano, rezygnacja podmiotów, odstąpienie od zawarcia umów, trwające czynności kontrolne, zmiana harmonogramów zapotrzebowania na środki finansowe wynikające z opóźnień prac związanych z tworzeniem nowych miejsc opieki, a w konsekwencji również rozpoczęciem funkcjonowania nowoutworzonych miejsc opieki.

(akta kontroli str. 880-889)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Wskaźniki realizacji zadań Wojewody dla wybranych obszarów

Opis stanu faktycznego

W toku niniejszej kontroli Urząd Wojewódzki przedstawił wartości dla opracowanych przez NIK wskaźników mających na celu przedstawienie funkcjonowania Urzędu w wybranych obszarach. Wartości poszczególnych wskaźników przedstawiono za lata 2022-2025.

- W obszarze nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego wyodrębniono wskaźniki obejmujące:
 - stosunek liczby rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody uchylonych przez WSA lub NSA w danym roku w stosunku do liczby rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody będącym przedmiotem wyroku WSA lub NSA.
W 2022 r. i 2025 r. WSA ani NSA nie uchylały rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody, a w 2023 r. i 2024 r. uchylono odpowiednio 4,17% i 7,69% takich rozstrzygnięć;
 - stosunek liczby skontrolowanych jednostek¹³⁵ przez MUW w zakresie zadań pomocy społecznej w danym roku do liczby jst z terenu województwa.
MUW nie kontrolował jst w tym zakresie w latach 2022-2023, w 2024 r. skontrolował 0,55% jst, a w 2025 r. – 2,19%. W przypadku kontroli w domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy i powiatowych centrach pomocy społecznej wskaźnik ten wynosił 52,53% w 2022 r., 3,5% w 2023 r., 9,6% w 2024 r. oraz 8,46% w 2025 r.). Z kolei w przypadku ośrodków pomocy społecznej, w tym regionalnych ośrodków wskaźnik w latach 2022-2023 wynosił 7,1%, w 2024 r. 6,56%, a w 2025 r. 5,98%;
 - stosunek liczby skontrolowanych gmin w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu spraw obywatelskich wykonywanych przez gminy do liczby gmin realizujących zadania zlecone na terenie województwa. W latach 2022-2025 odsetek ten wzrósł z poziomu 2,2% w 2022 r. i 2023 r. do poziomu 3,85% w 2024 r. i 7,1% w 2025 r.
- W obszarze kierowania administracją zespoloną w województwie¹³⁶ wyodrębniono wskaźniki obejmujące:

¹³⁴ Decyzja nr WF-I.3120.845.2025 z 29 grudnia 2025 r. dot. blokady kwoty 13 845 tys. zł, w tym ze środków z rezerwy w wys. 11 276,1 tys. zł.

¹³⁵ Jst wraz z jednostkami organizacyjnymi i podmiotami którym jst przekazuje dotacje.

¹³⁶ Wyłącznie podlegającą Wojewodzie.

- stosunek liczby jednostek administracji zespolonej skontrolowanych w danym roku do łącznej liczby jednostek administracji zespolonej w województwie. Wartość tego wskaźnika w MUW wynosiła w 2023 r. 18,75% oraz 6,25% w latach 2022 i 2024-2025;
- stosunek liczby wdrożonych zaleceń do liczby wydanych zaleceń, który każdego roku wynosił 100%;
- W obszarze wydawania decyzji administracyjnych w imieniu państwa i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach cudzoziemców dotyczących zezwolenia na pobyt stały wyodrębniono wskaźniki obejmujące:
 - średni czas wydawania decyzji w dniach, który wynosił 102 dni w 2022 r., 123 dni w 2023 r., 111 dni w 2024 r. i 136 dni w 2025 r.;
 - stosunek liczby wydanych rozstrzygnięć do liczby prowadzonych spraw wynoszący 59,96% w 2022 r. 69,93% w 2023 r., 66,90% w 2024 r. i 58,50% w 2025 r.;
 - stosunek liczby wydanych decyzji w danym roku w ustawowym terminie do liczby wydanych decyzji. Przedstawiono jedynie liczby wydanych decyzji, tj. 2342 decyzje wydane w 2022 r., 2663 w 2023 r., 2278 w 2024 r. i 1868 w 2025 r., ponieważ w tym okresie bieg terminów na wydanie decyzji był zawieszony na mocy art. 100d ustawy *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*;
 - stosunek liczby decyzji uchylonych przez organ II instancji do liczby decyzji wydanych przez organ II instancji. W 2022 r. i 2024 r. nie było przypadków uchylania decyzji w II instancji; natomiast w 2023 r. odsetek ten wyniósł 166%, a w 2025 r. 400%;
- W obszarze wydawania decyzji administracyjnych w imieniu państwa i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach cudzoziemców dotyczących zezwolenia na pobyt czasowy wyodrębniono wskaźniki obejmujące:
 - średni czas wydawania decyzji w dniach, który wynosił 120 dni w 2022 r., 128 dni w 2023 r., 145 dni w 2024 r. i 182 dni w 2025 r.;
 - stosunek liczby wydanych rozstrzygnięć do liczby prowadzonych spraw wynoszący 65,73% w 2022 r. 65,49% w 2023 r., 61,09% w 2024 r. i 45,04% w 2025 r.;
 - stosunek liczby decyzji uchylonych przez organ II instancji do liczby decyzji wydanych przez organ II instancji. W 2022 r. uchylono 21,70% decyzji, w 2023 r. 226%, w 2024 r. 371%, a w 2025 r. 700%;
- W ramach realizacji zadań Wojewody w obszarze gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa wyodrębniono wskaźnik obejmujący stosunek należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa do zrealizowanych dochodów budżetowych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, który w MUW wynosił 9 000 035 03 zł / 76 224,39 zł w 2022 r., 9 553 531,36 zł / 73 354,76 zł w 2023 r. 9 655 851,05 zł / 51 696,29 zł w 2024 i 10 030 937,92 zł / 57 026,53 zł 2025 r.;
- W ramach realizacji zadań Wojewody w obszarze spraw obywatelskich wyodrębniono wskaźnik obejmujący liczbę punktów paszportowych na 100 tys. mieszkańców, który wzrósł z poziomu 0,38 w 2022 r. do poziomu 0,47 w 2023 r. i 0,49 w 2024 r. i 2025 r.;
- W obszarze koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych i zarządzaniu kryzysowym wyodrębniono wskaźniki obejmujące:
 - datę ostatniej aktualizacji wojewódzkiego planu zarządzania kryzysowego. W MUW aktualizowano plany 25 lutego 2022 r. oraz 29 maja 2024 r.;

- średni czas wydania zaleceń od momentu otrzymania od starosty projektu planu zarządzania kryzysowego, który w latach 2022-2025 wynosił 7 dni;
- stosunek liczby osób przeszkolonych w zakresie zarządzania kryzysowego do liczby osób wymagających przeszkolenia. W latach 2022-2025 nie przeszkolono żadnej osoby wobec 202 osób wymagających przeszkolenia w latach 2022-2024 i 203 osób wymagających przeszkolenia w 2025 r.;
- średni czas oczekiwania na połączenie z operatorem numeru alarmowego wynoszący 10,03 sekundy w 2023 r., 9,24 sekundy w 2024 r. i 9,65 sekundy w 2025 r.¹³⁷
- W obszarze wydawania aktów prawa miejscowego wyodrębniono wskaźniki obejmujące:
 - Średni czas wydania rozporządzenia porządkowego od zaistnienia przesłanki określonej w art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*¹³⁸ wynoszący w MUW 2-3 dni (w przypadku wydarzeń nagłych do 24 godzin, a w przypadku wydarzeń zaplanowanych do 3 dni);
 - stosunek liczby aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę w danym roku, które zostały uchylone przez sądy administracyjne do liczby aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę ogółem. W latach 2022-2025 nie został uchylony żaden akt prawa miejscowego wydany przez Wojewodę.
- Wyodrębniono także wskaźniki dotyczące skarg i wniosków oraz wyroków WSA dotyczących bezczynności i przewlekłości postępowań administracyjnych Wojewody, tj.:
 - wskaźnik obejmujący liczbę skarg na działania Wojewody i administracji zespolonej na 10 tys. mieszkańców wynoszący 0,28 w 2022 r., 0,15 w 2023 r., 0,29 w 2024 r. i 0,29 w 2025 r.;
 - wskaźnik obejmujący liczbę rozpatrzonych skarg i wniosków przez Wojewodę w stosunku do liczby skarg i wniosków przyjętych do rozpatrzenia. Wartość wskaźnika wyniosła w 2022 r. 98,83%, w 2023 r. 94,77%, w 2024 r. 97,13%, a w 2025 r. 98,59%;
 - wskaźnik obejmujący liczbę prawomocnych wyroków wojewódzkich sądów administracyjnych dotyczących bezczynności i przewlekłości postępowań administracyjnych Wojewody (na mocy, których uwzględniono skargi, oraz w których zasądzone od Wojewody sumę pieniędzy na rzecz skarżącego). W 2022 r. zapadło 6 takich wyroków, 7 wyroków w 2023 r., 11 wyroków w 2024 r. oraz 4 wyroki w 2025 r.;
 - wskaźnik obejmujący kwotę poniesionych wydatków w związku z wyrokami dotyczącymi bezczynności i przewlekłości postępowań administracyjnych Wojewody. Poniesione przez MUW wydatki z tego tytułu wyniosły¹³⁹ 1,6 tys. zł w 2022 r., 5,5 tys. zł w 2023 r., 4,7 tys. zł w 2024 r. i 3,9 tys. zł¹⁴⁰ w 2025 r.;
 - wskaźnik obejmujący kwotę wydatków pozostających do zapłaty w związku z wyrokami dotyczącymi bezczynności i przewlekłości postępowań administracyjnych Wojewody. Na koniec lat 2022-2025 nie było kwot pozostających do zapłaty przez MUW.

¹³⁷ Dane dostępne za lata 2023-2025.

¹³⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 428.

¹³⁹ We wskazanych kwotach uwzględniono wszystkie wydatki poniesione w związku z postępowaniem, w tym kary, odszkodowania, koszty postępowania procesowego, egzekucyjnego, opłaty komornicze, odsetki itd.

¹⁴⁰ Kwota dotyczyła wyłącznie kosztów postępowań sądowych.

Przedstawione przez MUW wartości wskaźników nie podlegały kontroli prawidłowości ich wyliczenia. Wskaźniki dla wszystkich województw zostaną zaprezentowane w przygotowywanej przez Izbę *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2025 roku*.

(akta kontroli str. 2842-2863, 3662-3663)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Objęte kontrolą wydatki zrealizowano prawidłowo, zapewniając osiągnięcie planowanych efektów rzeczowych. Dotacje celowe były wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, rzetelnie i terminowo rozliczone. Skontrolowane wydatki dysponenta trzeciego stopnia zostały poniesione z zachowaniem obowiązujących zasad gospodarowania środkami publicznymi. Stwierdzone nieprawidłowości, ze względu na ich charakter, nie miały wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

3. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

3.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2025 r. przez dysponenta części 85/12 i sprawozdań jednostkowych MUW (w zakresie dysponenta głównego – MUW Dotacje i dysponenta trzeciego stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR)
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/12 – województwo małopolskie na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W sprawozdaniu jednostkowym Rb-23 dysponenta głównego

(MUW – Dotacje) za 2025 r.¹⁴¹, wykazano stan środków na rachunkach pozostałych oraz stan sum depozytowych w wysokościach niezgodnych ze stanem faktycznym, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym¹⁴².

(akta kontroli str. 1279-1510)

W MUW funkcjonowała wewnętrzna procedura kontroli sprawozdań z wykonania budżetu Wojewody z 8 lutego 2021 r. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wskazała, że wszystkie sprawozdania sprawdzane są pod względem formalno-rachunkowym. Potwierdzeniem kontroli w systemie TREZOR jest zatwierdzenie sprawozdania bądź w przypadku niezgodności – odrzucenie do korekty. W przypadku składania sprawozdań za pomocą środków komunikacji elektronicznej (e-puap, e-doręczenia), sporządzana jest notatka w systemie EZD, że sprawozdania zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym. Dodała, że jeżeli występowały wątpliwości bądź nieprawidłowości w sprawozdaniu, dysponent zwracał się o wyjaśnienia (głównie drogą mailową lub telefonicznie) ze względu na termin sporządzenia sprawozdań zbiorczych – jednostka zobowiązana jest wtedy do usunięcia nieprawidłowości przed włączeniem zawartych danych do sprawozdań łącznych. Ponadto w systemie TREZOR jednostka jest zobowiązana wyjaśnić ewentualne niezgodności. Dysponent poprzez zatwierdzenie sprawozdania akceptuje bądź zwraca sprawozdanie do korekty. Wyjaśniła również, że w niektórych przypadkach (za II, III, IV kwartał 2025 r.) proszono o przedstawienie szczegółowych pozycji sprawozdania Rb-27 i Rb-N oraz występujących różnic. Wyjaśnienia przesłały WINB, WIF, WIW, PSSE Olkusz, PSSE Chrzanów, PSSE Gorlice, PSSE Kraków, WSSE Kraków, Kuratorium Oświaty, WIOŚ. Kierowane były również pisma do skarbników trzech gmin (15 maja 2025 r.) w sprawie braku wykazania kwoty refundacji na zakup podręczników w danych uzupełniających do sprawozdania Rb- 50 za rok 2024 oraz do skarbnika jednego z powiatów o korektę planu w sprawozdaniu RB-27 ZZ (14 kwietnia 2025 r.) i do kolejnego powiatu w sprawie wykazywania kwot w sprawozdaniu Rb-50 (12 grudnia 2025 r.).

Izba zwraca jednak uwagę, że nadzór sprawowany przez MUW nad prawidłowością składanych przez jednostki podległe sprawozdań budżetowych nie był w pełni skuteczny, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W toku kontroli NIK P/26/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2025 r.*, przeprowadzonej w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Krakowie sformułowano sześć nieprawidłowości w obszarze sprawozdań i wydano ogólną opinię negatywną o sporządzonych przez WUOZ sprawozdaniach objętych kontrolą.

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniu Rb-23 (MUW Dotacje) za okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. (sprawozdanie roczne) wykazano stan środków na rachunkach pozostałych (wiersz 56) w wys. 15 747,3 tys. zł, oraz stan sum depozytowych (wiersz 57) w wys. 23,1 tys. zł, podczas

¹⁴¹ Sprawozdanie z 17 lutego 2026 r. (przed korektą). Korekta została sporządzona 1 kwietnia 2026 r.

¹⁴² Z wyjątkiem ww. sprawozdania Rb-23 (MUW – Dotacje) za 2025 r.

gdy faktyczny stan tych środków na 31 grudnia 2025 r. wynosił: stan środków na rachunkach pozostałych – 9 393,9 tys. zł¹⁴³, stan sum depozytowych – 23,5 tys. zł¹⁴⁴.

Powyższe stanowiło naruszenie § 2 ust. 1 pkt 7 załącznika nr 36 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym w ww. wierszach wykazuje się środki według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

(akta kontroli str. 640-646, 1457-1490)

W trakcie kontroli, w dniu 1 kwietnia 2026 r. sporządzono korektę sprawozdania Rb-23, wykazując w nim prawidłowe (odpowiadające stanowi faktycznemu) stany środków na rachunkach bankowych, tj. 9 393,9 tys. zł w poz. 56 i 23,5 tys. zł w poz. 57.

(akta kontroli str. 1494-1495)

Kierownik Oddziału Finansowania Jednostek Budżetowych i Inwestycji wyjaśniła, że stan środków w wierszu 56 i 57 sprawozdania Rb-23 za 2025 r. wykazano omyłkowo. Wskazała, że w dniu 1 kwietnia 2026 r. dokonano korekty przedmiotowego sprawozdania.

(akta kontroli str. 1491-1493)

2. Działania dysponenta części budżetowej w zakresie weryfikacji prawidłowości sprawozdań budżetowych złożonych przez WUOZ w Krakowie nie były skuteczne i nie wykryły ani nie zapobiegły nieprawidłowościom, które zostały stwierdzone w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w tej jednostce (P/26/001). MUW nie korzystał z uprawnienia żądania przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień w kwestii ww. rozbieżności danych wskazanych w sprawozdaniach budżetowych, co w tej sytuacji było działaniem nierzetelnym. Poniżej wskazane sytuacje powinny, w ocenie NIK, co najmniej spowodować zażądanie dodatkowych wyjaśnień od WUOZ oraz przedstawienie dokumentacji z systemu finansowo-księgowego oraz doprowadzić do przeprowadzenia ewentualnej kontroli służb Wojewody w jednostce:
- w pierwszych wersjach rocznego sprawozdania Rb-28¹⁴⁵ (za 2024 r. z 6 lutego 2025 r. oraz za 2025 r. z 6 lutego 2026 r.), WUOZ wykazywał zobowiązania ogółem w wysokości 0 zł (tj. nie wykazywał zobowiązań np. wynikających z dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń czy z tytułu dostaw mediów lub zakupu towarów i usług). Dopiero w kolejnych korektach sprawozdań Rb-28, jednostka wykazywała kwoty zobowiązań ogółem. I tak zgodnie z:
 - korektą nr 1 sprawozdania rocznego Rb-28 za 2024 r. z 23 kwietnia 2025 r., zobowiązania ogółem wyniosły 640,3 tys. zł.
 - korektą nr 1 sprawozdania rocznego Rb-28 za 2025 r. z 24 lutego 2026 r., zobowiązania ogółem wyniosły 536 tys. zł.
 - korektą nr 2 sprawozdania rocznego Rb-28 za 2025 r. z 24 marca 2026 r., zobowiązania ogółem wyniosły 725,4 tys. zł.
- Sprawozdanie Rb-28 za 2024 r. zostało odrzucone przez MUW dopiero 22 kwietnia 2025 r. (na prośbę jednostki), a sprawozdanie za 2025 r. – 17 lutego 2026 r. (po zapytaniu kontrolera NIK w kwestii wykazania zobowiązań w wysokości 0 zł) oraz następnie 23 marca 2026 r. (na prośbę jednostki).

¹⁴³ Stan środków na poszczególnych rachunkach bankowych i saldo Wn konta 135.

¹⁴⁴ Stan środków na odpowiednim rachunku bankowym i saldo Wn konta 139.

¹⁴⁵ Analogicznie dotyczy sprawozdania Rb-BZ1.

- w korekcie nr 1 rocznego sprawozdania Rb-28 za 2025 r. (z 24 lutego 2026 r.), wykazano w kolumnie zobowiązania ogółem jedynie kwotę brutto dodatkowego wynagrodzenia (§ 4040), bez kwot składek z tytułu ubezpieczeń społecznych obciążających pracodawcę i składek na Fundusz Pracy (§§ 411, 412).
- kwota zaangażowania (16 495 053,17 zł) wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z 6 lutego 2025 r. oraz z 24 lutego 2026 r. (korekta nr 1), była wyższa niż kwota wykonania wydatków (16 429 103,17 zł)¹⁴⁶.
- w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z 6 lutego 2026 r., WUOZ wykazał kwotę należności pozostałych do zapłaty w wysokości 0 zł. Choć nie jest to sytuacja niemożliwa (tzn. na koniec roku jednostka nie posiada żadnych zaległości oraz należności nieprzypadających jeszcze do zapłaty), to może także sugerować brak dokonywania przypisów należności w ewidencji księgowej. W szczególności biorąc pod uwagę, że w żadnym ze sprawozdań Rb-27 sporządzonych w trakcie 2025 r. (za marzec, czerwiec i wrzesień) nie wykazywano należności pozostałych do zapłaty.

Ostatnia kontrola, która w swoim zakresie obejmowała sprawozdawczość budżetową oraz realizację wybranych wydatków i dochodów, została przeprowadzona w 2019 r.¹⁴⁷

(akta kontroli str. 3358-3387)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśniła, że sprawozdania Rb-28 za rok 2024 i 2025 Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków były sprawdzane pod względem formalno-rachunkowym zgodnie z procedurami kontroli sprawozdań. Wszystkie sprawozdania jednostek sprawdzone pod względem formalnorachunkowym są zatwierdzane w terminie umożliwiającym przekazanie zbiorczego planu do weryfikacji przez Oddział Planowania i Budżetu Zadaniowego. W sprawozdaniu rocznym Rb-28 za 2024 r. oraz 2025 r. WUOZ w pierwszej wersji sprawozdania nie wykazał zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, gdyż nie zostały naliczone i nie zostały wprowadzone przez jednostkę do ewidencji księgowej (zgodnie z wyjaśnieniami Głównej Księgowej). Ze względu na termin sporządzenia sprawozdania zbiorczego do Ministerstwa Finansów sprawozdania nie były odrzucone do korekty. Główna Księgowa WUOZ wielokrotnie dzwoniła do pracownika Oddziału Finansowo-Księgowego i do Kierownika Oddziału tłumacząc się różnymi sytuacjami, które uniemożliwiały wprowadzenie do ewidencji księgowej odpowiednich zapisów, aby sporządzić korekty sprawozdań. Sprawozdania zbiorcze wysłane do Ministerstwa Finansów są odrzucane na prośbę pracownika Oddziału Finansowo-Księgowego w momencie zapewnienia jednostki podległej o sporządzeniu korekty (wtedy odrzucane jest sprawozdanie danej jednostki), aby w ciągu 1, max 2 dni przekazać korektę do Ministerstwa Finansów.

Wskazała również, że korekta nr 2 sprawozdania Rb-28 za rok 2025 r. została sporządzona przez WUOZ 24.03.2026 r. Zostało skorygowane zaangażowanie na paragrafach 4028 oraz 4029, jak również zostały wykazane zobowiązania w zakresie pochodnych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Ponadto wskazała, że w sprawozdaniu rocznym za 2025 r. Rb-27 WUOZ nie wykazał należności pozostałych do zapłaty, co sugerowało brak w ewidencji

¹⁴⁶ Zaangażowanie wyższe niż wykonanie oznacza, że jednostka wykazała umowy/umowy, które nie zostały w pełni opłacone, a nie przekięgowała ich na zaangażowanie lat przyszłych (konto 999).

¹⁴⁷ Ponadto służby Wojewody przeprowadziły jedną kontrolę w 2021 r. dot. terminowości załatwiania spraw oraz prawidłowości udzielenia dotacji na prace remontowo-konserwatorskie oraz jedną kontrolę w 2024 r. dot. terminowości wydawania decyzji administracyjnych w latach 2022-2023.

księgowej należności pozostałych do zapłaty. Również w rocznym sprawozdaniu za 2024 r. nie wykazał należności pozostałych do zapłaty.

Wyjaśniła również, iż nie skorzystano z uprawnień żądania przedstawienia ksiąg rachunkowych oraz dokumentów z uwagi na posiadaną informację o braku operacji księgowych ujętych w ewidencji księgowej w powyższym zakresie, w tym naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi od tego wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 2990-2997)

3.2. Księgi rachunkowe

Opis stanu faktycznego

Dokumentacja opisująca przyjęte w MUW zasady rachunkowości w zakresie dysponenta głównego spełniała wymogi art. 10 ustawy o *rachunkowości*. Zawierała ona m.in. określenie roku obrotowego, metod wyceny aktywów i pasywów, przyjęty przez jednostkę zakładowy plan kont (w tym wykaz kont księgi głównej i przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej), opis systemu przetwarzania danych, określenie oprogramowania służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych, opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. Dokumentacja ta została wprowadzona decyzją kierownika jednostki (Wojewody) i była przez niego aktualizowana.

(akta kontroli str. 625-646)

Organizacja rachunkowości i system kontroli zarządczej zapewniał w racjonalny sposób prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych. Jednoznacznie określono zakres obowiązków poszczególnych pracowników działu księgowości. Wybrani pracownicy Oddziału Finansowo-Księgowego figurowali w wykazie użytkowników systemu FK i mieli takie same uprawnienia w zakresie dostępu do systemu, niezależnie od zakresu wykonywanych czynności. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśniła, że pracownicy Oddziału Finansowo-Księgowego mają dostęp do systemu finansowo-księgowego bez ograniczeń ze względu na niewielką obsadę kadrową i konieczność zapewniania zastępstwa w okresie urlopowym lub w razie nieobecności z powodu choroby lub sytuacji nadzwyczajnej. Wskazała także, iż pracownicy sporządzający sprawozdawczość mają dostęp do systemu bez ograniczeń z uwagi na fakt, iż w sprawozdaniach są zawarte dane z różnych modułów systemu, dlatego konieczny jest ich dostęp do tych modułów.

Sporządzono pisemne zakresy odpowiedzialności i uprawnień użytkowników systemu informatycznego rachunkowości. Opracowano procedury postępowania w przypadkach incydentalnych oraz procedury tworzenia rezerwowych kopii danych. Kopie takie były sporządzane codziennie w godzinach nocnych. Jednostka posiadała dokumentację eksploatacyjną systemu informatycznego zaktualizowaną w maju 2024 r. i udostępnioną pracownikom. Opracowano instrukcję obiegu i kontroli dokumentów księgowych, określającą m.in. procedury postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w toku kontroli udokumentowania operacji gospodarczych. Jednostka zidentyfikowała i oszacowała ryzyka w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz ustanowiła adekwatne mechanizmy kontroli stanowiące odpowiedź na te ryzyka.

(akta kontroli str. 655-658, 660-663)

W ewidencji pozabilansowej w zakresie Dysponenta Głównego w 2025 r. stosowano konta 985 i 987 nie ujęte w zakładowym planie kont, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Księgi rachunkowe w zakresie ewidencji dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań były prowadzone prawidłowo. Zachowana została zasada ciągłości bilansowej. Salda kont księgi głównej (bilansowych) na 31 grudnia 2024 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2025 r. jako bilans otwarcia¹⁴⁸. Obroty dziennika za 2025 r. wyniosły 11 597 496,4 tys. zł i były zgodne z obrotami zestawienia obrotów i sald na 31 grudnia 2025 r.¹⁴⁹ Księgi rachunkowe za 2024 r. zostały zamknięte w sposób trwały.

(akta kontroli str. 633-654)

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 85/12 przeprowadzono na próbie 92 zapisów księgowych o łącznej wartości 376 727 tys. zł (stanowiącej 9,9% wartości populacji badanej), wylosowanych metodą monetarną¹⁵⁰. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 85/12 prowadzone były nieprawidłowo. Ustalono, że system organizacji rachunkowości i zapisy księgowe umożliwiały jednoznaczne powiązanie zapisów w dzienniku z dowodami księgowymi. Podlegające księgowaniu zdarzenia były prawidłowo udokumentowane¹⁵¹. Zapisy księgowe zostały dokonane w sposób trwały i zawierały elementy wymagane przez art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Zdarzenia ujęto poprawnie w księgach rachunkowych, tj. na odpowiednich kontach księgowych, w prawidłowych podziałkach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zdarzenia ujęto we właściwym okresie sprawozdawczym. Zapisy w księgach były kompletne.

(akta kontroli str. 664-675)

W jednym przypadku stwierdzono zaliczenie wydatku wykonanego 27 grudnia 2024 r. do ksiąg rachunkowych 2025 r. Wydatek dotyczył dotacji dla Powiatu na interwencje ratowniczo-gaśnicze (wynagrodzenia) w styczniu 2025 r. Zaliczenie ich w ciężar 2025 r. wynikało z wytycznych przekazywanych w tej kwestii przez Ministerstwo Finansów. Przedmiotowe środki zostały

¹⁴⁸ Nie dotyczy kont pozabilansowych 986 – Plan i realizacja rezerw budżetowych i 993 – Plan finansowy Funduszy, co do których plan kont w zakresie Dysponenta Głównego nie stawiał wymogu zachowania ciągłości sald. Pozostałe konta pozabilansowe w zakresie Dysponenta Głównego wykazywały ciągłość sald.

¹⁴⁹ Wg wydruków wygenerowanych 27 stycznia 2026 r.

¹⁵⁰ Zbiór dowodów/zapisów stanowiących populację, z której wylosowano próbę (populacja badana w kwocie 3 795 925,8 tys. zł), odpowiadał operacjom gospodarczym dotyczącym dochodów i wydatków dysponenta części 85/12, ujętych na kontach 130-01 Rachunek bieżący jednostki - subkonto wydatków budżetowych i 130-02 Rachunek bieżący jednostki - subkonto dochodów budżetowych, posiadających szczegółowość paragrafową, z wyłączeniem pozycji płacowych i ich pochodnych oraz operacji w kwotach poniżej 1000 zł. Doboru próby dokonano przy użyciu opracowanego w NIK programu komputerowego PK 5.5. Ryzyko statystyczne badania [RS] określono na poziomie 35%, przy założeniu, że: łączne ryzyko kontroli (RK) wynosi 5%, ryzyko nieodłączne (RN) jest średnie, ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej (RZSKW) jest średnie. Próg istotności (TB) ustalono typowo, jako odsetek wartości populacji ocenianej (PO) na poziomie 1,5%. Błąd badania, czyli próg istotności wykonawczej (e), przyjęto w wysokości 0,75 TB.

¹⁵¹ Dla wydatków tj. przekazania dotacji – polecenia przekazania dotacji, dla dochodów – wyciąg bankowy (§ 25 i 26 Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych, ich kontroli oraz przechowywania i udostępniania w zakresie wykonywania funkcji dysponenta głównego w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, wprowadzonej zarządzeniem Wojewody nr 397/17 z 21 września 2017 r.).

zapotrzebowane przez Komendanta Wojewódzkiego PSP 12 listopada 2024 r., a uposażenia z nich sfinansowane na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *Państwowej Straży Pożarnej*¹⁵² podlegały wypłacie z góry pierwszego dnia roboczego miesiąca, którego dotyczyły.

(akta kontroli str. 668-687)

Na podstawie analizy wybranych metodą celową 20 sald należności¹⁵³ na 31 grudnia 2025 r. na łączną kwotę 955,7 tys. zł ustalono, że salda te zostały prawidłowo ustalone. Wynikały one z wysokości niezapłaconych należności głównych z tytułu niezwróconych części dotacji podlegających zwrotowi (wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, niewykorzystanych, pobranych w nadmiernej wysokości lub nienależnie pobranej), opłat legalizacyjnych za zmianę sposobu użytkowania budynku, kar za nielegalne użytkowanie obiektu budowlanego, kary za użytkowanie obiektu budowlanego bez decyzji o pozwoleniu na użytkowanie oraz odsetek od tych należności obliczonych wg stanu na koniec roku.

(akta kontroli str. 688-691)

W 2025 r. w MUW w zakresie dysponenta głównego nie wystąpiły przypadki uregulowania rozrachunków w inny sposób niż poprzez zapłatę¹⁵⁴.

(akta kontroli str. 692)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2025 r. nie zaktualizowano polityki rachunkowości MUW o faktycznie stosowane w ewidencji księgowej Dysponenta Głównego konta pozabilansowe 985 – *Plan i realizacja* oraz 987 – *Zaangażowanie*, które na dzień kontroli¹⁵⁵ wykazywały:

- konto 985: obroty Wn 401 796,6 tys. zł, obroty Ma 304 243,8 tys. zł, saldo Wn na 31 grudnia 2025 r. 97 552,8 tys. zł.
- konto 987: obroty Wn 304 243,8 tys. zł, obroty Ma 398 590,5 tys. zł, saldo Wn na 31 grudnia 2025 r. 94 346,7 tys. zł.

Stosowanie w ewidencji księgowej pozabilansowej kont nie wprowadzonych do planu kont stanowiło działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 633-639, 693-694, 733-735)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśniła, że konta pozabilansowe 985 i 987 zostały utworzone na potrzeby sporządzania dziennego sprawozdania przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w związku z nowymi zadaniami z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności. Wskazała, że konta te zostały wprowadzone zarządzeniem Wojewody Małopolskiego z 2 lutego 2026 r. z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 660-661)

¹⁵² Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *Państwowej Straży Pożarnej* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1312, ze zm.).

¹⁵³ Salda zobowiązań wg stanu na koniec 2025 r. w ewidencji księgowej dysponenta głównego nie wystąpiły.

¹⁵⁴ Np. potrącenie (kompensata), anulowanie operacji itp.

¹⁵⁵ 27 stycznia 2026 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie łączne sprawozdania za 2025 r. sporządzone przez dysponenta części oraz jednostkowe sprawozdania sporządzone przez kontrolowaną jednostkę, z wyjątkiem rocznego sprawozdania Rb-23 (MUW Dotacje), które opiniuje w formie opisowej. W sprawozdaniu tym wykazano nieprawidłowy stan środków na rachunkach pozostałych oraz stan sum depozytowych. W trakcie kontroli NIK dokonano korekty sprawozdania. Sprawozdania zawierały faktyczny stan dochodów, wydatków i zobowiązań 2025 r. oraz zostały sporządzone terminowo. Dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych MUW wynikały z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne sporządzono na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów oraz sprawozdań własnych. Jednakże Izba zwróciła uwagę, że działania dysponenta w zakresie weryfikacji prawidłowości sprawozdań składanych przez jednostki podległe nie były w pełni skuteczne i nie zapobiegły nieprawidłowościom, które zostały stwierdzone w wyniku kontroli NIK przeprowadzonej w WUOZ w Krakowie. Objęte badaniem dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem merytorycznym i formowalno-rachunkowym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami ujęto na prawidłowych kontach w księgach rachunkowych Stwierdzona w toku badania ksiąg rachunkowych dysponenta części budżetowej 85/12 nieprawidłowość nie wpłynęła na obniżenie oceny pozytywnej.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski i uwagę:

Uwagi

1. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia nadzoru nad Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Krakowie w szczególności w zakresie realizacji wydatków oraz sprawozdawczości budżetowej, w tym rozważenie przeprowadzenia w tej jednostce kontroli przez służby Wojewody.

Wnioski

1. Podjęcie niezwłocznych działań celem rozliczenia pozostałej do zwrotu kwoty dotacji, przypadającej do zwrotu wynikającej z decyzji z 23 kwietnia 2025 r.
2. Zapewnienie ujmowania w księgach rachunkowych MUW wszystkich należności z tytułu dochodów budżetowych wynikających z dokumentów będących w posiadaniu Urzędu w terminach umożliwiających bieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.
3. Podjęcie działań zarządczych celem eliminacji przypadków konieczności wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystywany urlop wypoczynkowy w sytuacji możliwości jego wykorzystania.
4. Podjęcie działań organizacyjnych celem doprowadzenia do terminowego załatwiania spraw administracyjnych prowadzonych przez WZOON.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁵⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Małopolskiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych i wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Kraków, dnia 15 kwietnia 2026 r.

Kontrolerzy

Główny specjalista kontroli państwowej

Dominika Stępień

/podpisano elektronicznie/

Główny specjalista kontroli państwowej

Andrzej Salwiński

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Małopolska Delegatura w Krakowie

p.o. Dyrektor

Janusz Klimek

/podpisano elektronicznie/

¹⁵⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, ze zm.). w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

Główny specjalista kontroli państwowej

Bernard Róžański

/podpisano elektronicznie/

Specjalista kontroli państwowej

Maciej Sarliński

/podpisano elektronicznie/

Starszy inspektor kontroli państwowej

Małgorzata Potok

/podpisano elektronicznie/

Starszy inspektor kontroli państwowej

Paweł Wójcik

/podpisano elektronicznie/